This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital utgave av en bok som i generasjoner har vært oppbevart i bibliotekshyller før den omhyggelig ble skannet av Google som del av et prosjekt for å gjøre verdens bøker tilgjengelige på nettet.

Den har levd så lenge at opphavretten er utløpt, og boken kan legges ut på offentlig domene. En offentlig domene-bok er en bok som aldri har vært underlagt opphavsrett eller hvis juridiske opphavrettigheter har utløpt. Det kan variere fra land til land om en bok finnes på det offentlige domenet. Offentlig domene-bøker er vår port til fortiden, med et vell av historie, kultur og kunnskap som ofte er vanskelig å finne fram til.

Merker, notater og andre anmerkninger i margen som finnes i det originale eksemplaret, vises også i denne filen - en påminnelse om bokens lange ferd fra utgiver til bibiliotek, og til den ender hos deg.

Retningslinjer for bruk

Google er stolt over å kunne digitalisere offentlig domene-materiale sammen med biblioteker, og gjøre det bredt tilgjengelig. Offentlig domene-bøker tilhører offentligheten, og vi er simpelthen deres "oppsynsmenn". Dette arbeidet er imidlertid kostbart, så for å kunne opprettholde denne tjenesten, har vi tatt noen forholdsregler for å hindre misbruk av kommersielle aktører, inkludert innføring av tekniske restriksjoner på automatiske søk.

Vi ber deg også om følgende:

- Bruk bare filene til ikke-kommersielle formål
  Google Book Search er designet for bruk av enkeltpersoner, og vi ber deg om å bruke disse filene til personlige, ikke-kommersielle formål.
- Ikke bruk automatiske søk
  Ikke send automatiske søk av noe slag til Googles system. Ta kontakt med oss hvis du driver forskning innen maskinoversettelse, optisk tegngjenkjenning eller andre områder der tilgang til store mengder tekst kan være nyttig. Vi er positive til bruk av offentlig domene-materiale til slike formål, og kan være til hjelp.
- Behold henvisning
  Google-"vannmerket" som du finner i hver fil, er viktig for å informere brukere om dette prosjektet og hjelpe dem med å finne også annet materiale via Google Book Search. Vennligst ikke fjern.
- Hold deg innenfor loven
  Uansett hvordan du bruker materialet, husk at du er ansvarlig for at du opptrer innenfor loven. Du kan ikke trekke den slutningen at vår vurdering av en bok som tilhørende det offentlige domene for brukere i USA, impliserer at boken også er offentlig tilgjengelig for brukere i andre land. Det varierer fra land til land om boken fremdeles er underlagt opphavrett, og vi kan ikke gi veiledning knyttet til om en bestemt anvendelse av en bestemt bok, er tillatt. Trekk derfor ikke den slutningen at en bok som dukker opp på Google Book Search kan brukes på hvilken som helst måte, hvor som helst i verden. Erstatningsansvaret ved brudd på opphavsrettigheter kan bli ganske stort.

Om Google Book Search

Googles mål er å organisere informasjonen i verden og gjøre den universelt tilgjengelig og utnyttbar. Google Book Search hjelper leserne med å oppdage verdens bøker samtidig som vi hjelper forfattere og utgivere med å nå frem til nytt publikum. Du kan søke gjennom hele teksten i denne boken på `http://books.google.com/`

97,227

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

HANS S. KAARSBERG

LANGT UDE

KRISTIANIA
H. ASCHEHOUG & CO.s FORLAG
HOVEDKOMMISSIONÆR FOR DANMARK: H. HAGERUP
1897

Aktie-Bogtrykkeriet.
(Forhen: Det Mallingske Bogtrykkeri.)

12-18-41 EM

KONGEØRNENS SAGA

1. Langt ude —

DUNNING
HILL
12-14-39
39883

Og da han en Dag fornam Styrken i sin sorte Vinge, Vildskaben i sit unge Blod, da styrtede han sig hovedkuls ned fra Klippereden, brat ud i Efteraarsdagens Solskin!

Hastig som en Klippeblok, udslynget af en kaad Ungjættes Haand, fôr han ned gjennem Dalstrøget. Folket dér stod stille og pegte undrende opad:

«Se! Nu er Kongen ude!»

Og han svang sig op over den næste Fjældvæg — højt, højt som ingensinde før i sit unge Liv. Der fik han Storm under Vingen. Han steg og steg. Og, alt som han steg, syntes det ham, at hans Styrke voksede. I vild Henrykkelse svang han sig opad, saa højt, at intet menneskeligt Øje kunde naa ham. Langt ude saa han Havet. Hans Hjærte fyldtes af Udlængsel. Og, da Sol gik ned, sejlede han for udspændte Vinger gennem Verdensrummet, langt, langt bort — —

Da Morgensolen atter farvede Skyernes Rande, bredte Danmarks Land sig under ham. Strøede over den snedækte Jord laa Landsbyer og Huse, saa tæt, at han undrede sig. Og Mennesker var der overalt. De mylrede! Sligt havde han aldrig set før. Ikke et Fjæld, ikke et højt, ensomt Sted, hvor Ørn kunde finde Hvile! —

Men Æde var der nok af.

Og Kongeørnen kresede, Dag efter Dag, over rimfrosne Bøgeskove og hvide Marker. Han hugg sit hvasse Næb i Harers og Bukkelams Nakke. Og de tog ham paa Slæb — underligt — til de styrtede med brustent Øje og Tungen mellem Tænderne. Hej, for en Jagt! — —

Aldrig havde han havt saa kort til Føden, tyktes det ham. Naar Morgenlysningen gled over Snemarken, keg han fra Skovens højeste Trætop ud over Landet. Aldrig spejdede han forgæves. Og hastigt havde han dræbt for Dagen. Saa fløj han tilbage — til Skovens højeste Trætop. Der sad han stille, med hængende Vinger. Eller han svang sig over den store, tilfrosne Indsø og satte sig til Ro paa den snedækte Is, mæt som aldrig før, uglad som aldrig før!

Men som en Løbeild fløj det gennem Folket: «Kongefuglen er ude! Lad os se at faa ham dræbt.»

Og Ørnen blev federe end fornødent. Dag efter Dag jog han uforstyrret over Lande. Intet Skud ramte ham, ingen Forbandelse naaede ham. Han syntes til sidst, at nu ejede han Landet. Og Menneskene blev ham mere og mere ligegyldige.

*

En Dag standsede den hellige Skomager i Udmarken i en Bagflikning og raabte til sin fregnede Dreng, Frits:

«Nej, se! Du, Frits! Der nede paa Isen under Banken, der sidder værkeli' en mæjet stor Fu'l — og sidder ganske stille, li'som han sov. Skynd dig og ta' Moskedaannerten! Og list dig til at skyde ham.»

Knøsen sprang op, smed Læsten, hældte Krudt i den gamle Bøsse og begyndte at hamre Forladning i Løbet med Ladestokken — — — «Nej, ta' Papiret her!» sagde Faderen. «Det er lie'godt bedre Forladning til saadan en Storfugl. For det er af Tillæget til den hellige Avis.»

Den fregnede Frits lød sin gode Faders Raad. Saa sneg han sig ned under Bakken. Fra langt Hold «rev han af». Og han knækkede Kongeørnens Vinge.

Bleg af Spænding og Sejrsstolthed styrtede den magre, langbenede Knøs frem over Sneen, ud til Ørnen, der laa og kavtede mod Isen med sin sorte, bloddryppende Vinge. Han, Frits, havde ilfærdig kastet Træskoene: han var bange for, at den store, fremmede Fugl skulde faa Tid til at arbejde sig ud i Strømløbet, dukke under og forsvinde: — saadan en Djævel kunde kanske ogsaa svømme!

Men, da han var naaet frem til Ørnen, da sad den kongelige Fugl ganske stille. Blodig hang dens sorte, skamskudte Vinge i Sneen. Og den lagde langsomt sit Hoved tilbage, aabnede sit skarpe Næb — og hvæsede! Og dens vilde

Øje stirrede ind i Knøsens Ansigt med hadefuld Foragt, med grum Hævntørst, saa underligt, at den fregnede Frits uvilkaarlig veg tilbage.

Længe saa de paa hinanden. — Frits tænkte først paa at løbe hjem og lade Bøssen en Gang endnu. Men saa faldt det ham ind, at kunde *han* fange Ørnen ind *levende*, da var hans Navnkundighed grundfæstet! Da vilde de vantro Kamerater glemme, at han var «den fregnede Frits», Skomager-Frits, der «ingen Bag havde at fylde Bukserne med» — og alt det andet gækkelige Snak! Da vilde han kanske komme til at hedde «Ørne-Frits» eller sligt! . . . Og Folk, der skulde ha' flikket eller forsaalet, de vilde komme — langvejs fra! — og se paa den store Fugl og spørge, hvordan det gik til, da han «sloges med Ørnen» — om det var fælt, det — og meget andet. Og — *han* skulde fortælle! — — Ak, om han dog havde Ørnen levende!

Og Kongeørnen sad stille, blødte og hvæsede. Og Knøsen saa paa sine Arme og Ben. For første Gang i sit Liv bemærkede han, at han var ranglet og kraftløs.

Til sidst tog han Mod til sig. Han løftede Bøssen i sine valne Hænder og hugg bagfra til den store, saarede Fugl, saa den mistede Sans og Samling.

Saa kastede Skomager-Frits sig næsegrus over den, greb den om Hals og Kløer, tog den i Favn, og bar den hjem i skælvende Triumf.

Og han glemte sine Træsko i Sneen.

*

I den hellige Skomagers lave og kvalme Værksted sad Kongeørnen paa Pind, med Snor om Vinger og Fødder, med halvt lukkede Øjne, syg.

Dag ud, Dag ind sad Fader og Søn ved det lange, fedtede Bord under det lille, tilspigrede Vindu, bejtsede og syede, hamrede og stak. De sad hver paa sit Træben. Gennem mange Slægtled havde Mester og Dreng siddet paa disse gamle Træben. Træsæderne var slidte ganske hule. Decenniers Uddunstninger af Mennesker og Læder, Katte og Stegefedt, Høns og Begtraad, fyldte det lave Rum, som Guddommen fylder sit Tempel.

Og, naar Solen keg ind under Tagskæggets mosgroede Bryn og varmede det gamle, fugtige Lergulv, da var det, som kom der Liv i Stuens Manes. Da svajede en bølgende Dunst fra Fortid og Nutid langsomt op mod det sodede Loft. Og Edderkoppen kriblede veltilfreds frem af sit ældgamle Spind, og oppe paa Stænget kom der Liv i Rotterne. Saa kunde det hænde, at den gamle, fromme Skomager velbehagelig skød Hornbrillerne op over den store Vorte paa sin Pande, vendte Skraaen og med brægende Røst istemte en «aandelig» Sang, sekunderet af Knøsens skingrende Falset.

Kundernes Tal voksede: alle vilde de se Ørnen. Og saa maatte de dog have gjort lidt ved Fodtøjet med det samme. Den gode Skomager gentog mange Gange om Dagen:

«Han der henne paa Pinden, han er li'egodt li'som et Sindbillede og Jærtegn og Bevis for, at Guds Børn de gaar i Naade, hvor de gaar. For se, var det ikke saad'ne, at min Frits havde ladet Bøssen udaf den hellige Tidende, saa ha'de han ka'ske maattet lade sit Liv i den svære Kamp med denne forfærd'lige Fu'l — der henne paa Pinden.» Og han pegede bagud med sin begede Tommelfinger og skelede hoverende over Brillerne paa sin Fange. «Der *er* dog alle Tider Guds Held og Retfærdighed over de retfærdige.»

Og nogle lo. Men andre, de fleste, beundrede Frits og kaldte ham «Ørne-Frits».

Men Kongeørnen sad ubevægelig i sin Krog. Og stirrede mod Lyset med underlige, døde Øjne. —

«Tør Du muntre ham lidt, Frits?» spurgte Kunderne ofte.

«Tør!?» svarede saa Knøsen. Og han sprang op, greb Ildrageren og «muntrede» Fuglen. Eller han fôr paa Skrømt ind paa sin Fange, satte sit rødhaarede Hoved saa tæt ind mod den, at den *næsten* kunde naa det med Kløer og Næb: — «Ka' Du løske mig engang, din arrige Dævel! Aa, ta' aa løsk mig engang, Du! Hva!»

Som oftest blev Kongeørnen rolig siddende paa sin Pind. Men stundom strakte den sin Hals hvæsende frem mod sin Plageaand, rejste sine Fjer, knyttede sine mægtige Kløer krampagtigt om Pinden. Da lyste dens underlige Øje af et Had, saa vildt og truende, at Knøsen i uvilkaarlig Uhygge veg tilbage, og de før saa taknemlige Tilskuere søgte Døren. — Saa sagde den gode Skomager: «Nej, se, hvor und han er! Det er som den lede Djævel! — Og saa sidder saadan en og har det saa godt, saa godt! Og faar baade Lever og Longe, — alt det, han ka' hugge i sig!»

*

Der var gaaet en Tid lang. Kongeørnen var afmagret. Men en Dag fornam den, at nu var dens Saar lægt, dens Vinge stærk.

Da kom Udlængslen mægtig over den, der den sad paa sin Pind, Døgn efter Døgn, og hørte de samme drævende, hoverende Ord, indaandede den samme forpestede Luft, saa de samme selvgode, skadefro Ansigter. Hadet og Vildskaben kom over den!

Og en Nat i de lyse Nætters Tid, da den fangne Fugl gennem det lave Vindu saa Skyerne skinne langt borte i Maanelyset, skinne som

Hjemmets de snedækte Fjælde, — da forlenede den gode Gud den med stor Kraft. Og den spændte ud sine Vinger og sprængte lettelig sine raadne Baand.

Og, da den fornam, at nu var den fri, da spærrede den sit frygtelige Øje vidt op, — det søgte den fregnede Frits, der snorkede i sin Bænk med Braknæsen opad i Maaneskinnet — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Der lød saa fæle Skrig gennem Hytten. Og den gode Skomager tumlede forfærdet ud af sin Seng. Det var Frits, der skreg fra Værkstedet! Hurtig var han derude og sparkede Døren op . . . .

«Saa skulde da Satan — —!»

Han standsede i sin Forbandelse, standsede i Løbet. Stiv af Rædsel stirrede han ind i det lave, næsten daglyse Rum. Thi se! — Op fra Sønnens Leje løftede sig den indfangede Fugl, den med den knækkede Vinge! Men — det var ikke længere Kongeørnen, han saa! Nej! Det var et vildt og fremmed Uhyre, en «Grif», der med sine sorte, frygtelige Vinger spændte fra Væg til Væg, fyldte Rummet! . . . Nu svang den sig hvæsende op paa Bordpladen. Med hængende Vinger og Kløerne dryppende af Blod sad den der og saa paa ham med sine store, onde Øjne. Han stirrede maalløs af Rædsel paa disse Øjne, paa denne umaadelige Fugleskikkelse, der syntes ham at vokse, vokse, vokse! — saa den til sidst maatte sprænge Loft og Vægge! — alt mens Knøsen hylede fra sin Bænk, skjult under Dynen . . . .

Og Manden skjalv i sine Knæ, saa han maatte holde sig fast ved Dørkarmen. Han tænkte hverken paa Værge eller Vaaben. Thi han var ganske ræd: Aldrig havde noget saa stort fyldt denne hans Stue — hvor han dog tusinde Gange om Aaret paakaldte med kælen Røst *sin* den almægtige Guddom, at han dog kunde faa Held til at gøre Præst og Degn og Bonde tilpas med Bagflikningen. Han bare skjalv.

Men Ørnen bøjede langsomt sit Hoved. Frem under sin Klo drog den noget blodigt, rundt og hvidt. Og den slyngede denne underlige Kugle for den fromme Mands Fødder.

Da vaagnede han til Besindelse og bukkede sig ned og saa paa dette hvide og blodige runde. —

O, Ve! — Et Menneskeøje! Det laa dér i den aarle Morgens blege Lys og stirrede paa ham fra Lergulvet; dødt og udslukt! —

Da fornam han en stor Smerte. Da fik han sit Mod og sine Lemmers Brug. Da opløftede han et højt Skrig om Hævn. Da styrtede han frem i det lave Rum, der fyldtes af dette frygtelige, som han vilde dræbe.

Men Ørnen baskede mod Vinduet. Sprængte det frønnede Træværk. Svang sig ud i Morgenen.

Den steg og steg med hastigt bankende Hjerte. Den fløj gennem den køle Luft mod Skyernes fjerne Fjælde — langt, langt ud over Havet.

Men, da Skærsommermorgenens Sol keg over Synskresen, da fornam den, at nu var dens Kraft udtømt, dens Time slaaet.

Da bøjede Kongeørnen sit Hoved nedad. Den foldede sine mægtige Vinger sammen og styrtede sig i Havet.

*

Men, naar den fromme Skomager i Udmarken nu fortæller Kongeørnens Saga, saa siger han saaledes:

«Denne Fu'l var visselig ingen rigtig Fu'l: Det var den lede Satan selv! Og den gode Gud, der tillod Djævelen at friste Jesus, han sendte da ogsaa Satan til min den stakkels Frits: Hvem Herren elsker, tugter han. Men — Frits har da, Gud være lovet, faaet sig et nyt Øje, som Møl og Rust ikke kan fortære.»

UNDER AABEN HIMMEL

2. Langt ude —

Den 8 Marts.

Du, Ven! der blev graa i dit Ansigt i Vinterens Kamp for Tilværelsen, for Opretholdelsen af din Prestige i Dagens «Comoedie», for din Berømmelse, for dit Brød, der maaske har manglet Paalæg — og Du, som saa længe sad og ærgrede dig i din sodede By: over Naboens Nidsyge og din Kones Forvandling til en Selskabs-Papegøje, og din Søns Dumhed og dine Foresattes Tyranni, over alt det, der stikker og prikker og «perker» de dertil skikkede Mennesker, akkurat som Snylterne plager den Hund, der er bleven for gammel og stiv til at kunne børste af sig — *nu* skulde Du prøve at «tage paa Landet»!

Du skal ikke bie, til Skoven bliver grøn, til alt derude forlængst er fuldbragt, til «alle Andre» tager paa Landet. Snør din Ransel og tag din Stok. Forlad Jærnbanelinjen paa en lille Station langt borte. Og begiv dig saa paa Vandring. Frygt ikke for at vandre alene. Ingen vil antage dig for en Misdæder, en Udbrudt. Heller ikke for en Lægprædikant. Og saa er Alt godt. Enhver forstandig Mand derude vil straks skønne, at Du er et skikkeligt Menneske, der blot trænger til Foraar.

Og se, Foraaret er der!

. . . . Det kom i en bragende Storm. Det kom, svøbt i en Snestorms Mørke, i Mulm og Nat. Den Mand, der færdedes sent ude, han maatte helt ofte staa stille og stemme Kæppen i den halvfrosne Jord, om han vilde staa fast paa sine Ben. Og, mens han stirrede ind i Mørket, frem efter Vejlysning, høl Stormen i hans Øren og drev den kolde Sne ind paa hans Bryst, der var varmt af onde og gode Tanker. Han vidste ikke, hvad han skulde tro. Det var, som skulde Verden forgaa, saa stort og fælt: Og, mens han stod og støttede sig ved en Stangask, tænkte han paa sine Synders store Mangfoldighed — og saa paa dette, at Mønningen nu vel nok var røgen af hans Hustag og kanske ogsaa den gamle Flagstang knækket . . . . .

Men om Morgenen, da Manden traadte ud af sit Hus, skinnede Solen, og en liflig og jævn Brise fôr hen over Landet. Den drev en Flok snehvide Skyer afsted under en dyb, blaa Himmel. Det var som de vilde Svaners Leg ude over det blaa Vand. Og Sneen var allerede smæltet, Jorden opblødt. Langt borte brusede Møllebækken, bred og kaalhøgen, hovedkuls ud af Skovtykningen. Stormen havde i Nat hjulpet den at sprænge Vinterisen.

Og Mennesket vendte sit Blik opad og saa Himlens glade Smil, hørte Lærken, der hang og dirrede høit deroppe. Han skuede omkring sig, og se! Jorden lo til ham med grønne Spirer og hvide Blomsterklokker. Han sugede til sig den rene, friske Luft og fornam, at den duftede af Foraar. Og, da hans Hustru glad kom frem paa Husets Trappe og manede ham, at nu skulde han komme ind og drikke Morgenkaffen, saa svarede han tilbage:

«Kom her, skal Du se! Alt det Fæle, der skete herude i Nat, var bare Vinterens sidste Tag med Foraaret . . . Det er, som om den «Helligaand» havde udgydt sig over alle Ting! — Du kan tro: Sneppen er kommen!»

— — Og den *var* kommen. Den var kommen med Natteblæst og Regntykning, paa bløde, snilde Vinger. Sky og forsigtig svirrede den hen over Skovene. Saa, pludselig, styrtede den sig ned i Tykningen, hvor Kilden forlængst er bleven isfri, og grønne, saftige Urter spirer frem i Breddernes Morads.

Den fine, underlige Fugl lyver ikke: Naar *den* bebuder Foraar, saa *er* det der! Naar *den* først har boret sit lange, bløde Næb dybt i den givtige Skovbund, saa er det Signal for Alt og Alle til at komme frem, springe ud . . .

Og Jægeren river Bøssen fra Væggen, der den hang saa længe urørt. Beruset af Foraarets stærke Luft vandrer han Time efter Time, Dag efter Dag, for at opsøge og dræbe Foraarets fornemste Bebuder. — Han handler efter Instinkt ligesom hans Hund.

Og Sneppen bliver sjældnere og sjældnere; det er ikke nu som i hine Tider, da Befolkningen paa flere Steder slog saa mange Snepper ihjel med Stokke, at Fuglene indbragte betydelig Fordel; ikke, som paa Helgoland, hvor Sneppetrækket var Signal til almindeligt Opbrud . . . . Paa Helgoland, hvor et Ilbud midt under Gudstjenesten raabte ind i Kirken:

«Die Schnepfen sind gekāmen!!» hvortil Præsten svarer fra Prækestolen:

«N'jah! — im Gottes Namen: — Āmen!» Han lukker brat Bønnebogen. Og hele Menigheden iler afsted!

Ja, *nu* er Foraaret kommet! En Stær *kan* gjøre blind Alarm en hel Vinter igennem. Men Sneppen, den er et Sandhedsvidne.

— — Og den staar i den danske Skovbunds spirende Rigdom. Den skuer med sit store, mørke, tungsindige Øje paa dette Foraar, der er underfuldere end alle andre Landes — indtil den lider Sandhedsvidnernes Skæbne:

At faa sit Hjærte knust i en Hunds Flab.

Den 30 Juli.

Vi sad, to Mand og en Hund, paa Skrænten nede ved Mosen. Vi havde jaget Ænder. Og det var gaaet som sædvanlig. «Grønne Ællinger» var der nok af, og de fuldvoksne var saa store og stærke, at de allerfleste reddede sig.

Vi havde kun skudt en 6—8 Stykker. Og nu var det Aften. Vi havde spist vor Mad og tændt Piben. Den store spættede Hund laa og slikkede sine Poter, saarede af fjorgamle Sivstumper. Han var ung i Tjenesten, altfor ivrig og lidenskabelig. Han var utrættelig og kunde i halve Timer forfølge en Ro-Andrik gennem de høje, skarpe Siv, gennem Klæg og Rør. Og nu var han ganske skaldet om Øinene. Alt Toet var slidt af ude i Rørholmene.

Og Hunden slikkede og slikkede. Men til sidst blev han ked af det, rystede sit Skind, satte sig stille i Græsset og stirrede med sine store, brune Øjne med en god Hunds dybe Alvor ud over Landskabet.

Dagen havde været tropisk varm. Nu var Solen næsten borte. I douce Farver og underligt flammende Skyer sank den store, glødende Kugle langsomt ned i Synskresen.

Den hede Sommer har drevet Plantevæksten frem til en Højde og Frodighed, der er umaadelig. Alle disse Vækster, hvis Navne vi en Gang kendte og senere glemte, fordi vi fik saa meget andet kedeligt at mindes, alle disse stolte Planter bredte sig fra vor Skrænt og langt, langt bort, over Mosedrag og Aa og Eng, i spættet Pragt, i Rødt og Hvidt og Violet og Gult, kastet som Islæt over Sommerens mørke Grønne. Og, naar Sol gaar ned, stiger en næsten usynlig Dis op af den fugtige Grund. Som et køligt, gennemsigtigt, lilla-blaat Slør lægger den sig over den store Lavning. Men langt ude løfter Bakkerne sig, endnu i klart Lys, gyldne af blank, tung Sæd, som ingen Luftning rører ...

Saaledes ser mit Land ud oppe fra Skrænten en dejlig Juliaften.

Og alt medens den lyse Nat kommer dragende, kølig, vrimler kriblende, svirrende Livs fine, dæmpede Lyd frem paa Jorden og i Vandet under den klare Himmel. Op ad de lange Blomsterstængler kravler Tæge og Snudebille, Mariehøne og Torbist. Og, naar de naar til Toppen, spænder de Vingerne ud og sejler afsted, hver med sin Lyd. I Udkanten af Rugmarken sidder Græshoppen. Ogsaa den er for tidligt udviklet: Den filer paa sin Vise med en Stemme, der allerede er i «Overgang». Nede i Aaen synger Rørsangeren. Og den gamle And, som vi før fordrev fra dens Ællingeflok, hun kommer nu tilbage. Forsigtigt spejdende svirrer hun gennem Luften. Hun kreser og stiger og sænker sig atter og atter, indtil hun endelig styrter sig ned i det mørke Aaløb. Med smaa, hastige, angstfulde Skræp søger hun efter sine Ællinger.

Og «Ro-Andrikken» kommer forsigtig frem fra Sivenes tætte Skjul. Han ligger saa dybt i Vandet: En lækkende Skude. Han er saa forpjusket og forjaget: Hans ene Vinge har været i Hundens Flab. *Saa* nær var han Døden. Men han reddede sig og dukkede i sidste Øjeblik. Og den unge, dumme Køter stak forbløffet sin modbydelige Snude ned efter ham — dybt ned i Mudderet, hvor han forsvandt!

Den gamle Ro-Andrik svømmer tæt hen til Andemoderen, mens han fortæller alt det. Han glatter paa sin fattige Fjerdragt, basker med sin Vinge, der mangler Svingfjerene. Han nikker og gør sig venlig og fortrolig. Men Andemoderen har ikke Sans for *ham*. *Han* er hende ligegyldig! — «Ak! Ak! — *Hvor* saa Du mine Ællinger sidst?»

*

De «stærke» Ællinger kommer trækkende. De kommer med kejtede, hastige Vingeslag fra Strand og Kær og Mosehuller, derfra, hvorhen Angsten drev dem. De svirrer gennem Luften, uforsigtigt nær ved Jorden, og — uden at spejde, uden at krese — kaster de sig hovedkuls ned i det sorte Vand.

Men vi tænker ikke mere paa at skyde. Thi Natten er for stille, for fredsæl og dejlig. — Hvem vilde vel bande i Gudshuset!

— — — Saa var det, at min gamle Ven sagde: «Hvor disse Fugles *menage* er viseligt og kønt indrettet af Naturen! — Naar den Tid kommer, da Ande-Hustruen glider bort fra sin Andrik, for ensidig at hellige sit Afkom al sin dybere Interesse, saa forvandles *han* til en «Ro-Andrik». Han mister sin Fjerpragt, mister Flyveævnen, mister denne skinnende Glans af Ædelmetal, som det andet Køn elsker saa højt. Han bliver en Invalid, der hører hjemme i Sumpen. Et ømt Ridder-Skræp er for ham haabløst. Han er en Stoiker, som intet savner. Thi «Forvandlingens Lov» er *for ham* en Barmhjærtighed: Naturen berøver ham paa én Gang baade Ævnen og Viljen.»

Han bankede Asken ud af Pibehovedet, stoppede og tændte paany, og satte sig atter til Ro med Hænderne foldede over Knæet.

Fra Minut til Minut farvedes Skumringen mørkere, vekslede Farverne paa Himmel og paa

Jord. Stjærner tændtes. Usynlige Insekter fôr gennem Luften med Lyd som sagtelig berørte Lutstrænge. Rørsangeren sang endnu. Men ellers tav alle Tunger — Aftenbakkens undtagen. Han tumlede rastløs hid og did over Bakkekammen, med Svaleflugt og Musepip; underlig.

— — «De er akkurat som den gamle And!» udbrød han pludselig og pustede en stor Sky af Tobaksrøg frem for sig. «Aldeles!»

«Hvem?» spurgte jeg.

«Kvinderne; vore Hustruer naturligvis. Det vil da sige de af dem, der kaldes «gode Mødre»: Ikke saa snart har de sat i Verden et Barn eller to, saa «glider de fra os» — væk! — for at afgudsdyrke Børnene, deres eget, kære Kød og Blod. Og vi Ægtemænd befinder os en skønne Dag ene. — Jo, vi gør! — hvis vore Hustruer ellers nogen Tid har været vore «Elskerinder» — om vi nogensinde har afgudsdyrket *dem,* saa kommer der, før eller senere, en Dag, da vi staar alene — med kærlig Henvisning til at lade os opæde af «vore Pligter» som Forsørgere og til at svælge i «Faderglæder» og Beundring af vort Afkom, hvis frygtelige, uartikulerede Lyd, vaade Næser, og uopdragne Væsen daglig fylder os med Ubehag» . . .

. . . «Og nu misunder Du Ro-Andrikken!» afbrød jeg ham spøgende.

«Ja, ved Gud! jeg misunder ham. Naar *hans* dyrebare And «glider bort» fra ham, gaar han ganske rolig i Sumpen — ikke for at klage i Ensomhed. Nej! som den ansvarsfri Ridder, der hviler paa sine Lavrbær og bier paa en ny og herlig Forvandling, paa en ny, pragtfuld Rustning, forfærdiget til ny lykkelige Felttog!»

«Du *skulde* da vel ikke nære ekstravagante Tendenser, Jens?»

«Snak! — Det er just Ulykken, at jeg elsker min Kone for højt til at kunne lade mig nøjes med de Levninger af hendes Kærlighed, der bliver tilbage, naar vore ulvegraadige Unger har taget for sig af Retterne. En kan ikke skabe sig om . . . Kender Du «Don Juan fra Kalomea?»

«For Pokker!» afbrød han sig selv og fôr sammen, «sé! der kommer endnu én — en Efternøler! en Natsværmer! . . .»

Han kastede Bøssen til Kinden og skød op i Halvmørket. Som et Brag under en Kirkehvælving rullede Ekko fra Bakke til Bakke i den stille, kølige Nat.

Et Øjeblik efter bragte Hunden en vingeskudt Fugl.

«Det er en ganske ung And,» sagde Jens med Kenderblik. «From — og fed og dum» — —

Nede i Aa og Mose flaksede Ænderne forfærdede op af Søvne. I et Nu var Luften fyldt med klagende, angstfulde Skræp og hastige Vingers Sus.

Men Sommernattens Ynde var forbi. Og vi vandrede tavse hjemad over de lave Høje.

August. — Smaaland.

Han hed *Jo-o-han,* med et «o», der løb saa langt, langt ud paa sine bløde, smaalandske Hosesokker, at man følte ligesom et Stød i Hjertekulen, naar det pludselig blev overfaldet og dræbt af den «krasbørstigt» afsnuppede Slutningsstavelse. Han var en Knøs paa 22 Aar, skægløs, stærk og rødmusset, federe end Smaalændinge i Almindelighed, og i Besiddelse af en indsmigrende Tungeraphed og en livlig Ævne til at «udmale» de forskellige Jagtmarkers fænomenale Vildtrigdom. Hans runde, fede Ansigt og hans listige, vandblaa Øjne udtrykte kun to sjælelige Rørelser: lurendrejeragtig Griskhed og en vis ydmyg-glad Selvtilfredshed, naar han havde ført os paa Afveje, hvor der intet Vildt fandtes. Og det var hans Specialitet.

Denne Johan — som en retfærdig Gud én Gang vil straffe frygteligt i sit Helvedes Afdeling for Svenskere! — var vor Fører forgangen Aar under vor Jagttur i Smaaland.

Det er herligt for en Jæger at *begynde* Sæsonen i Smaaland, og, naar Jagten paa Harer, Høns og Fasaner gaar ind hos os, *fortsætte* den i Jylland, hvor fremdeles nogle af Danmarks bedste Hønse-Revierer findes. I en ikke fjærn Fortid kunde man, selv om man var en ubemidlet Jæger, skaffe sig en Jagt i Smaaland, Tjurens sydligste Opholdssted i Skandinavien. Man slog sig sammen, nogle faa Venner, betalte et halv hundrede Kroner hver, og nogle «Mandtal» var let lejede. Der *var* meget Vildt paa de fleste Arealer. Hele Aaret rundt glædede man sig til de 3—4 Dages Ophold oppe i Klippelandet med den klare, blaa Luft, de store Søer, de endeløse Skovmarker og den umaadelige Rigdom af røde og blaa og sorte Bær. Hver Dag var en Prøve for en Jæger, et Kriterium for en god Hund. Og, naar man endelig sent om Aftenen samledes i Bondegaarden, smagte Maden som Ambrosia, den efterfølgende

Grog som Nektar. Og man fortalte mange og ofte næsten utrolige Ting om Jægere og Hunde og vilde Fugle, og — tilsidst — om smukke Kvinder og vilde Piger og taabelige Mænd, mens Lampen brændte ud, og den høje, klare Nathimmels Stjærner blev ene om at lyse for Vennekresen.

Kun en Del af disse Herligheder er ubeskaaren tilbage. Himlen er blaa og Luften ren og let som før. Landskabet har bevaret sin prude Skønhed, Terrænet sine Besværligheder for en Jæger. Men Vildtet er taget stærkt af i mange Trakter. Det siger mange Jægere, det sagde de svenske Blade. Befolkningen har lært at udnytte de udenlandske Gæster: Det er ikke længere billigt at «ligge otte Dage i en smaalandsk Bondegaard». Smaalændingen ønsker gærne de danske *Penge.* Men — elskede er vi ikke derovre. Hvis nogen Jæger vilde fortælle mig, at hans Jagtterræn virkelig var *fredet* — undtagen under *hans* Ophold i Landet, vilde jeg anse ham for meget naiv. Enhver Jæger, der har seet Vildtrigdommen f. Eks. i en *god* laplandsk Trakt, vil skønne, at Vildtet paa de danske Revierer i Smaaland, der kun afsøges nogle faa Dage af Aaret af Jagtejerne og ofte med relativt meget ringe Udbytte, og som, paa Grund af Klima og større Opdyrkning, yder langt større Sikkerhed for Dyrenes Udvikling og Trivsel, at disse sydlige Revierer efterhaanden maatte kunne opvise en umaadelig Vildtrigdom. Naar snarest det stik modsatte er Tilfældet, da maa man formode, at Tjæder og Urfugl falder for andre Skud end Jagtejernes. Den i sin Tid gængse Forestilling, at Almuen deroppe ikke har Spor af Sans for Jagt, ikke forstaar at knalde en Bøsse af paa en «Tjædertup», der sidder og drømmer i Toppen af en Gran — den er aldeles fejlagtig. Spørg en «Jōhan», der har faaet en «Taar over Tørsten», og han vil fortælle vidt og bredt om, hvorlunde man skaffer sig Fugl deroppe. Og, naar han er udtømt, vil han, om han ikke er meget overstadig, ufejlbarligt slutte med et indsmigrende Rævegrin: «Det vil da naturligvis sige — paa Jagtmarker, som Herrerne fra Danmark *inte* har lejet, ta' mig Fa'n!»

Vil man jage Tjur i *August* og med Hund, maa man være en udholdende Fodgænger og en sikker Skytte. Og man maa besidde en aldeles sikker, forsigtig og prøvet Hund, helst en gammel og sindig. En Hund, der er vant til at søge Fasaner i vore Skove, vil have meget forud for en Hund, der kun er brugt til Jagt paa vort øvrige Fuglevildt. Oftest «holder» Tjuren ikke: Den løber for Hunden, og, naar den er kommen langt nok bort fra Jægeren eller ind i en beskyttende Tykning, braser den pludselig op og forsvinder som en Pil. Som Regel faar man ikke «blankt Skud» til den. Man kaster Skuddet efter den, efter et Glimt af dens store, prægtige Krop mellem Grene og Kviste.

Men, selv om man «staar for» paa et aabent Sted i Skovmarken og ser Fuglen fri af Vegetation og Klipper — selv da skal der Øvelse til, om man skal ramme den. Thi dens Hurtighed, naar den først kommer paa Vingerne, er vidunderlig. Ingen Fugl i Verden er prægtigere end den gamle, sortglinsende «Tjædertup» (Hanen), naar han kommer brasende ud af Krattet og med fremstrakt Hals og stive, dirrende Vinger sikkert styrende svirrer bort mellem Myrens Tuer, behændig som en

Odder i Vandet — pludselig skydende op i den klare Luft for at styrte sig ind i en ny Tykning. Og ingen Fugl er hastigere! Den lille Dobbeltbekkasin er en Sinke mod den vældige Tjur. Fasanhanen kommer den vel nærmest i Hurtighed. Men Fasanen er ikke nær saa behændig. Jeg har sét gamle, erfarne Fasanhaner flyve mod Grenene i stærkt udtyndet Storskov, og styrte døde til Jorden. Men den langt større Tjur, *han* forregner sig ikke. — Ogsaa Urfuglene forstaar fortræffelig at drage Fordel af det kuperede Terræn. I Tykningerne er den vanskelig at skyde. Dog ikke saa vanskelig som Tjuren. Man maa ikke sjældent benytte Klappere for at faa Skud paa Tjuren. Naar Fuglene absolut ikke vil «holde» for Hund, og, naar Skoven er altfor tæt, bliver denne Fremgangsmaade den eneste anvendelige. — Overalt i Smaaland vil en Sneppe nu og da gaa i Tasken. Ænder findes paa visse Egne i stort Antal i Ællingetiden. Raadyr forekommer meget sparsomt udenfor de store Revierer. Elg er en Sjældenhed.

Og Haren? — Den tænker man slet ikke paa, naar man rejser op for at jage Tjur og

Urfugl. Og man ser den mærkværdig sjældent om Sommeren. Det ligger ikke for Smaalændingen at skyde Harer paa Spring, saaledes som vi Danske gør det. Deroppe slipper man «Moppen» løs, en mere eller mindre raceren Støver eller en ganske ubestemmelig Køter. Han farer en Tid lang omkring i kort Galop, med løftet Hale og sænket Snude. Og naar han endelig faar rejst en Hare, saa begynder den vilde Jagt!

I det Nordlige har jeg flere Gange været med paa Støverjagt. Ført af en kgl. Revierjæger drog vi før Daggry ud i det umaadelige Terræn med to ægte Støvere. Der var meget Vildt paa dette fredede, c. 30,000 Tdr. Land store Areal, og det varede ikke længe, før en Hare sprang op. De stærke, plumpt byggede, lavbenede Hunde forfulgte straks Morten. Vejrende Haren efter Sporet jog de halsende afsted gennem Skovmarkerne. Men Jægerne forbliver ganske roligt paa Stedet, hvor Haren sprang op. Dér staar man saa og venter.

Der staar man og venter og lytter. Hundenes stygge Halsen er forlængst død i Skovmarken.

Saa véd man, at Haren er langt, langt borte. Thi der er lydt i Skoven. Man sætter sig paa en mosklædt Sten. Man læsker sig med en Haandfuld Bær, tænder Piben og ser sig om. I Begyndelsen er Alt ganske stille. Maaske kommer et Egern hoppende, sætter sig paa Bagbenene, ser et Øjeblik forundret paa det store, underlige Menneske og forsvinder, hurtig som et Lyn. Maaske er det et Firben, der rasler derhenne, en lille Skovmus, der piber under Mosset, en Bille, der kribler i de fjorgamle Fyrrenaale. Tilsidst er man ligeglad, hvad det er. Man sidder bare og nyder Skovens krydrede Luft, dens Fred og Stilhed. Man falder i Tanker, og omsider har man halvvejs glemt, *hvorfor* man egenlig sidder der...

Da hører man i det Fjærne Hundenes hæse, arrige Halsen. Snart lyder den nærmere, snart atter fjærnt. Saa taber Lyden sig igen. Der er gaaet en Time, maaske endnu længere Tid. Hidtil ukendt med Støverjagtens Mysterier begynder man at tvivle om nogensinde mere at gense de to brogede, lavbenede Bestier med de lange Tunger hængende langt frem over de fæle Tænder.

Og man sørger ikke. Man gratulerer i sit stille Sind Morten til at være undsluppen . . .

. . . Men pludselig er Hundeglammet der igen. Det bliver tydeligere og tydeligere. Uvilkaarligt rører man sig og spænder Hanerne. Nærmere og nærmere, arrigere og arrigere klinger Støvernes Halsen. De kan ikke være mere end et Par Tusinde Alen borte. Med anspændte Sanser venter man paa Afslutningen. Nu saa man et Glimt af Haren! Med Ørene * lagt langt tilbage farer det hidsede Kræ, blind af Rædsel, fremad, et Skud knalder, og Jagten er endt — ganske som den plejer at ende for Mortens Vedkommende. «Kronojägaren» tager sin Tollekniv frem. I et Nu er Indvoldene udtagne **, Hovedet skaaret af: Naar man skal vandre 4—6 Mil, bør man gøre Byrden saa let som muligt. «Diana» faar Indvoldene. Hun æder dem i faa Mundfulde. «Nordenschiöld» faar Hovedet. Han giver det et Par Knas mellem Tænderne, og ned glider det i et Sekund — med Hud og Haar og de lange Øren, der kommer til sidst.

---

* I det skrækkeligste af alle Sprog: «Jægersproget» benævnes Harens Øren: «Loflerne».

** Jægersprog: Haren er «udweidet».

Der er, forekommer det mig, noget særlig brutalt ved denne Jagtmaade. Og der er det særegne ved Støverjagt, at en Hare, der skydes efter at være jaget i nogen Tid af Hundene, et Øjeblik efter Døden er saa stiv som en Pind: Man kan ofte holde den lige ud ved et Bagben. Dette Fænomen skal bero paa en kemisk Forandring i Vævene, fremkaldt ved Rædsel. Mange Jægere spiser aldrig Vildt, der er fældet ved Parforce- og Støverjagt. De paastaar, at Kødet har mistet sin gode Smag, er ligefrem uspiseligt.

— Nu, sidste Aar var et slet Jagtaar for os *dérovre:* Der *fandtes* næsten intet Vildt paa det store Terræn. Det var *saa* usselt, at man tilsidst maatte mistænke Hr. Johan for, at han lod Fuglene jage bort fra de Skovmarker, hvor han vidste, at vi snarest vilde søge dem. Hver Morgen stillede denne Person, som vi var nødte til at medtage for ikke at komme paa ulovlig Jagt. Hans Ansigt lignede akkurat Ansigtet af en Ræv, der har gemt en Frikadelle i hver Kindpose.

Efter at have hilst ydmygeligt paa os, fyldte han sin løgnagtige Mund med veritabel *Snus*tobak, gumlede nogle Gange med rindende Øjne, og saa beskrev han med sagte, hemmelighedsfuld Røst, hvor et Tjæderkuld aldeles sikkert kunde træffes, hvor mange Fugle der var i Flokken, hvem der havde sét dem i Gaar den Dag, i hvilket Forhold han, Johan, stod til det paalidelige Vidne osv. osv.

Saa travede vi da afsted, milevidt, i vore Ansigters Sved. Vi jog — med vore udmærkede Hunde — saa ufortrødne som Fanden efter Præstens Sjæl gennem de ni Amter. Og, naar vi saa endelig om Aftenen vendte tilbage til vort Kvartér, havde vi i Regelen netop faaet lige saa meget af Tjæderne som Fanden af Præstesjælen: lige just «Færten». — Aldrig har ti Stykker Fuglevildt kostet mere Møje!

— — — —

«Hr. Jo-o-han,» sagde jeg paa den sidste Dags Middag: — Jeg holdt Middagshvil under aaben Himmel, mens mine Jagtkamerater stedse foretrak en Hølade, hvor Luften syntes at have en særlig søvndyssende Virkning; og Johan, som ansaa mig for meget indskrænket og derfor særlig bombarderede *mig* med sine Falsa, kom gærne og kamperede ved Siden af mig . . . «Hr. Jo-o-han!» siger jeg altsaa og gjorde mig Umage for at ligne en indviet Vædder af agtværdig Race — «tror De paa et retfærdigt Forsyn? — jeg observerer, at Deres Familie beder Bordbøn og er yderst gudfrygtig. Jeg funderer selv fortrinsvis paa det Hinsides. — — Tror *De,* Hr. Jo-o-han, paa et retfærdigt, gengældende Forsyn?»

«Ja-hah! — ta' mej Fa'en! vist maa én tro paa dèt ogsaa — og sligt. Vist maa man det, ja, Herre.»

Den lovende, unge Mand saa en Smule overrasket ud. Han skottede urolig til mit dybt alvorlige Ansigt, kløede sig paa Knæet, flyttede paa sig. Og tog sig endelig en Mundfuld Snus. — Pavse.

«Skrækkelig kan Himlens retfærdige Straf være!» sukkede jeg hen for mig.

«Jah — forbasket! Herre», indrømmede han villigt.

«Som Jæger saa jeg meget. Jeg saa *frygtelige* Ting, Hr. Jo—o—han, — langt borte i fremmede Lande og hjemme i mit eget Land: Just, *som Jæger,* saa jeg Himlens retfærdige Straffedom ubønhørligen ramme de Skyldige. Og — det var da særdeles *Løgneren,* der blev truffen — før eller senere — af den skrækkelige Gengældelse. — Aa — ja!»

«Saa Herren *det?* — ofte?» spurgte han og tyggede urolig paa et Græsstraa.

«Ja. Elleve Gange i mit ikke meget lange Liv saa jeg det skrækkelige: En Mand engageres for rigelig Betaling som Fører for et Jagtselskab. Skurken leder sit højmodige Herskab paa gale Veje. Han fører dem just derhen, hvor han sikkert véd, at der intet Vildt findes. Jeg oplevede det elleve Gange. — Aaret efter var alle elleve Løgnere døde — eller grufuldt kvæstede.»

«Hva' sa'n?!»

. . . «døde eller grufuldt kvæstede,» sagde jeg. «Alle gik det paa samme Vis: De gik selv en skønne Dag ud for at dræbe Vildtet. De fyrede deres Baglader af. Men — Skuddet gik bag ud, dræbte eller kvæstede — grufuldt! Jeg saa det el—le—ve Gange.»

Hans Ræveansigt havde for et Øjeblik mistet sit selvtillidsfulde Udtryk. Han sad foroverbøjet og rev eftertænksom og urolig i Græsset. Hans Bondefantasi arbejdede øjensynlig paa vilde, mystiske Veje. Saaledes svandt vel nogle Minuter i dyb Tavshed, og jeg gjorde mig istand til at bryde op.

Saa, pludselig, vender han sit listige Fjæs op imod mig. Det hørgule Haar hænger i Tjavser ned under den lille, fedtede, tilbageskudte «Stadshat». Hans Øjne er smaa, lune, stikkende som et Ræveøje i Solskin. Og med vaagnende Uforknythed siger denne Slyngel med sin sædvanlige dæmpede, syngende Stemme:

«Ja, sér Herren: Jeg og saa min Bro'r, Oskar, vi to, vi bruger nu altid bare *For*lader.»

Jylland 95.

Sjældent har Jagten paa *Agerhøns* været saa rig som i 95. Flokkene var talrige, Fuglene stærke, da Jagten gik ind. Der var saa mange Høns i en stor Del af Flokkene, at mindst et Par Kuld maa have slaaet sig sammen. Imod Sædvane foregik denne Sammenslutning allerede i Sæsonens første Dage. Jeg saa den første Jagtdag i Løbet af en Time fem Flokke. Den største talte mere end fyrretyve Fugle, tre talte omkring tyve, én kun ti.

Disse store Flokke «holdt» slet for Hunden og trak langt. Man kunde paa Sjælland forfølge dem i timevis uden at faa ordentligt Skud paa dem. Kæmpeflokkene holdt sig langt ind i Sæsonen. Men de blev da lettere tilgængelige. Og, hvad man nu traf af store Flokke, var en Nydannelse. Det er Resterne af de nu stærkt udtyndede Flokke, der har slaaet sig sammen som sædvanlig henimod Efteraarets Slutning.

Og sjældent har Slutningen af September haft prægtigere Jagtvejr end i Aar. Ingensinde var Danmark skønnere end i de otte klare Solskinsdage, der gav den sidste Halvdel af hin Maaned dens Karakter.

Naar jeg tænker paa Hønsejagt, da ser jeg uvilkaarligt et *jysk* Landskab for mig. Sikkert nok er der hønserige Egne paa Sjælland. Men *saa* rige som de bedre Revierer i Jylland finder man neppe nogen Egn paa Øerne — det skulde da være paa Anholt. Desuden giver Jyllands vide Vuer, de høje Bakker, Klitterne, Heden, de store Kær og Enge og de prægtige Fjorde, Aaløbene, Havet — alt det giver paa Halvøen denne, den brogede Eftersommers, Jagt en Charme, der ikke fuldt ud kan naas paa sjællandske Revierer, hvor hver en Plet Jord er udnyttet og opdyrket, hvor Synskresen er mere indskrænket, hvor Menneskeboliger, Mennesker og Husdyr overalt dukker frem og maner til mere eller mindre Tagen-Hensyn til bissende Beder og ængstelige Heste, nysgærrige Børn og paa Forhaand kværulerende Agrarer, der staar paa Lur i Stakhaven, for straks at kunne fare frem, om der skulde komme et Høved løst. Og *naar* saa det Harmelige skér, at et Par Faar, i idiotisk Rædsel for en Fremmed, farer afsted ad Hjemmet til med svingende Fedthaler og Tøjrepælen flagrende i Nakken, og den med Rette vredeblussende Agerdyrker saa farer ud fra sin Wigwam — «med løftet Hale og fældede Horn», som min Ven, Forpagteren, udtrykker sig i det for ham ejendommelige Billedsprog — ja, saa er «Charmen» ved Jagten for Øjeblikket forstyrret . . . Hvis man da ikke er saa «haardhudet» som en af mine Bekendte, en født Jæger. Han var en Gang under et Besøg paa en fremmed Egn uforvarende kommen ind paa en lille Lod, hvor hans Vært ikke havde Jagtret. Ejeren, der var alt andet end Jæger, fôr øjeblikkelig efter ham. Og med begge Tommeltotterne i Vestens Ærmegab overdængede han den fremmede Gentleman med Skældsord, af hvilke ét var nyt:

«Generalsøn», de andre forældede. Den Formastelige forholdt sig ganske rolig, indtil Manden havde skældt sig træt. Saa svarede han uden at fortrække en Mine:

«Det er jo aldeles ikke *Deres* Mark, jeg staar paa!»

«Hva' for no'et! — Ikke *min* Mark!»

«Ja, saa lad os først se *Skødet paa Ejendommen!* Bagefter kan De bruge Mund . . . .»

Hvorpaa den vrede Mand aldeles duperet gjorde kort omkring og gik ind for at hente Skødet, mens den frække Jæger rolig vandrede videre.

Nej, Jylland er Hønsejægerens Eldorado! — Nu, da Novemberstormen og Sludet og Mørket er ved at dræbe de sidste Rester af Naturens Rigdom, just *nu* flokkes Mindernes Skare, som smukke, glade Fugle, omkring mig. Og mens Vinden rusker i mit Hus, saa det knager, og Regnen pisker paa Ruden derude i den mørke, trøstløse Nat, ser jeg lyse, fagre Billeder aabenbare sig for *mine* Øjne, der elsker Lyset.

Jeg ser den ældgamle, jyske Herregaard, gemt mellem Bakkerne, men med fri Udsigt over

Havet. Jeg ser denne gamle Rede «fra Dronning Margrethes Tid», som man paastaar — med sine umaadelig tykke, hvide Mure, sine takkede Gavle, med sin underlige Mangel paa Vinduer, sine karudsrige Rester af Voldgrave og Karpedamme, og flankeret af den store, gamle Have, hvor Gravenstener og Kalviller ligger til Snegleføde i det lange, dugsprængte Græs. Den gamle Gaard ligger og bader sig i den tidlige Formiddags Solskin. Og, glad efter en lang, rolig Nattesøvn og en tæt Frokost, staar jeg paa den høje Stentrappe ud til Borggaarden og indaander med opspilede Næsebor den rene, friske Luft, tænder Piben, fløjter paa min spættede Hund og vandrer afsted . . . .

De høje, lyngklædte Bakker nede ved Stranden synes i dette Lys saa store som smaa skotske Bjærge. Stille, hvidblaa breder Stranden sig for deres Fødder — langt, langt bort. Store, tavse, snehvide Maager flyver langsomt, en efter en, langs Kysten. Alt er stille, klart, køligt i Farverne. Der er en sorgløs, venlig Ro over denne Natur, en bred, frimodig og ærlig Ynde, der aldrig trætter — en Stemning, der snarere vækker glade, mandelige Tanker end taagede, blødagtige Drømme. Stilheden og Ensomheden derude i Bakkerne er umaadelig. Det synes at være en Larm, naar Fiskeren dér, langt ude paa Fjorden, banker en ny Aaretold i sin Jolle. Paa en saadan Dag er Øjet sikkert og Haanden rolig. Og Tasken bliver tung før Middag.

«Alene med min Hund» — det er mit og mangen anden brav Jægers Løsen paa saadanne Dage — — — Og naar saa den gæstfri Værts «store» Dag oprinder, den aarlige Klapjagts Dag, og Borggaarden fyldes af gæve, jyske Herremænd og Forpagtere, af Klappere og Hunde — saa er det, som om en eller anden Jagt-Gnom atter og atter hviskede dig lønligt i dit Øre: «Alene — med din Hund! — Alene — med din Hund! — Hvad? gamle Kamerat!» . . .

Og Klapperne skriger og klapper. Og Harerne ligesom vokser op af Jorden, farer forvirrede afsted — for til sidst at tumle i Dødens Kuldbøtte henad Grønjorden med den hvide Bug skinnende op i Solskinnet. Og Skuddene knalder og skralder mellem Lyngbakkerne — der ude kommer Ræven til allersidst, luskende, bagom, nedenom, under og langs med, — Mikkel, som hades af Alle, og som hader Alle, som «er saa slu, lige til han ta'r det sidste Suk», og «som holder paa sit Rævegrin, hvad enten han falder eller redder sig» . . . Og den blaa Krudtrøg driver langsomt som flyvende Spindelvæv ud over den blaa Strand. De store, snehvide Maager skriger op, stiger tilvejrs og forsvinder.

Saat efter Saat drives af. Aftenen kommer da omsider, den stille, klare Aften med sin lange, yndefulde Kamp mellem Lys og Mørke. Jagtselskabet fylder igen den grusbelagte Gaard. Og under Latter og munter Tale drøftes Dagens Begivenheder, Held, Uheld og snurrige Træf.

Men i Halvmørket langs Hovedbygningens Mur ligger det fældede Vildt til den sidste Parade, Hare og Ræv og Agerhøne Side om Side, i lange, blodige Rader. Og en eller anden Jagt-Gnom hvisker lønligt i dine Øren: «Alene, med din Hund! — Alene, med din Hund! — Hvad? gamle Kamerat!» — Thi det er ikke Mængden af nedlagt Vildt, der «gør det». — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Jeg ser for mig med en Visions Tydelighed Skagens og Vestkystens Miler og høje Klitter — dette øde Stykke Danmark, hvor Du forgæves vil søge en blødagtig Romantiks Nymfer og Dryader. Alt er aabent der, Himmel og Hav og Bjærge af hvidt Sand. Og Naturen er stor i al sin ædle Fattigdom. Havet giver den denne evige Afveksling, der er Livet — for den som for os. Naar Du vandrer derude i Sandets og Marehalmens Land, naar Du — ofte paa saa lange, lange Maal — har skudt dine Høns, mens Paalandsvinden sendte Havets hvide, salte Fraade højt op mod dit Ansigt, og Du saa endelig sætter dig til Hvile med Ryggen mod en Sandhøj og giver dig til at se og lytte, da vil Oktoberdagens Hav og Storm og dumpe Bulder, Oktoberdagens lunefulde Byger og gøglende Lys — alt det vil *fylde* din fattige Sjæl med rige, stærke Stemninger og Tanker. Du vil se, at Havet er aldrig ens fra Time til Time, mens Efteraarets korte Dag svinder: Dets *Farve* skifter. Snart er det grønt, snart metalgraat, sølvgraat som Makrelens Bug — snart sort og gulgraat, snart skumhvidt, der driver sit

Gøglespil dérude. Det skifter, skifter under jagende Skyer. Og Havets *Musik* stiger og daler, vekslende i Kraft og Tone. Snart er den Brøl, snart Bulder; snart er den Suk, snart som en glad Jættes Triumfraab — alt, mens Vinden piber og suser i Marehalmen paa dit Hovedgærde og driver de spidse, graagrønne Straa rundt, rundt, rundt, saa de tegner Evindelighedens Symbol i det hvide Sand. Du kan dvæle derude Døgnet rundt, Aar efter Aar: Og aldrig vil Du dér finde Kildens og Skovens og Engens og det stille Indvands mystiske Skikkelser. Men kanske Gud eller Fanden.

— — Smeden i en af Landsbyerne derovre fulgte mig nogle Dage paa Jagt. Han var over tredsindstyve Aar, skægget, kort og bred og hjulbenet. Han lignede en Kobold. Og han var stærk som en Kobold. I Krigen havde han mistet det højre Øje. Men han skød som en Trold med det venstre. Han talte nødigt, naar han ikke havde faaet sig en Snaps eller to. Fik han tre, blev Kresten meddelsom. Saa viste det sig, at han var fuld af Historier og «Skrøner».

Og han gengav dem med en Blanding af virkelig Overtro og lunefuld Selvkritik over det pudserlige Faktum, «at en forstandig Mand dog kunde tro paa saadant noget Vrevl!»

Denne Smed, Kresten, var en stor og lidenskabelig og derfor ikke usympatetisk Krybskytte. Og *han* havde en Gang mødt Fanden i Klitterne.

Jeg har hørt den Historie mange Gange. Jeg har læst en lignende — eller flere — paa Tryk. Saaledes som Kresten fortalte den, har jeg dog ikke hørt den før: «Pointet» syntes altid at udeblive: Det laa i den pudsige, stilfærdige, og dog med en Fandens Beundring turnerede Slutningsreplik, der altid maatte pines ud af ham. Det lunefuldt-komiske «Pointe» legede i denne Gnoms skæggede Mundvige, i Rynkerne om hans lille, klare, lyslevende Øje, i de Folder, han lavede i sin brune Pandehud, naar han — paa afgørende Steder i sin Fortælling — trak sin tætte, graasprængte Skalp fremover, lige som en Pindso . . . .

. . . . Vi var krøbne i Ly for en Byge under et Skur, lavet af Dækket og Kahytten af et strandet Skib. Den ene Ende af denne Hytte afgav Bolig for en gammel Fisker. Han havde naglet Galionsfiguren fast i Væggen over Sengestedet: en velmalet Havfru af Træ, en fyldig Dame med en uhyre Barm, og en dejlig, skællet Hale. Og han trakterede med Kaffe og «Strandingsrom», der skal være bedre end al anden Rom, men ikke er det.

Smeden fortalte da omsider med stor Alvor om sit Møde med Fanden: En pæn, lille, spinkel Mand med et magert Ansigt, en kroget Næse, store Øren og spidst Fuldskæg. Fanden var svært fin i Tøjet: Sort Kjole og Silkehat! Ud af Baglommen hang en stor, rød Lommeklud. Og over den venstre Arm bar han en helt ny Overfrakke, «saa fin, som de fineste inde hos Kjeldsen i Staden». Kresten troede først, at det var en af de Folk, der gaar om og præker. Men der var jo ingen at præke Omvendelsen for derude i Klitterne.

Fanden spørger da om Vejen og følger med et langt Stykke. Kresten var dog hele Tiden helt underlig ved den fine Ka'l. — — Saa, da de skulde over den steile Klit vester for Fyret lader han Fanden kravle først op og gaar selv bag efter. Kresten, han kiggede jo mistænkelig efter Kendetegnene: den korte Hale og Hestehoven. Men der *var* ikke noget at kigge efter. Saa siger han, lige som tilfældig:

«Han skal kanske ud og præke Gudsordet for Mangelbyerne?» . . . Og i samme Stund, som han sagde «Gudsordet», forsvandt den ene Blanklædersstøvle paa det ene Bagben, og en forfærdelig stor Hestehov jog ned i Sandet, saa det føg! — Men den fine Herre vendte sig saa brat som et Lyn:

«Nej, dog — for Fanden!» siger han med et Grin . . . og Blanklædersstøvlen er der igen!

Se, *nu* vidste Kresten Besked. Og det gjaldt nu bare om at slippe med Liv og Helsen.

Saa, da de kommer op paa Klitbakken, er det, at Fanden han beder om en Pris Tobak. Og Kresten er ikke sén. Han holder Bøsseløbene op under Næsen og trækker af. — «Men det var nu Rævehagl, af de blanke».

Paa dette Sted standser Smeden regelmæssig sin Beretning. Og først naar Tilhørerne har frittet ham en Stund: «Naa, — hvad blev det saa til?» — «Hvad Fanden fik Du ud af den Forretning, Kresten?» — «Hvad sa'e han til den Pris?» — først da kommer Smeden frem med Slutningen:

«A tøt, to haj messed' æ bette Kon mæ Øven. — Helsen tov haj sin Snotklud, aa tøre' hill skjelle mæ' ham, aa saaé te' de' samme:

«To *han* nyder en stærk Tobak.»

«Aa saa va' han lige mæ' jett u' a' Syne.»

Men naar Smeden var rigtig i Humør, tilføjede han med dyb Alvor:

— «Aa to de' æ' min Miening, to haj *lig' godt* æ' faaren te' æ Mangelbyer.»

Høst.

Nu rødmer Rønnens tunge Klaser.

I Abildgaarden vokser Æblet Dag efter Dag; det begynder at blive rødt. Tunge, gule Roser spærrer Havens Gange. Rankerne ligger i yppig Frodighed henad Jorden, henad Plænens Græs, der er spættet af utallige faldende Blomsterblade.

Min Have er snart et Vildnis. — Stormen rev forleden Rygningen af min Hytte. Og da jeg Morgenen efter sad der oppe paa Taget og bødede paa Skaden og saa ned i Haven, der laa dèr ned over den hældende Skrænt, perlende af Morgendug og Solskin, under en mørkblaa Himmel, stille, stille — — da lignede den en uhyre Blomsterkurv, saa vildsom frodig, at ingen kan finde Rede i den.

Træerne nejer sig under tunge Frugters Vægt. Deres Grene er nær ved at knække. Og i deres Skygge vokser stærke, underlige Planter, der skyder op, favnehøje! med store, gule og hvide Blomster, med himmelblaa Klokker, med atlaskhvide, rige, knejsende Kvaster, med umaadelige Blade, hvidgrønne, spraglede — nogle laadne paa Underfladen af sølvglinsende Fløjl!

Der staar saa mange Blomster i fuldeste Pragt dernede. Kun den gode Gud véd, hvorledes de alle kan finde Næring. Kanske lever de paa Kredit, ligesom vi andre. — Alt dette har jeg plantet selv: Man er ingen Aarsunge længere. Og det hele er et Vildnis. —

Og op ad Muren, højt op paa Taget, hvor jeg sidder, slynger sig vild Vin og Vinranker og Slyngrose. De filtrer sig sammen, stiger til Vejrs som krappe og grønne, lystige Søer. Snart er min Hytte helt overgroet! begravet i Ranker og Krat, saa trofast tæt, at mine Kreditorer knap vil kunne finde den.

— — — — — — — — — — — — — — —

Nu rødmer Rønnens tunge Klaser. Og i Æbletræets Kviste ruger en Havesanger paa fem spættede Æg. Nu er Høsten kommen! Dagene bliver kortere og klarere. Nætterne mørkere. Og under den mørkblaa Nathimmel glimter Kornmod og fjærne Lyn. Stjerneskud og underlige Ildkugler farer lysende gennem Verdensrummet. Nu gælder det at ønske — hastigt og inderligt! —

Ønske? — Vend Skraaen, gamle Kamerat, og tænk dig vel om! Thi det er slemt at ønske galt. — Og, medens Du tænker dig vel om, «falder Stjærnen»; og naar Du begynder at mumle dit: «Mer' Brød — mindre Nid — mer' Forstaaelse», saa er Stjærnen allerede slukt. Og Du kan glo efter et nyt Luftsyn . . . Det er ligesom et Ministerskifte i de Lande, hvor noget saadant endnu tillades.

Ønske!? — — Gaa hellere hen og «tæl paa dine Knapper!» Sæt dig stille paa Grøftekanten hos Smaapigerne og bind Ønskekrans af de fire hemmelighedsfulde Græsstraa. Eller gak til «Hekse-Sidse med Øjet» og lad dig spaa en glædelig Fremtid mod en Halvkrone i Forudbetaling. «Det hielper» — som Henrik Smith siger i sin Urtebog.

— — — — — — — — — — — — — — —

Nu rødmer Rønnens tunge Klaser — ak, nu er det Efteraar — Atter! Atter!

De kommer igen, de korte, skinnende Dage, de brogede, tindrende Farver, den «flyende Sommers» Spind over Landet.

De kommer igen, de lange, graa Døgn; — disse uendelige *Dage,* forladte af Gud, forbandede af Mennesker og Dyr, med Rusk og med Slud og med Forkrænkelighed — disse *Nætter,* stærke som Trolde.

Og bliver en Nat Himlen høj og lys over hastigt drivende Skyer, da vil Du atter høre de trækkende Fugleskarers susende Vingeslag — højt oppe fra! Du vil høre Svanens Vinger kløve Æteren. Det er som et fjærnt Harmoniums dæmpede, underlige Akkorder, det er Sfærernes Musik. —

Da er det Tiden, da Du i den trange Hytte atter maa bøje dit unge Hoved, og da din Sjæl maa bede sin korte Efteraarsbøn:

«Du, Storgud, som gav mig stærke Vinger! løs dem! Eller lad mig dø.» —

Den 15 Oktober.

Du herlige Symbol paa alt, hvad der «gør sig» i Landet, min gode Mikkel! Nu er din Prøvelsens Tid inde. Og Du burde dog, i Kraft af dine Dyders Tal, snarere indvies til en evig og høitidelig «Guds-Fred» og efter en stille, naturlig Død kanoniseres.

Din Ungdom henrinder i glad Leg med lykkelige og talrige Søskende og kærlige Forældre, der hæderligen forsørger sig selv og den kære Familie. Snart tumler Du dig i barnlig Fryd i det solvarmede Bakkesand udenfor Graven, leger «nappe-Høns» med en Fjer i Munden, eller «gemme Steg» med et levnet Gaasehoved, eller en anden af de Lege, som artige og fremmelige Børn saa let opfatter. Snart hviler Du i sød Ro i dine Forældres Bo, der er en «Kedel», fuld af Idyl.

Stundom belærer din Moder dig om Livets Barskhed og Menneskenes Ondskab og Dumhed. Hendes skønne Øjne lyser grønrødt i Kedlens Mørke, naar hun beretter den gamle Historie om Gravhunden, der i hendes Fraværelse trak hele hendes første dejlige Kuld, én for én, i Nakkeskindet ud af Graven, og hvorledes alle hendes Unger derefter maatte lade Livet. Ogsaa Historien om, hvorledes Kusken og Skytten en Gang gravede hele Nabofamilien ud — ogsaa den har Du hørt mange Gange. Og den om hendes første Mand, der gik i Saksen og selv gnavede sit ene Forben midt over, bare for at redde sig hjem med Friheden og Pelsen — og mange, mange andre!

Men, naar I, Unger, saa begyndte at ryste af Angst og at trykke Jer sammen, Pels ved Pels, da gjorde hun et muntert Kast med Lunten: «Skidt! Menneskene er *saa* dumme, at ingen ordentlig Ræv nogensinde behøver at tabe Humøret!» og saa kom Historierne om, hvorledes

Mikkel narrede Mennesker og Hunde, en lang, lang Række af Historier, saa pudserlige, at I ikke kunde holde ud at være i Kedlen for bare Fornøjelse, men maatte ud i Dagen og lege Tagfat!

Ikke sandt, Mikkel? saaledes var det: En Barndom i hjemlig Hygge og munter Uskyldighed.

Hvis Du kunde tale, vilde Du svare med et rørt-vemodigt Rævesmil: «Ja. Vi *var* i Sandhed gode og lovende Børn!»

Og din Ungdom, Mikkel? Naar *Du* en klar Vintermorgen travede henover den hvidblaa Snemark med herligt løftet Lunte, skinnende Øjne og en Pels saa rød, saa rød! — da var alle enige om, at ingen var ungdomsskøn og livsglad som Du. Stærk og lynsnar i Vendingen, skarptandet i Kampen for Tilværelsen og øm i Elskov, en udmærket og bjærgsom Familiefader, en stor Børneven, en fortrinlig Musejæger, en forholdsvis ædel Tyv, der klogeligt ikke stjæler til Hverdag hos sine Naboer — skulde *Du* ikke kunne gøre Karrière her i Livet!

— — —

Det er omtrent denne «Lovtale», der holdes over Mikkel, naar man vil rose ham. Vil man kritisere ham skarpere, saa — Gud hjælpe hans Ære og ærlige Liv og Levnet! I Køkkenet er det «Katten», der faar Skyld for alle Uheld og Rapserier og Fortrædeligheder. Ude i Revieret er det Mikkel. Og Fjender og skarpe Dommere har Mikkel nok af. Han har dog den Tilfredsstillelse, at Mennesket — homo sapiens — er den eneste Fjende, som han behøver at frygte — han, «Danmarks største Rovdyr»!

Mennesket behandler Mikkel med en særegen, kameratlig og harmfuld Skadefryd. Homo sapiens føler sig uvilkaarligt irriteret ved at genfinde hos Mikkel Ræv en Bunke af sine egne herlige Egenskaber, drillet ved hans selvbevidste Snildhed. Mikkels sarkastiske Mimik er et «Rævegrin». Hans fortræffelige Hale en «Lunte». Hans udmærkede Pels en «Bælle». Naar en skamskudt Ræv uvilkaarlig klageskriger, saa «vræler» den; og, naar den slæber sig ind i Tykningen og forsvinder, saa ledsages den af færre Beklagelser end Forbandelser. Naar den er anskudt, naar Løbene er knækkede, saa den ikke kan bjærge sig, saa er det godt at «tærske» den ihjel med Hundepisken: Et Naadeskud vilde jo spolere «Bællen».

Og Mikkel behandler til Gengæld Mennesket med gemytlig Overlegenhed, saa længe han kan — og det *kan* han ofte meget længe! Der er flere gamle Ræve, end Nogen aner! Mikkel er klogere end mangen Provst. Han forstaar at klare sig mellem alt Slags Folk, at faa noget ud af Situationen, at gribe Øjeblikket. Man har oplevet, at Ræven ligeoverfor en Husmands Smaabørn har givet en venlig, rød Hunds Rolle og — Dag efter Dag, paa bestemt Tid — har listet Ostebrødet ud af deres raadvilde Hænder, mens Forældrene var paa Markarbeide. Familiens Høns lod han gaa. Der var saa faa af dem. Mikkel sætter Pris paa et godt Forhold til Naboerne. Yderst sjældent fouragerer han hos dem, mens han paa en fremmed Egn lejlighedsvis gør lyst i Hønsehuset. Han har Menneskekundskab! Paa Klapjagten bryder han gærne ud der, hvor ikke just den gæveste Skytte staar posteret. Man sér ham forsigtig studere Skyttekæden, mens han langsom og skudsikker sniger sig gennem Udkanten af Saatens Tykning — for saa pludselig — som et Lyn! som en «rød Streg»! — at fare ud lige i Benene paa Hr. N. N., der altid skyder forbi, naar Objektet ikke vil sidde stille.

Og dette haanlige Kast med Lunten i Springet, dette ubeskrivelige, humoristiske «Ansigt», hvormed Mikkel ofte hilser den uheldige Skytte til Afsked — *det* driller homo sapiens! Og han sender en ærgerlig Ed efter Flygtningen og lover ham Død og Fordærv — næste Gang!

Men der bliver ved at være mange dygtige, gamle Ræve endda. Trods alt bliver Mikkel ved at eksistere. Han bliver, alt som Civilisationen stiger, snildere og snildere. I gamle Dage narrede vi ham nemt i Saksen. Nu paastaar mange Kendere, at han i Reglen gaar uden om Apparatet.

Med hans Klogskab stiger hans Selvbevidsthed desværre undertiden til Overmod. Da jeg en Gang for ca. 8 Aar siden havde Jagtret paa et stort og øde Hede- og Klitterræn i Jylland, var den fattige Fiskerbefolkning i Oprør over Mikkels Misgærninger: Han havde i et Aar taget ca. 60 Lam og Faar til sin Husholdning! Han gav Ulvens Rolle. Alle Mand samledes til Klapjagt. De dannede en Kæde, der strakte sig gennem hele Sognet: «Nu kneb det for Mikkel!» Men — der blev ikke nedlagt en eneste Ræv.

I Kampen for det absolutest mulige Herredømme over den retledede Naturs Husholdning griber homo sapiens ikke sjældent til Giften, det mest uværdige af alle Kampmidler. Lige overfor dette Middel er Mikkel afmægtig; han forstaar sig ikke paa Videnskaben, paa Kemi og Farmakologi. Naar homo sapiens gemmer sin Strykninpille i en appetitlig, død Fugl eller i en lille Fisk, saa formaar Mikkel ikke at staa sig længer. Og han maa dø. En Triumf kan han dog oftest fejre i Gift-Døden. Han tager en Mængde andre Liv med sig. I Kvartmils Afstand fra Giftstedet styrter Krager og Rovfugle ned paa Jorden i den sidste Stivkrampe, og mangen god Jagthund, mangen Ræve-hadende Køter, faldt — sammen med Mikkel.

— — — — — — — — — — — — — — —

Naar Løvet er faldet, naar Skovbunden har faaet omtrent Ræve-Ryggens Farve, *da* er Mikkels Trængselsdage inde! — Pas paa Pelsen!

Den mørke, tyngende Novemberdag faar en Gang Ende. En Morgen har den første Nattefrost standset den graa Væde i dens evindelige Siven ned ad graasorte Stammer, raadnende Straa. En Morgen driver Rim over Marker og Skove. Stor og leende løfter den hellige Sol sig over et Landskab, der længe, længe syntes indviet til Tungsindets og Daadløshedens Dæmoner.

Da vaagner homo sapiens paany til Glæde og Selvtillid. Og det gaar ud at dræbe.

Vogt Pelsen, Mikkel!

Med Klappen og Klemt rasler dine Fjender gennem Krat og over Løvfald. Sent rejser Du dig fra det gode Leje i Bregneskoven og sniger dig ærgerlig bort. Da sér Du den rædde Hare, blind af Angst, fare forbi! — Og Klapperne hyler! og Morten styrter afsted med Ørene langs Ryggen, og de store Øjne stirrende af Forfærdelse. — I samme Nu, som Morten springer fra Krat til

Storskov, er det, som om Stammerne fik Liv: Graa Arme løfter sig, holdende de lange, frygtelige Vaaben, Skud paa Skud skralder gennem Skoven, og Morten! — — ak! ak! ak! —

Nu er Mikkel klar af Situationen. Hans Sanser er anspændte, hans Fod er vinget. Lydløst bugter han sig bort. Og naar han mærker, at *nu* maa han afsted, fremad — da sætter han alt ind paa sit sidste lynsnare Spring gennem Skyttekæden . . .

— — Der *skydes* aldrig for mange Ræve. Der bliver flere gamle Mikler tilbage, end Nogen aner.

Kanske er det derfor, at «Danmarks største Rovdyr» «griner» i Døden — griner ad Dig, naar Du triumferende løfter ham op i Lunten og i uvilkaarlig Eftertanke stirrer paa hans underlige «Ansigt», paa disse tapre, hvide Tænder, sammenbidte i Dødens Vildskab over en Visk tørt Skovgræs. — —

September.

Nu *er* det Efteraar. — Ak!

Himmel og Jord siger det: Jagende Skyer, graa og hvide; lunefuldt Lys; kølige Regnbyger gennem kølig Luft; og, i de stille, tavse Nætter, en Lugt af Muld, der ikke længer vil give Afgrøde. Snart er alt forbi.

Fuglesangen er borte. Men Græshoppen sidder i Humlens gulnede Topblade og gnider sin Fele, Dag og Nat. Ugleungen fra iaar tuder paa Gavlen, allerede med Forældrenes grove Stemme. Og ude i Marken kalder Agerhønen paa sin Kyllingeflok. — Fattigt! Fattigt!

Der vokser nok af pralende Blomster i Havens velplejede Bede; tunge Georginer, skinnende Fuksia, Hortensia og Asters og hvad de alle hedder! Men de dufter ikke mere. Modne Frugter tumler ned i langt, groft Græs. Løvet pynter sig til Ligfærd med skrigende Farver. Og gule og rødmende Blade rasler under min Fod. — Forbi, min Elskede! forbi! —

Ja, var det endda forbi! Men denne Naturens stakkede Kamp for Livet fylder mig med Vemod. Denne dens pyntelige, pralende «sidste Time» fylder mig med Længsel efter den stærke, bratte, ærlige Afslutning, efter Frosten, der endelig giver alt Naadestødet, efter den rystende Nattestorm, der river alt det døde ned, bort!

Og ofte, naar de Andre fryder sig over Naturens Kamp mod Døden, naar de raaber op om «Pragten» og «Farverne» og «Luftens Renhed», føler jeg Ensomheden knuge mig. Da løfter jeg Bøssen fra Knagen og gaar min Vej, helst i Skumringen, til et Sted, hvor én faar være i Fred, fordi ingen anden kender det; — heller ikke Du, min Dueunge!

Jeg skal fortælle dig, hvordan dette Sted ser ud. Og, hvis Du tror, at jeg lyver, saa gaa selv bort og find det! Men — Du kommer til at vandre og søge længe, længe. Thi Stedet er forhekset. Og det er mit, — mit alene: Jeg kjøbte det af Trolden derude en ensom Nat — bare for to Tommer af min Sjæl, — der er saa lang som et ondt Aar! Siden har ingen anden kunnet sé det, som det er.

— Du vandrer i Skumringen en Mil mod Syd og en halv mod Vest. Der er intet mærkeligt ved det Land. Du gennemstrejfer: Stubmarker og Moser, spredte Gaarde og Huse. Paa Marken en Bondemand, der krumbøiet styrer sin Plov gennem den magre Jord; tavs. Og udenfor Huset en Sværm af Unger, der slaas om Fedtebrødet og snyder Næsen med Fingrene. Graa Krager flakser i Plovfuren. Og — langt ude — svinger en Flok Brokfugle pibende gennem den graa Aftenluft.

Paa Marken udenfor Landsbyens Fattighus træffer Du «Generalen». Han er Veteran fra 48, — gammel, gammel! *Han* er glad: Han fejrer *altid* en Mindefest. *Hver Dag* kalder han «Aarsdagen for det store Istedslag», som «Folk nuomstunder ikke har Stunder at mindes, — for der er intet Sammenhold mellem Folk! Men selv om de andre forglemmer de gamle Fædrelandsforsvarere — paa saadan en Dag! — saa skal *han* dog nok huske den . . . . hvordan Tyskerne de rendte, da han og Per Jensen fra Strandbjerg satte Sporerne i Sulet paa Hesten og sprængte frem! — med dragen Sabel og Hurra! . . . Næj! hvor *de to* kom hen, dér vilde Tysken kun nødig være: For Pardon, dét var der da'tte Tale om, ikke! . . . Og saadan gik det, at hverken han eller Per blev skudt» . . .

Og mens Oldingen rokker omkring, gravende i Jorden med en Kæp, synger han altid det samme med samme godlidende fjollet-begeistrede Ansigt:

«Den Gang jeg drog af Sted,
Min Pige vilde med,
Min Pige vilde med —
Ja—h! min Pige — — min Pige — min Pige —
— vilde med» . . .

Saaledes ter han sig hver evige Dag, paa samme Sted, paa samme Vis, med det samme Ansigt, med den samme rystende, bjæffende

Stemme. Thi han er en glad Gal. Og, naar Du har sagt ham Farvel og er kommen langt ud i Udmarken, vil Du endnu kunne høre det skarpe, lange «i», hvormed hans Pige bliver «forziret».

«Generalen» nævner jeg, fordi han i Reglen er det sidste Menneske, Du møder paa din Vej. Thi nu gaar denne Vej pludselig gennem «Sandet» og et lille Stykke Hede — op i Bakkerne mod Vest.

Du vandrer og vandrer, stadig op ad, synes Du, mens Tusmørket falder. Endelig staar Du paa den sidste Bakkekam.

Dybt nede, under en Skrænt bevokset med Krat. breder sig en mægtig Lavning: Sump, Rørholme, og gennem disse et Aaløb, der langsomt flyder mod Havet. Hinsides Lavningen løfter et nyt Bakkedrag sin umaadelige Ryg op i Halvmørket. Men i Vest, nær ved, viger Højdedragene til Side, og, ligesom gennem en mægtig Breche, ser Du Havet brede sig, saa langt Du øjner.

Dybt dér nede er mit Sted. — Du kommer nemt ned gennem Skræntens tætte Krat, ned gennem den umaadelige Rørskov. Men pludselig, der, hvor Rør og Siv ender, og Mose og Klæg begynder, føler Du, at nu synker Du. Saa er Du paa «Gongen». Og dén er stor, bred og lang. Du synker ned, ganske langsomt. Og naar Du ilfærdig redder dig tilbage paa fastere Grund, stiger Bobler, bristende af giftig Luft, op af Mudderet. De ligner store, matte Glo-Øjne, disse Bobler. Og, naar de har stirret et Øjeblik paa dig, saa er det, at de brister. Og alt bliver stille og mørkt omkring dig.

Du prøver dig frem igen. Og synker igen, endnu dybere end før: Du magter ikke at trække Benene til dig. Ved hver eneste Bevægelse synker Du bare dybere og dybere. Svovldunst fylder dit Næsebor, Angst dit Hjærte. Og mens Du pludselig mindes dine Synders Mangfoldighed, griber Du i Rædsel for dig med dine Hænder og redder dig . . .

Saaledes vil det gaa dig, Du Guds Gave! Saaledes gik det mig — mange Gange; — indtil jeg havde betalt Færgepenge: de to Tommer. *Saa* slap jeg igennem — ad en «Sti», smal som Vejen til Himmerig, en Overgang, hvor Mudderet kun naar til Knæene.

Naar én er sluppen igennem, er én i det forjættede Land. Sump og Eng strækker sig langs det sorte, blanke Aaløb, saa langt ind mellem de høje Bakkedrag, at Terrænet i Tusmørket synes uendeligt. Plantevæksten er umaadelig. Det kan knebent betale sig at meje alt dette skarpe Halvgræs, denne Moseuld, disse Brudelys i den farlige Sump: Alt faar Lov at gro, som det vil.

Mens Mørket falder tættere og tættere, vader jeg fremad langs Aaløbet. Endelig kommer jeg til et Stød, en vældig Elletrunte fra gammel Tid. Og dér er min Plads. Bag mig og til Siderne løfter sig den høje, graa Rørvæg. Foran mig flyder Aaen, sort og stille. Den deler sig i to Arme. Og disse Arme omfavner en lille Holm af Sand og Grus: Odderens Legeplads.

Den, der tager Sæde — en Høstnat — paa hint Ellestød, bliver «forkoglet». Den store Stilhed kommer og lægger sig over ham, blytung — og dog husvalende. Der høres ikke en Lyd, intet Fjed over den gyngende Grund. I Luften kun nu og da et kommende og svindende Sus af trækkende Ænders Vinger. I det mørke Vand intet, intet. Det *staar* derude, blankt og sort, som en Sarkofag af poleret Ibentræ . . . Og de sorte Bakker skyder deres umaadelige Pukler op i den mørke Luft. Alle Linjer udviskes, alle Former dør. Og alle Lyd. Den, der sidder paa Stødet, med Bøssen hvilende over sine Knæ, han bliver siddende som en forstenet. Han er ikke Menneske mere: Han er lykkelig; — en Del, en Part af dette store stille Øde, en groende Plante, der har fæstet Rod sammen med alle de andre, en Sjæl, der har glemt Guden, glemt Fanden, glemt din brune, prægtige Hals, dine milde Øjne, min Perlehøne! — og, som er lykkelig endda.

— — — — — — — — — — — — — — —

Men, naar det begynder at lysne over de sorte Bakker, og Maanen stiger op af Havet; naar Skyerne spredes og drager afsted, paa det at Himlen kan vise sin sortblaa Pragt, sine utallige Lys, — saa bliver mit Land forvandlet. Langsomt svinder Mørket. Og, naar Maanen stiger op over Bakkekammen, ligger Sump og Eng og Rørholm i blaaligt, underligt Lys, i et

Hav af perlende, skinnende Dugg. De trækkende Fugles Vingeslag lyder stærkere og hyppigere. Der stiger frem nye Lyde. Langt borte i Landet bjæffer en hæs Bindehund. Højt, højt oppe i Luften klinger de trækkende Svaners Akkord. — —

Og inde paa Rørholmem lyder en skarp, højtstemt Fløjten, — en kælen Lyd, der kan vække en Jæger til Live, bringe hans Muskler i Spænding. Lyden kommer nærmere og nærmere. Der gaar en Skælven gennem det høje Græs — en Slange, der slynger sig pilsnart gennem alt dette saftige Grønne!

I næste Nu ser jeg i Maanelyset et Glimt af en stor, gammel Hun-Odder. Uvilkaarligt farer Bøssen til Kinden! men — med Lynets Hastighed er Dyret forsvundet i Aaløbet, — ikke med Plask og Larm, som naar den kluntede Fisk springer, nej, det er saa lydløs og yndefuld en Leg: Kaad vender hun i Springet den blanke Bug op mod Lyset, denne lystige Hun! slynger sig baglæns, hovedkuls fra Brinken ned i Vandet, der lydløst lukker sig om hendes edderdunbløde Pels. Hun dukker og kommer — som sædvanlig — op paa Sandholmen.

Atter flyver Kolben til Kinden! Men just som Snigmordet skal ske, sætter hun sig stille hen og fløjter, — ak, saa kælent. Og — der falder intet Skud.

Dette skønne, glatte Graadyr er syg af Elskov. Den fløjter dæmpet og klagende . . . . Hvorfor skulde den ikke fløjte, min Dejlige? — Hvorfor ikke! Der er jo altid én, der svarer, fløjter igen: en vælig Han, der kommer langvejs fra, over Land og Vand, ilsomt.

Og, naar han har naaet den Skønne paa Kærlighedens Ø, begynder denne Elskovs Leg, som faa har sét, som ingen kan «beskrive». Med Kattens Smidighed og Menneskets jublende Lyksalighed leger disse skønne Dyr i det klare, blaahvide Maanelys. Snart danser de i Sandet, snart glider de lydløst ud i det sorte Vand, for tæt omslyngede at komme tilsyne paany — Bryst ved Bryst — lænkede til hinanden ved Tænder og Kløer! — mens deres Øjne funkler med rødgrøn Ild — et Favntag, der synes at skulle vare i al Evighed — Amen! —

— — — — —

«Én kan jo skyde dem begge to i ét Skud!» Én kan glemme at dræbe.

Hvorfor vil Du altid, at der skal dræbes, mit fromme, hvide Lam? — — *Min* Gud vil det ikke. Og — jeg skal skænke dig en Baret, — ikke af Odderskind, men af herligt Fløjl, smykket med Halefjer af en tam Struds! . . .

Bjørnen.

Vinter 94.

Jeg skønner det nu, da jeg er bleven graa i Toet, nu da intet Menneskevæsen længere vil kunne vække min Forundring ved sin Troløshed, sit lavpandede Nid — nu skønner jeg, at Vinteren er der, er kommen over mig.

Og med roligt Vemod vandrer jeg — langt, langt bort — til mit Hi. Ensom.

Men *derfor* er jeg ikke død, ikke svagere end i Vaar! — Ak, glæd Jer ikke, I, der finder Gammen i at vinde Bjørnehud ved at sætte Gift. Jeg kendte til sidst Skidt fra Kanel, aad for lidt af Kemikaliet. Jeg ligger bare i Hi. Bare i Hi . . .

Gemt og glemt som en Fange i sit Taarn. — Jeg ligger og tærer paa mit eget Fedt — en herlig Kost for en fribaaren Bjørn, naar han er tarveligt vant! Og jeg æder denne Kost i Ro. Thi jeg stjæler den ikke fra de Andre.

Med Hovedet hvilende paa disse Labber, der endnu er røde af Efteraarets saftige Bær, ligger jeg paa mit Leje af Mos og stirrer gennem min Hules Indgang ud i denne umaadelige Natur, der synes Menneskene Vinter-Døden nær ligesom jeg selv, og som dog er stærk som nogentid før . . .

. . . Eller er det ikke Styrke, naar Nordenvinden paa en eneste Nat baster og binder Fos og Fald, stivner *Starka*-Fjældets hvislende Strømme — raaber sit «Stille!» — bort over de øde Vidder, de rimfrosne Skovmarker, — hvirvler den tunge, hvide Sne om Landets stivfrosne Lemmer?

Ingen Fos brøler mere gennem dette Øde. Det var Løgn med dens ustyrlige Magt, drønende Kraft! I den lune, lyse Sommernat buldrede og skreg den som en kaad, brunstig Skovtrold . . . Bjørn kunde høre det milevidt bort i Fjældet. Men — én eneste Vinternat lukkede dens Mund, fyldte dens pralende Gab men frossen Fraade!

Og Natten hun kom. Hun tændte sit Nordlys, og hun satte sig ned med fredeligt foldede Vinger, rolig og stærk, i den umaadelige, kølige Hal, dér hun alene hersker. Og, mens hendes Lampe sender sine flakkende, blaalige Straaler langt, langt bort til de Egne, hvor Ingen kommer, Ingen gaar, bygger hun — til Tidsfordriv — med snilde Hænder en Bro af Fossens skinnende Skum, af Is og Sne. Og, naar den er bygget, kommer Graa-Ulven, forsigtig listende, for at prøve den. —

Natten er stærkere end den korte, lyse Dag. Hun kender ikke til Hastværk. Med Hovedet hvilende trygt og blødt paa disse Labber, som alle frygter, stirrer jeg ind i hendes kolde, rolige Øje. Og hun ser paa mig igen. Hun sender Nordlysets blaalige Flammeskær ind over min Hules Klippevægge; festligt. —

Da lukker jeg mine Øjne til den lange Hvile, som Menneskene misunder mig. Men Nattens Lys bevarer jeg bag de laadne Øjenlaage. Det skinner for *mig,* naar det er slukt derude, — naar Snestormen hyler mellem Fjældene, og Alt er vildt, hvirvlende Mørke.

Kun nu og da løfter sig mit Hoved af Hvilen. Og jeg føler mine Sener spænde sig, mine Kløer krumme sig! Da er det den onde Drøm, der fejg som et Menneske kommer listende over mig, langvejs fra.

Da hører jeg Lappen «jojke» med sin spæde Kvindfolkstemme ved min Hules Indgang. Dér staar han og traller som den frysende Tigger ved den Riges Dør. Han vil, at Bjørn skal rejse sig og komme ud, give ham sin Almisse. Tvi! — Kommer Bjørn ud, faar han slaas med to. Der staar to Mænd med Spyd og Bøsse ved Døren. Og de tør ikke vente med deres Angreb, til Bjørn staar kampfærdig paa Baglabberne. Saa hellere tage imod dem i Hiets Mørke. Kommer Bjørn ikke ud, kryber *de* ind . . . Hej! —

Jeg ser i den onde Drøm, hvorledes de to Mennesker kommer krybende ind i min Hule. Den ene bærer en Fakkel og et Spyd, den anden «Lotbøssen» med sit korte, tykke Løb og et Risknippe at lægge an paa. Jeg ser alle deres Forberedelser: Hvorledes den ene løfter Faklen, den anden gemmer sig bag sit Knippe og langsomt tager Sigte efter mit Hoved! Jeg hører Skuddet skratte mellem Urerne . . . I samme Nu er jeg paa Benene! Stærk og vaagen tumler jeg rasende frem, vis paa at knuse alt! —

Men — det er Bedrag. Det er Bjørns onde Drøm om Menneskene — disse lumpne *smaa* Djævle med *store* Vaaben! Tvi! —

Dog — Bjørn lader rolig sit Liv i ærlig Kamp. *Kan* han ikke slippe for Strid, saa *lyster det ham* at slaas. Og, kan han først faa Hævn over sine Angribere, da dør han uden Klage.

— — —

Nej, nej! — Frygteligst af alle Vinternattens Drømme, Bjørnehiets Mareridt, er Drømmen:

At Bjørn vaagner, hildet i stærke Reb, bastet og bunden! . . . Og han kan ikke sprænge sig fri! . . . Og Uslingene fanger ham — *levende!* De smeder ham en Mundkurv! De stikker ham

Jærnring gennem Næsen! De giver ham en Stav mellem Kløerne. —

Og den usleste af Uslingene, *han* slider i Ringen, mens al Pøbel lér: —

«*Dans!* Herre Konge!»

Marts.

Jeg saa Solen skinne, som kun Foraarets Sol kan skinne.

Under en dybblaa Himmel jog hvide Skyer hinanden — hvide, legende Svaner! — med Halsen bøjet tilbage mellem brusende, udspændte Vinger.

Og dog var der stille paa Jorden hin Søndag Morgen i Februar, da Varmebølger gled over min Hyttes Mur, og Stæren sad paa mit aabne Vindu og fél sin glade Vise, og en lykkelig Dreng fandt den første Vintergæk.

Kom ikke, I Vintermatte! og sig: «Det er Opspind! Det *er* jo Vinter endnu, med Nattefrost og Sne, med Storm og grædende Slud Døgn efter Døgn, med Uger, der forgæves kærer for en Solstraale» — thi jeg *saa* Foraaret komme. Og jeg *véd*, at det ligger og vokser, under Gærdets Sne, under fjorgammelt Løv, under Engenes bløde Morgenis.

Den spættede Stær har Ret: Naar *han* fløjter, saa *er* Foraaret kommet. om det end ikke sés. Ogsaa han er et Sandhedsvidne — det eneste fornøjelige i dette Land. Og som Profet lærte han Nøjsomhed. Han er glad ved lidet. Tag de lodne Larver fra den frække Gøg, og han vil paastaa, at «nu er der ikke mere noget at kukke af i denne Verden.» Send den hysteriske, kælne Nattergal et Par Haglbyger, og den vil indstille sin forelskede Klukken. Men Stæren, han er glad af Naturen! Han lader sig ikke sætte i langvarig Misstemning hverken af Sult eller af Kulde eller af Graavejr. Han er Fugleskarens kraftigste Temperament, en nøjsom, lykkelig Zigøjnernatur, et elskværdigt Geni, der ikke aner sin egen Værdi og Betydning.

Han «studerer» ikke paa sin Vise, han! Han kærer sig fejl om, at Enden «passer til» Begyndelsen: Det er sært vekslende Temaer, han digter over — alle dog paa Baggrunden af et godt Humør. Midt i sin allerfrejdigste, allerkælneste Fløjtesolo bryder han af for at efterabe Skovskaden, der just skrattede gennem Nøddehækken — eller Gaardhønen, der ikke kan blive træt af at bekagle sin egen kedsommelige Frugtbarhed — eller Naboens brogede Kat, der altid klynker om Foraaret, fordi den saa er skabet paa Ryggen og forsulten længes efter den gyldne Tid, der bringer de mange fede Stæreunger, der er altfor ivrige efter at hoppe fra Reden.

Og midt i sin hastige Klarinet-Tremolo, der sekunderes ved rystende Vinger, og som *er* en ikke altfor dybsindig Henvendelse til en ikke altfor omstændelig Hun — midt i den bryder han pludselig af. Han lader Hunnen flyve, hvorhen hun vil. Og med stille, sænkede Vinger, med de kloge, klare Øjne skuende opad mod den blaa Himmel, fløjter hans gule Næb den Tone, som ingen anden Fugl ejer, denne Strofe, der hverken er «Visens» eller «Salmens» eller Elskovssangens. Men blot en betagen Sjæls Henrykkelse over denne frejdige, unge Sol, der varmer og gør

Stærs Fjer saa prægtige, denne klare, blaa Himmel, denne vaagnende Natur, der er saa rig paa Løfter!

Men, naar den vinterkolde Aften nærmer sig, da kommer der en sær Uro over Allandsens Stære. Da farer Flok paa Flok i hastig Flugt afsted over Marker og Moser; stumme. Og først naar de smaa Flokke — paa et udvalgt Sted, langt borte — er voksede til store, og de store Flokke til en Hærskarernes Mangfoldighed, først da løsnes Tungerne. Og Luften genlyder vidt om Samlingspladsen af hastig, urolig, ensformig Kvidren.

Da stævner endnu flere og flere Flokke hid. De nøgne Kviste bøjer sig under Fuglenes Vægt. Trætoppene bliver fede og sorte. Og saa længe til Skumringens Halvlys bliver til Mørke, løfter den uhyre Fuglehær sig nu og da som paa et givet Tegn. Tavs og urolig farer den gennem Luften. Det er som en brusende Sky, som Østerlandets Græshoppesværm at skue! — Men til sidst vender Skaren tilbage. Kvidret begynder for sidste Gang. Og saa kommer Natten. —

Det er ikke godt at være Bebuder i dette Land. Spørg Stæren! Derfor betages han af en lønlig Uro, naar den kolde Aftens Skygger falder. Han kender til svegne Løfter. Han véd, at hos os kvæler én isnende Nat ofte alt, hvad Dagens varme Sol lokkede frem med Smil og liflig Tale.

Falder Dug, driver Rim.

Og derfor iler han afsted til Samlingspladsen i det tidlige Foraars Aften. Og han sover først, naar de tusinde Venner omgiver ham. — Lykkelige Fugl!

— — —

— Men, naar Du en Solskinsdag først i Marts vandrer gennem Krattet, hvor Du er vis paa at træffe Fasanhanerne, da kommer Du ogsaa til Stærenes Lejrplads. Og sé! — I Skyggen under Tjørn og Stangskov, der Sneen endnu ligger, grovkornet og jordslaaet, finder Du «Foraarsbebuderen», død og stivfrossen. Dér kan Du tage op i din varme Haand Fuglelig paa Fuglelig! Du kan aande paa din Vens Øje, saa længe Du vil. Og det vil aldrig aabne sig mere. Du kan stryge hans ærlige Bryst, saa længe Du vil. Det er skarpt og koldt som et Knivsblad! — —

Falder Dug, driver Rim.

Du tænker mismodig paa at gaa hjem — langt bort — til «de tusinde Venner»!?

Saa fløjter en Stær, sorgløs og lykkelig, i den nøgne Pil paa Gærdet. Og din Hund staar for den første prægtige Kok. Skogrende bruser den ud af Krattet. Og dør. —

Just paa slig en Dag dræber man med Færdighed.

1ste Maj.

Nu hænger Bøssen paa Væggen. — Den hænger dér, paa Ren-Tyrens Skind, sammen med alle de andre Vaaben. Og gennem Altanens aabne Fløjdør skinner Foraarets Sol ind paa de blanke Løb, de glatte, brune Skæfter.

Udenfor, i den knoppende, vilde Vin, der slynger sig om Balustrene, sidder Stæren og fløjter. Den lader sine skinnende, skælvende Vinger hænge. Den rejser sine metalglinsende Strubefjer. Den løfter Hovedet opad, aabner højt sit gule Næb. Og, mens Foraarsdagens friske Blæst pjusker dens Fjerpragt, mens snehvide Skyer jager afsted under den dybblaa Himmel, synger den sin evigglade Vise, og dens sorte Øjne skinner i Sollyset.

Nu hænger Bøssen paa Væggen. — Den brune Sneppe er borte — eller død. Agerhønen og Fasanen, Vildanden og Blishønen har fundet en Mage. Nede i Engen løber den toppede Vibe urolig omkring, flagrer op og skriger og sætter sig paa et nyt Sted, pint af den største af alle Hemmeligheder: om Stedet, hvor Reden og de brunspættede Æg er forvaret. Lærken fylder Luften med Musik. Og i den nære Skov slaar Droslen i de tætte, gulløvede Bøgepurrer. Langt ude i Marken vandrer Kragen og Raagen med Skrotten fuld efter Bondens Plov. Skaden ligger paa Æg i Skælpilens Top. Og Storkefader staar, højt paa Straa, og falder i Staver over sin rugende Hun.

Nu hænger Bøssen paa Væggen. —

Den gulringede Bi tumler beruset fra Blomst til Blomst i det snehvide, espalierede Aprikostræ. Og en gul Sommerfugl flagrer for Vinden fra Sted til Sted. Hvidt, Gult, Blaat og Grønt i alle Nuancer — det er Naturens blide, uskyldige Farver ved Dag.

Og Dagen tøver paa Himmel og Jord, længe, længe. Den synes aldrig at ville ende. Men, naar Solen omsider synker, da slynger den et Hav af lystigt leende Farver op over denne Himmel, hvorunder Menneskene nu vandrer, lykkelige. Da lyser Synskresen i flammende Rødt, i Purpur og Guld! Og Markens og Skovens Fugle synger endnu højere end før. Paddekoret falder ind fra Søbred og Aa, fra Sump og Grøft, saa umaadelig højt og længe. Nede under Skovbrynets kun halvt udsprungne Bøge kommer skridtende baade Raa og Buk, saa lyttende stille. Og Haren hopper i blind Tillidsfuldhed over Havens frodige Græsplæne. *Nu* blev der da Fred paa Jorden!

Og Bøssen hænger paa Væggen.

Men den, som ikke hader at høre et Skud brage forstyrrende gennem al denne lyse Jubel og Gammen, han vælger dog til Bytte det grummeste af alle Rovdyr: Gedden.

Han staar paa Lur ved Engens Lavvand i den lyse, stille Aften. Og naar en pilsnar Bølgestribe skyder sig fra Dybet ind mod Land, da glemmer han, at det er ikke godt at dræbe paa den Tid, da alt Levende fryder sig.

Han bier i stigende Spænding. Alt er atter roligt derude i det blanke Vand. Saa slynger den store Fisk pludselig sin sorte Krop med Plask og Bras op over Vandspejlet. Bøssen farer til Kinden. — — Men det er allerede for sént. Og han bier og bier igen, vis paa, at Fisken er i Nærheden.

Saa endelig kommer dens blanke, sorte Halefinne langsomt tilsyne, snart efter en Del af dens Ryg . . .

Skuddet falder. Ekko ruller buldrende bort mellem Bakker og Skove. Og i et Spring er han paa Stedet, hvor Fisken stod.

Med krampagtig opspilet Gab og sitrende Finner ligger den i Bundgræsset med den hvide Bug opad. Han griber sin Fangst og kaster den i Land.

Men, da dette er gjort, kommer en ny, hvid Bug tilsyne i Vandet ved hans Fødder — og én til — og atter én — ganske smaa, skælvende Hun-Fisk med Bugen fyldt med Rogn! — —

— Og Paddekoret opløfter sin umaadelige, glade Røst. I Krattet paa den anden

Aabred begynder Droslen igen sin Sang. Alt fryder sig.

Men den onde Vibe forfølger ham i Skumringen langt op over det sorte Pløjeland. Den svirrer med trommende Vingekast ganske tæt om hans Hoved. Den skriger sit stygge, urolige Skrig ind i hans Øren.

Da føler han, at nu er Aftenen kold, og Mørket falder. Og, naar han er naaet hjem, sværger han paa, at —

nu *skal* Bøssen hænge paa Væggen!

Den 10 Maj.

Naar der ikke er andet Vildt at dræbe, kommer Knortegaasen trækkende og kaster sig i vore Indvande: Sundene og Fjordene.

Magre af Rejsen og af den Drift, om hvilken Verden dreier sig «i en grøn Kasseking» — ogsaa Gæssenes — styrter de store Flokke sig hovedkuls ned ved vore Strande.

Og vore Strande favner de pyntelige Fugle i Bølger, der glitrer i Foraarets knistrende Sol, lunefulde Blæst. Oppe i Land stander Bøgeskoven, bristefærdig af Os, lilla-brun. Oppe i Land vandrer Bonden med Sædekornets Sæk om sin Hals, fredelig, biende glad paa kommende Undere. Oppe i Landet hopper Haren, trind og drægtig, modig som et tamt Faar, en forkælet

Kvinde, bare fordi den fik Fred for Mennesket i et Par Maaneder. Oppe i Land kommer Raaen frem med sit Lam, skridtende langsom og tryg over Sletten. Thi nu har den ingen Fjende — undtagen Ræven . . . . og maaske den store Fiskeørn, der slaar sin Vinge højt oppe i Solskinnet, han med det hvasse Næb, han, der ikke kender Forskel mellem fjærn og nær! — Hej!

Og ude i Vig og Aagab kommer Graaanden roende. Den fortæller, at *den* er fredet, at *den* allerede har stiftet Familie — at *den* beskyttes af saavel Ministeriet som den lovgivende Forsamling, herlige og artige Mennesker, der har Hjærtet paa rette Sted, og som forstaar at gøre tilbørlig Forskel paa Skidt og Kanel! — Ude over Sund og Bugt kommer trækkende Fugl paa Fugl, Par om Par, Flok efter Flok. Og der gaar som et Kølvand efter Flokken, et Kølvand af Kvidder og af Skræp og af smaa, korte Pip, fattige og rige Stemmer mellem hinanden, alle meldende den samme Foraarets Lykke, den samme Guds Fred over Lande . . .

Saa dukker den vilde Gaas henrykt sin slanke, smidige Hals, skuer Strandbundens rigelige Æde. Saa strækker den fremmede Vildgaas henrykt sin Hals, skuer den blaa, danske Himmels flimrende Sol, de trækkende Fugles fredede Fryd. Og den løfter sig paa breden Fod over de rullende Bølger, kaster i Kaadhed med Vingerne, basker til Skum det salte Vand med en Vælde, som om den vilde — nu straks! — lette Anker og drage bort — tusinde Mile.

Men den bliver, hvor den er, i Fredens og Kærlighedens skønne Land, hvor intet uskyldigt Blod udgydes og Lovens knortede Næve ved Foraarstid bliver som en blød og fintdunet Vifte, bag hvilken alle Noæ Arks danske Dyr flokkes i tryg Fred til Ungdoms Leg.

Og den før saa magre Vildgaas bliver fed. Mæt af Tang og underlige Bløddyr, svimmel af Erotik, gynger den paa Havet. Den tænker — ligesom visse, tilsyneladende saa dybsindige, lollikske Pigebørn — paa «ingen Verdens Ting». Og, naar nu og da et Knald fra en «Musketdonner» skralder fra en eller anden Fiskerbaad, og én af Flokken pludselig faar Forfald og sporløst forsvinder af Samfundet, saa volder Savnet kun kortvarig Bekymring og liden Overvejelse. Der *er* Gaser nok i denne Verden, og én Gaas mere eller mindre kan ikke stede et velordnet Samfund i Fare.

Men efterhaanden som Gæssene bliver mere og mere fede, bliver Knaldene hyppigere og hyppigere. Og da staar den frygtelige Sandhed en skønne Dag lyslevende for Flokkene: Her er Fred for alle — Jer undtagen!

Da bliver den vilde Gaas forsigtig og mistænksom. *Da* stiger Frygten for Menneskene og de hvide Sejl som en mægtig Magt op i dens hidtil saa troskyldige Bryst. Og — *da* er Gaasen værd at jage.

Gaar man ud i Maj, maa man helst fragte en lille Dampbaad. Gennem Kikkert afsøger man Farvandet. Og, naar man langt ude ser Fuglenes hvide Agterspejl skinne i Solen, styrer man med fuld Kraft ind mod Flokken.

I Reglen er Fuglene saa sky, at de letter, længe før der kan være Chance for at skyde.

Men det sker nu og da, at nogle Gæs tøver for længe. *Da* skal dèr ské et Mirakel, om ikke én faar blive paa Stedet. Thi Jagten er ikke egentlig «fin!» I Dampbaadens Forstavn sidder alle Jægerne. Man har ladet til Langskud. Og oftest har man en eller flere «Strandbøsser», Kaliber 8, i Beredskab. Paa et givet Signal løftes alle Bøsserne. Man sigter paa den samme Gaas, og, i samme Øjeblik Gaasen letter, lyder en Kanonade, der i og for sig var tilstrækkelig til at bringe det mest dybsindige Mammutdyr fra Koncepterne.

Nu glider den lille Damper langsomt ind paa den fældede Fugl, hurtigt er den fisket op. Og — fut! fut! fut! — farer Morderbaaden videre.

Dog — Humøret er godt. Og Madkurven i Orden. Ikke hver Dag gaar man pr. Damp paa Røvertogt med andre udædiske Mænd.

Og ikke hver Dag farer man milevidt om mellem Danmarks skvulpende, solglitrende Sunde, langs majgrønne Kyster. Ikke hver Dag gør man fredelig Landgang paa fjærne Øer og Holme, for at aabne Madkurven og Flaskefodret i den vindtørrede Tang og blande Blod med disse fremmede, øde Egnes fromme Myg.

Naar saa Dagen omsider er endt, og Jægerne med solstukne Næser og vindtørret Hud vandrer op til den lille Kystbys Gæstgivergaard — langs disse Gærder og Skrænter, der er hvide af blomstrende Slaaenbuske, mellem Haverne «bag om Byen», hvor den halvt udsprungne Syren hænger over brøstfældige Plankeværker, duftende i den lyse, stille Aften, og Kirsebærtræet er hvidt som Sne, og Abilden drømmer om, i Morgen at aabne sine blegrøde Kronblade for Majsolen — da synes de, at den vilde Gaas «tog sig bedre ud», da den laa dér, langt ude, og lod sit atlaskglinsende Agterspejl skinne i Foraarslyset, end paa Husets tjærede Gavl, hvor den *nu* hænger med knækket Vinge og bloddryppende Næb . . .

Og ved Toddyen berømmes den vilde Gaas, der bliver saa lærenem og forsigtig, naar den blot i et Par Uger har nydt vort Gæstevenskab. Sjældent lykkes det én Jæger at fælde mere end én ad Gangen i Maj. Men ske *kan* det! — som i Fjor, da den gæve Redaktør af «Folkefaklen» en Dag var paa Krigsstien:

— — — «dér ligger nu den unge Gaas og gynger — og er forfærdelig daarlig — og svinger og slaar med Halsen — saadan! indtil hun til sidst holdt den ganske skævt og mere og mere lod Næbet synke ned mod Vandet. Hun var en ganske ung Gaas — hvide Baand paa Vingerne — saadan en Efternøler, eller — kanske én, der har været lidt længe om at bestemme sig for en Mage — li'som no'en enkelte Andre.

Men, ligesom hun nu ligger saadan, og jeg netop skal til at fiske hende op i Baaden, saa ser jeg den gamle Gase komme trækkende henover Stedet. Naa da! — Jeg fik jo i en Fart lagt i Kakkelovnen. Og, da han er lige over Gaasen, sender jeg ham et Skud. Jeg saa, at hans ene Ben faldt ned og hang og dinglede. Han staar tilvejrs og kreser ganske langsomt omkring Stedet. Halsen strakte han nedad mod Gaasen; og han kæggede flere Gange. . . . . Jeg bare stod og ventede.

Og, det varede da heller ikke ret længe, saa *maatte* han nedad; og nærmere og nærmere kom han til Gaasen . . . . det var akkurat li'som hun trak ham ved en Snor, mens hun laa der og svingede med Halsen.

Saa skød jeg igen. Men — Pokker staa i det! — nu faldt *det andet* Ben ned og dinglede under ham! Han steg tilvejrs og kresede, som før. Men li'som Gaasen skal til at dø og sætter Næbet helt ned i Vandskorpen — kommer han igen, tredje Gang. Men — *saa* maatte han blive der!

Se, saadan fik jeg da begge Gæssene . . . . Han har været forfærdelig gal efter hende; og — det var s'gu dog alligevel en meget gammel Gase . . . Men en umaadelig smuk Gaas. Han blev ligefrem et Slags Martyr, mine Herrer! Det gjorde mig næsten omtrent ondt for ham, da jeg fiskede ham op og stak ham i Nakken» — —

«Aa, skidt! — for en *gammel Gase*!» lød det henne fra Billardet. Og «Karolinen» jog i Midterhullet.

«Herre Gud, Redaktør! — for en *gammel Gase*!» supplerede en anden af Kameraterne.

«Ja—ja, ja—ja!» sluttede Redaktøren og kløede sig i Nakken. «Der kunde s'gu kanske maaske komme en Tid — saadan sukcessive — da I, li'som jeg, vil fortryde, om I tog Livet af saadan en Fugl — en meget underlig Fugl — virkelig!»

Den 17 April 1897.

Folk paastaar, at Foraaret er kommet. Men Folk lyver, som sædvanligt. Foraaret er *bebudet*. Og derved er det blevet. Og hvad saa?! Som om ikke den gode Gud skulde have Lov til, ligesom Menneskenes Børn, nu og da at «holde Folk hen» ved spøgefulde Løfter!

Du spørger: «Ven, har Du ikke sét Sneppen?»

Jo, forlængst. Jeg husker det meget tydeligt. Jeg kom agende henad Landevejen. Det var i Skumringen. Vejpilenes uendelige, umælende Række sneg sig forbi mig gennem den graa Regntykning. Til begge Sider sort Pløjeland. Overalt Væde, Støvregn og Snesjap. Himlen laa som et mørkt Dragkistelaag tæt over Jorden — det var, som kunde man naa Skyerne med sin Piskesnært.

Og naar det er saaledes, saa er det ikke godt at være Kusk. Saa sidder han, mens Milene langsomt glider, og stirrer ud i Tykningen — saa længe, til det synes ham, at nu er alt lige meget: om han farer ud eller hjem, frem eller tilbage, op eller ned. Og han tænker paa de Døde, Menneskene og Forhaabningerne, og paa alle de Penge, han skal skaffe, endda han ikke kan — til sidst paa, hvor taabeligt det er, overhovedet at kære sig om sligt! Som om det Hele, ret besét, ikke *var*, ganske som Pastor Mortensen prækede om det forleden — endda paa en Solskinsdag: «Støv og Aske, mine elskelige Venner! Bare Støv og Aske». —

Da jeg havde aget saaledes længe, længe, gav Kirkeklokken i Strandby sig til at ringe. Det var den eneste Lyd, jeg havde hørt paa hele Vejen, undtagen Hjulenes Knasen i Skærver og Pladder og Hestenes mødige Hovslag. Og i det samme fejede en kold Luftning Himlen ren. Regnen hørte op. Og højt oppe tændtes matte Stjærner paa den klare Aftenhimmel.

Da saa jeg den første Sneppe! Den fløj ganske lavt. Den strøg tæt forbi mig, tværs over Landevejen. Med lavtsøgende Flagermus-Flugt gled den bort over den sorte Pløjemark og forsvandt i Skumringen . . .

Smukke, underlige Fugl! Foraarsbebuder! Naar Bedeslagene lyder, har du naaet det Strandby Krat. Træt af den lange Rejse vil Du kaste dig i den fugtige Tykning, bore dit bløde Næb dybt ned i den fede Muldjord, kvæge dig i Fred for Menneskene, mens Foraarssolen tændes — indtil din Vinge en Dage er stærk nok til at bære dig højt mod Nord, hvor din Mage venter. Aa, ja! — —

Men næppe var Klokkeklangen hendøet, saa blev alt mørkt . . . Himmel og Jord gled i Et. Og en Snebyge piskedes gennem Rummet.

Og næste Dag hørte jeg Skræderen i Strandby fortælle om, hvorledes *han* havde skudt «den første Sneppe.»

Om Morgenen tidligt havde han fra Vinduet sét den sære, fremmede Fugl, der den udmattet sad i Havestykket bag det sidste, raadne Kaalhoved. Og Fuglen sad ganske stille. Den stirrede paa Skræderen med store, forfærdede Øjne. Og *han* skyndte sig at hente *Moskedonnerten*, der i länge Tider havde hængt ladet oppe under Loftsbjælken.

«Je' ska' klø dig, din fremmede U'le!» sagde Skræderen. Og saa trak han af!

Men Fanden maatte ha' siddet i Bøssetøjet! Eller Ladningen var vel rustet fast. Thi, ret som Skuddet knaldede, fik Skræderen saadan et Slag paa Kinden, at han tumlede bag over.

Men: — «Fuglen maatte da gi' sig»: Da han kom ud og saa efter, var der s'gu' ikke andet tilbage af den end en blodig Plet fuld af Fjer! — og saa et gevaltig langt Næb og — disse forbandede, sorte Gloøjne, der laa og stirrede op i Solskinnet. — —

Og under Overskriften: «Foraarsbebuder» kom Sneppen og Skræderen i Avisen. —

Dog — Foraaret blev borte.

Midnatssol.

Vi vandrede, Dag og Nat, med liden Rast, i et Par Døgn, mine to Bærere og jeg selv.

Den ene var en Omstrejfer. Han hed Skalok ɔ: Slagsbroderen, og vi havde været sammen en Uges Tid uden at slaas.

Den andens Navn husker jeg ikke. Han var en «ordentlig Mand»: Han var gift med en frygtelig mager, fladbrystet Kvinde, med hvem han fortsat avlede saa mange Børn, at han, da han — en Gang paa en Regnvejrsdag, da han ikke havde andet at bestille — tog sig for at tælle dem, blev ganske duknakket af Ængstelse og næsten mistede Mælet. Thi, hvis ikke den gode Gud vilde sende ham stegte, flyvende Tjædere med Gaffel i Ryggen ned fra Himlen, saadan, som han en Gang gjorde det, da Talen var om en Profet, saa vidste han ikke, hvorledes han skulde kunne skaffe Føden til hele denne store Flok!

Jeg mindes heller ikke hans Ansigt tydeligt. Det var meget blegt, meget magert, meget ængsteligt, med smaa, tungsindige, brune Øjne og en styg, noget affladet Næse — mere husker jeg ikke om det. Saa var hans Krop saa mager, at han tilsyneladende manglede sin Bagdel — ogsaa den kan en «ordentlig Mand» sætte til i Kampen for Tilværelsen.

Vi vandrede gennem Skovmarkerne, uafladelig gennem Skovmarkerne. Én efter én gik vi i vore bløde, høforede Snabelsko gennem dette uhyre og skumle Øde, i dette evindelige, trættende Dagslys, i evindelig Kamp mod Milliarder af Moskitos. Vi gik over Klipper, gennem vidtstrakte Sumpe, uden nogensinde at komme helt ud af Skovmarkens magre Øde. Vi drog gennem Egne, hvor Skovbrand efter Lyn-Nedslag en Gang for længe siden havde forkullet alle de magre Naaletræer. Saa, en Vinternat, var en Snestorm kommen farende. Den havde kastet de graa og sorte Stammer mellem hinanden, som Drengene kaster «Skravnæsespillets» Pinde. Og dér laa de nu, disse Myriader af frønnede Naaletræer, med det lange, sorte Skæglav hængende fra de raadne, knækkede Grene ned i en Skovbund af Lav og Mos og Klippe. Moskitos og Myrer var dette Dødningelands eneste levende Liv.

Og vi vandrede gennem «bedre Egne», hvor den magre Skov var grøn, hvor Vindfælderne kun taltes i Hundredvis, hvor, nu og da, de lave, hvide Birketræer livede op i Landskabet. Her fandtes dog Fuglevildt, og, nu og da, To og snehvide Knogler af en Ren, som Ulv og Jerv havde dræbt i Vinter.

De øde, mennesketomme Trakters Tjædere og Ryper synes paa denne Aarstid ikke at frygte Jægere. De har ganske smaa Unger, og de tænker kun paa at beskytte deres Kuld: Nogle faa Alen fra mig sætter den gamle Tjæder-Høne sig og hilser hvæsende, med udbredte, hængende Vinger, paa min Hund, der endnu er i Lømmelalderen. Saa farer han rasende af Jagtgalskab frem imod den store Fugl. Og, naar han er ganske nær, flakser hun koldblodig oppe i den nærmeste Gran, saa tæt ved mig, at jeg kunde naa den med Bøssepiben, om jeg vilde. Dér sidder hun og hvæser og spreder Vinger — og nedenunder staar Hunden og piber og glammer, hæs og ulykkelig — — alt mens det store Tjæderkuld, Kylling efter Kylling, dukker frem rundt om mig, kiggende og lyttende, for snarest at brede de smaa, brune Vinger og svirre afsted til en tryggere Plads. Naar saa den allersidste Unge har reddet sig, letter den gamle Moderfugl og sejler med en Pils Hastighed efter sit Afkom . . . . Og, naturligvis! Hvalpen af Sted bag efter, sanseløs, tumlende fra Klippe til Klippe paa sine brede, ømme Poter, snublende og faldende, blind og følelsesløs og døv, jagende «paa Hals», en hæs, lidenskabelig «Hals», der snart taber sig langt borte i Ødet — — —

«Nye» Sumpe, «nye» Skovmarker, der ganske ligner de hidtil passerede, «nye» Klipper, der ser ud ganske og aldeles som alle de andre, vi har sét i de sidste otte Døgn. Sløvet af den uendelig ensformige Vandring, af de uophørlige Insektstik, af Mangel paa ordentlig Søvn og ordentlig Mad i de sidste Uger, griber man sig selv i den Opdagelse, at Ens Ben flytter sig ganske mekanisk, at Ens Hjærte sover, at Ens Hjærne er i Færd med at foretage en idiotisk Beregning over Omfanget og den sandsynlige Vægt af Formandens posteriora — denne tavse, «ordentlige Mand», der jo slet ingen Bagdel *har*! han, der tramper fremad dér, paa den smalle «Rensti», med sænket Hoved og svedende Pande og den uhyre Byrde paa sin magre Familieforsørger-Ryg — — —

Men, naar saa endelig, endelig denne fattige, sørgelige Urskov slipper dig, naar Du pludselig glider ud af dens forsultne Kløer, og den store, stille, arktiske Indsø ligesom ved et Trylleslag breder sig for dit Øje i Nattens magiske Sollys — alt dette stængende, hæmmende, fortroldende pludselig viger tilbage, tilside: den graa, livløse Klippe, den brune, døde Sump, det sorte, fortvivlede Skovøde — og den klare, frejdige, rigtsmykkede Dag straaler dig i Møde — eja! da kommer Glæden paany styrtende ned over dig! Da er dit Hjærte saa hamrende glad! Dit Hoved løfter sig i Lykke: Du er som Ynglingen, der han forkoglet flakkede om den Nat saa lang blandt lurvede, fremmedartede Skøger, og endelig reddede sig bort, frem til den festlige, lyse Hal, hvor hans Elskede med udstrakte Arme iler ham i Møde, ung og morgenglad, herlig i sin kyske Elskov, duftende af Foraar!

Som en fattig, farende Svend fra Kunsts og Videnskabs store Værksted har jeg talt de sorte Andeflokke ved Theben og Stoddene ved den gule Don. Jeg har samlet Skildpadder ved Lilleasiens blaa Kyster og sét Bøflerne holde Siesta i Kurafloden, Jerven fare i Renhjorden i det høje Nord og «Rosenstæren» made sine Unger i Asiens det fjærne Syd. Men ingen fremmed Naturs Ynde var saa stor og samtidig saa rørende som den laplandske Indsøs i de stille, lyse Nætter.

Det umaadelige, næppe krusede Vandspejl breder sig i dette Øjeblik klart for mit Øje. Jeg ser smaa, kratbevoksede Klippeøer løfte sig langt ude i dette Lys, der giver Alt en forunderlig, en æventyrlig Tone. Hinsides det brede Vand løfter høje, blaa Fjælde deres Tinder og afrundede Rygge op i den blaaliggule Luft. Ingen Luftning, intet Liv rører sig. Alt er saa lyttende stille. Ingen Fisker lodder Dybet derude. Der lyder intet Aareslag og ingen Menneskerøst. Denne Natur er som et Billed af lykkelig, ubevidst Uskyldighed og frejdig Hvile, af Uberørthed af Menneskenes modbydelige Hænder, der saa vel forstaar at dræbe og fordærve.

.... Jeg sidder ved Bredden, næsten skjult i det høje Græs. Lapskoene har jeg kastet: Det er en Nydelse at holde Fødderne i det kolde Vand. Saaledes sidder jeg længe, længe, biende paa et Livstegn, en Lyd af Mennesker eller Dyr derude fra Søen og Holmene. Og da jeg har ventet længe, kommer én, ganske lille, sort And roende langt ude, dykker og dykker, indtil den til sidst forsvinder i Disen .... Saa føler jeg en Haand paa min Skulder. Og da jeg vender mig, staar dér min Kamerat for Tiden, Skalok, med et bredt Grin i sit Mongolfjæs:

«Ser Du!» siger han i sit underlige lap-svenske, og hans ganske smaa Øjne lukker sig næsten helt af Fornøjelse, «ser Du: Vel er Du en «Herremand»; men *Du* har ingen Pige her, som *jeg*. Se, hvad *hun* har givet mig: et dejligt Bælte! og en Snor til mit Ur!»

Og han viste det frem, Bæltet, trækkende det ud mellem de strakte Fingre, som den arabiske Gøgler trækker den tæmmede Snog. Det var flettet af rødt og grønt og gult Uldgarn; herligt! herligt!

«Men — Du *har* jo intet Ur», indvendte jeg drillende.

»Nej — intet Ur; intet Ur; aldeles intet Ur. Men — «Kæja», Herre! Kæja, som Pigen har flettet . . . bare Kæja . . .» Og hans Forbryderansigt straalede.

— — Rige Skalok! — — —

— — Saa var der en Nat, en Nat, da Solen den skén over Lap-Sø og Fjæld og Ur. Saa var der en Nat, da Rovlysten kom op — af Savn paa Kød, saltet og ferskt, paa Gammen og mandelig Vildskab; og vi satte den lange Baad i Vandet.

Og vi havde Tasken fuld af Patroner. Og i Forstavnen stod min spættede Hund «Pan», stærk og vild af Ungdom og Mod, rystende af Jagtlidenskab.

Da knaldede Skud paa Skud. Og de stærke, graa Ænder styrtede hovedkuls ned i det blaagule Spejl. Først faldt de paa saa nært et Hold. Men siden flagrede de sky omkring i denne forbandede Dag-Nat, der tager Roen af Mands Sjæl. Da blev det lange, lange Skud. Og den Haand, der gladelig havde skaanet Moder-Tjæder, og Moder-Ripa, dén dræbte hin Nat den kloge, graa And med djævelsk Sikkerhed.

Og, da vi ved «Daggry» gik i Land med alle de blodige Fugle dinglende i Bæltet — da sukkede det fra den store, stille Natur, dybt gennem mit Hjærte: «Du, Menneskehaand, som saa vel forstaar at dræbe og fordærve!»

Men, Venner! paa *denne* ene Nat blev min trofaste Hund forvandlet fra Hvalp til Jægerhund — Amen!

Ørkentrappen.

Jeg holder af, naar Efteraarets Aften kommer og langsomt sænker sig over det milevide Landskab her nedenfor min Bolig, da at aabne paa vid Gab Dørene til Altanen og, hvilende i den store, lave Stues Ensomhed, lade mine Øjne følge Himmels og Jords vidunderlige Forvandlinger.

Men, naar jeg her oppe fra ser Solen gaa ned langt, langt ude bag Skovene, snart i ødsel Pragt mellem Skybjærge med rosafarvede Gletschere, snart under mørke Skyer, i skummel Glød, stikkende, som et ondt Øjes Blik under det tætte, sorte, Bryn, da gribes min Sjæl af *Udlængslen.*

Da gribes min Sjæl af Udlængsel, Hjemveens lyse, fagre, daadkraftige Søster. Det volder en Smærte, som faa Mennesker kan kende fuldt ud.

Det er Vandrefalkens Smærte, naar den basker, stakaandet, med gabende Næb, mod Volièrens snavsede Stænger — Hvidbjørnens, naar den, gispende i Sommerheden, svinger sit Hoved frem og tilbage, frem og tilbage — ak! bag Jærngitteret — den sorte Panters, naar den pludselig springer fra Burets Krog, fra glødende Drømme paa stinkende Halm, og hvæsende ryster Jærnstængerne med sine endnu frygtelige Kløer!

— — —

Og til sidst rejser jeg mig og vandrer urolig op og ned over det gamle, raadnende Gulv. Jeg gør det, fordi det dæmper. Og, naar jeg har vandret saaledes en Tid lang og passet paa ej at se ud — derud, hvor den store Guddom fortsætter sin Trolddoms-Leg med Farver og Lyd og underligt Suk og Sus — langt, langt hen over denne Jord, som jeg elsker, og som jeg aldrig skal lære at kende, saa først stemmer jeg Panden mod Dørens Karm og stirrer bort paa disse store, vekslende Billeder. Og, naar Solen er slukt og alle Stemmer tier, da kommer Hvile og Ro. Og jeg fornemmer, at Udlængslens Smærte har avlet lyskraftige Billeder og nye Tanker i min Sjæl. Derfor holder jeg af at sidde her, ene, indenfor de vidt aabne Fløjdøre, og se paa alt det Store, der sker derude fra Minut til Minut, mens Efteraarets Sol synker . . .

. . . Jeg ser saa levende for mig Kawkasuskædens mægtige Snebjærge. De kunde ganske ligne Skydannelserne der, langt ude. Naar man stod deroppe — saa nær Himlen, at man, naar Sol gik op, kunde høre Guds hellige Engle synge deres Morgensang — fik man først en Forestilling om Bjærgets Storhed. Men, naar man omsider kom ned paa Steppen og rejste videre de mange, mange Mile, og man nu og da vendte sig og saa tilbage — saa stod Snebjærget der endnu, bag Ens Ryg! Det fulgte med. Og, jo længere jeg rejste, desto umaadeligere syntes Bjærget mig at være.

Oppe i Bjærget bor Bjørnen og den vilde Ged. I Skovene paa de sydvestlige Skraaninger lever Uroksen, det mægtigste og ejendommeligste af vor Jordperiodes Vildt. I Skove og rørbevoksede Sumpe trives det store, kawkasiske

Vildsvin, den kawkasiske Kronhjort, «Ollênen», der er større end vor Kronhjort, og en Mængde andet Vildt. Kawkasus er «Æventyrets Land». Kuban-Distriktet er Jægernes Eldorado her paa Jorden. Men ogsaa Steppen har sine rige Egne.

Kawkasus er *Fasanens* rette Hjem. Denne prægtige Fugl findes i store Mængder paa de smaa, skovbevoksede Høje og Skraaninger, der betegner Bjærglandets Overgang til Steppelandet. Jeg fandt den dybt inde i Steppen. I visse Egne, hvor Vegetationen om Sommeren ikke var helt afsveden af Solen, rejste man overalt den smukke, brogede Fugl, naar man kom galopperende gennem Landet. Den kaldes her «Strepétka». Paa samme Tid, som man jog Strepétkaen, efterstræbte man Trappen — eller snarere omvendt: Thi den store Trappe, der kunde veje en Snes Pund, var Hovedsagen. Strepétkaen, der var af samme Størrelse som den bøhmiske Fasan, skød man kun som «Tilgift» . . .

Jeg ser saa levende for mig hele dette fjærne Sceneri! Den umaadelige, ørkenagtige Slette ligger i Solens Brand. Den tørre, hede Vind, som næsten altid blæser, farer hen gennem den høje, visne Vegetation, over Egne, hvor intet eneste grønt Straa findes, bort til de store Saltsumpes Land, hvor slet intet Liv trives. Den tørre, hede Vind driver med gulgraa Skyer under den lave Himmel, der ofte er ganske skjult. Langt, langt borte synes denne gulgraa Himmel baaren af slanke, gule Søjler. Det er Skypumper, som vi er vante til at se dem paa denne Aarstid. Endnu fjærnere skimter Øjet skønne Træer og blanke Søer. Det er et Gøglespil, en Luftspejling: Der findes ikke ét saadant Træ paa hele den uhyre Slette. Fjærnt paa Sletten vandrer en talrig Faarehjord. Dyrene bevæger sig uophørlig: Der er næsten intet Foder for dem. Uroligt søgende vanker de hid og did — hvide Pletter i den gule Ørken. «Der er gaaet Orm i deres Navler», fortæller Nomaden . . . Der er Hungersnød blandt Kvæget paa mange Egne — og Aaret efter ramte den store Hungersnød *Menneskene.*

Men — vi som just i Øjeblikket er mætte, kærer os fejl om de kommende Dage. Nu har vi jo sét, hvor Trappeflokken staar: En engelsk

Mil ude paa Sletten ser Mongolens skarpe Øje de lange Halse rage i Vejret. Jagtposterne er afsatte. Jægerne ligger plat paa Jorden med lange Mellemrum. Hver Mand dække sig, saa godt han kan, bag en Bunke Ukrudt. Alt er parat. «Klapperne» omgaar forsigtig Vildtet paa lang Afstand.

Og pludselig sprænger de ind paa Flokken i fuld Karrière! Strepétka efter Strepétka farer op, svirrer afsted. Men Ingen tør skyde: Man venter paa Trapperne. De store Fugle bliver urolige. De strække Hals, ser sig om til alle Sider. Og pludselig letter hele Flokken.

Tung og langsom suser Trappen fremad. Under Skrig og høje Raab søger Klapperne at drive dem i den ønskede Retning. De forcerer Hestene til det yderste. Skummende og snøftende farer de hidsede Dyr af Sted under stadige Piskeslag . . . Saa falder et Skud. En blaa Røgsky driver over Steppen langt borte. En af de store Fugle slaar Vingerne sammen, gør et Par Kast og styrter til Jorden. Nu vil Flokken vende om. Ny Skrigen! Stærkere Raab! Kraftigere Piskeslag!

. . . Atter et Skud; — Det var kun en Strepétka, der fløj op. Den reddede sig.

Højere og højere stiger Trappeflokken: Det kan ikke nytte at jage den længere. Jægerne rejser sig. Hestene beroliges. Den fældede Fugl betragtes og beundres. Og saa først begynder Fasanjagten uden Hund. Man gaar blot fremad og skyder, naar Fuglen letter nær nok. Byttet er rigt nok endda.

— — —

Men naar Du en Tid lang har flakket om i de fremmede Egne, da kommer, før eller senere, *Hjemveen,* Nordboens trofaste Ledsagerske. Hun kommer ved Nat og ved Dag.

Om Natten, naar Du søvnløs ligger paa Ulveskindet i det mørke Telt, kommer hun og løfter Døraabningens Tæppe. Sagte træder hun ind. Du kan ikke se hendes Ansigt. Men Du hører hendes stille Stemme tæt ved dit Øre, mens hun sætter sig paa dit Leje, stryger Haaret fra din Pande, holder din Haand i sin. Og hendes milde Røst er som en Velklang, bygget af dine Kæres kendte Stemmer . . .

Og om Dagen, naar din Hest, stukken tilblods af den lodrette Sols Straaler, udmattet bærer dig gennem denne gulgraa Ørken, hvor ingen Fugl synger, intet Liv glæder sig, hvor Græshoppesværmene ligger saa tæt henover den nøgne, afsvedne Jord som Avner paa et Logulv, og den hede Vind fylder Luften med hedt, gulgraat Støv — da gemmer Du din Bøsse i dens Hylster: End ikke den sorte Ørn gider Du jage. — Og, mens Du med sænket Hoved og brændende Pande langsomt rider fremad i den ubarmhjærtige, giftige Sommerdag, føler Du Hjemve hviske i dit Øre. Hun fremkogler for dig, Billed efter Billed, Hjemlandets Natur, som Du kender saa nøje, elsker saa højt og forstaaende.

Og mens din Hest mekanisk slæber dig fremad gennem det døde Land, flyver din Sjæl gennem Danmarks kølige, sommerduftende Skove, over de fugtige Marker med den sorte, giftige Muld. Som den sveltende Fugl, der borer sit Næb dybt i Burets den saftige Græstørv, saaledes gemmer Du i din Feberfantasi dit glødende Ansigt i det lange, fugtige Mos, der gror et Sted derhjemme i

Skoven, hvor Kilden springer mellem store, graa Stene. Du ser den brune Buk komme gangende ud, fremad over «Skallen», mens Sommeraftenens Skygger bliver saa kølige, saa lange. Den skinnende Fasankok iler over Skovvejen, flakser skogrende op og forsvinder som en duvende Pil over Trætoppene . . .

Men skønnest af alt synes dog Billedet af Skoven, som den var, naar Du ved Vintertid paa en stille, klar Frostvejrsdag jog Fasanhanen paa Sne! — Da er er den kongelige Fugl stærk som Tjæderen! — og dens Farvepragt er overmaade. Dens Bryst er bredt som den unge Tjurs, og det straaler i alle Østerlands pragtfulde Farver mod den hvide Sne, mod den blaa Luft, mod Bøgepurrenes gule Løv. Om den slanke Hals skinner en ganske snehvid Ring. Dens Hals og Hoved gnistrer med grøn Metalglans. Der er en blodrød Ring om dens stolte, urolige Øje, og en Top af svajende Fjer kroner dens Nakke. Dens Fod er rap som Harens; dens Vinge hastigere end Svalens. Naar den kloge Hund har fundet den, og den ikke kan gække Forfølgeren længere, da først basker den op over Bøgekrattet. Den gaar tilvejrs med kæk hoverende Skogren! Hvidblaa Rim fyger fra dens Vinger og lange Hale! Dens Prægtighed i den klare Vinterdags blaalige Lys kan ikke udmales . . .

. . . Og naar den dør, tumler den ned i den bløde, kølige Sne. Og Sneen fylder dens Næb: Den gode Gud læsker dens Tunge til det sidste . . .

. . . Men Helvede, det er her! — hvor den styrtefærdige Hest slæber dig langs Saltsumpene: Evindelig! *Evindelig det samme!* — — —

November.

Et Sted dybt inde i Storskoven bor en umaadelig gammel Trold. Lige fra den Tid, da jeg var en Dreng, har *jeg* vidst det. Stedet kaldte jeg «Troldkedlen». Og det skal beholde Navnet. Thi nu, da jeg er en Mand, har jeg *sét* Trolden derude.

Ja, jeg tænkte jo nok, at han *maatte* være dér! — Just dér, hvor Skoven pludselig ligesom synker ned i Jorden, og dog vedbliver at være Skov — med lange, magre, tætstaaende, nøgne Stammer — nøgne, indtil de faar arbejdet sig op i Højde med Træerne paa Kedlens Rand, op i Lyset. Deroppe omsider breder Kronerne sig ud, filtrer sig sammen, skaber Mørke. Rundt om Kedlen staar gamle, sorte, luvslidte Graner.

Ogsaa de skaber Mørke. Og paa Kedelbunden gror Træsvamp og Taasehat. Men ellers intet andet.

Aldrig — i tyve lange Aar — saa jeg noget trives der nede! Jeg stod og stirrede derned — første Gang, som vildfarende Dreng; hvert Aar senere, fordi jeg hvert Aar i Efteraarets Tid maatte bort at se Stedet. Men aldrig, aldrig fandt jeg et grønt Straa, en liden Blomst eller Urt; kun Taasehatten og den grønne, frønnede Træsvamp.

Da jeg var en ung Hvalp, som ikke kendte sin dybe Uvidenhed, var jeg vis paa, at Skyggen, Fugtigheden, Mørket dernede aad al grønnende Spire. Nu, da jeg er graa i Tindingerne, nu er der intet vist for mig mere — intet saa vist som dette: at det er Troldens Aande, der har dræbt alt — Troldens ledagtige Aandepust, naar han sidder paa Sten og Stød der nede — i de lange, mørke, sludfulde Nætter og Dage, grublende og kærende over Trolds Sorger.

Jeg traf ham i Aftes, omsider og endelig! — Jeg red i dryppende Regn gennem Skoven, langt fra den Alfarvej, langs Søen, der laa stille og død, sortgrøn som en Hajs Ryg, og biede paa Natten. Min Hest vandrede fremad med sænket Hoved under løse Tøjler. Dens Hove traadte i raslende Løv, paa knækkende, møre Kviste, glidende i Skovbundens Ælte. Min Hest gik den Vej, den plejede: der hvor ingen banet Vej findes. Den gik lige til «Troldkedlen». Der stod den stille, som den plejede.

Og jeg lagde mig hvilende forover mod dens Hals og saa ned i Halvmørket . . . Heller ikke i Aften? — — —

I samme Nu strakte Dyret Hals, stirrede uroligt frem for sig og snøftede ængsteligt. Og, dybt nede i Kedlen, skimtede mit Øje en Skikkelse, som ikke plejede at være der. Det var visselig intet Stød, ingen Bul, ingen Sten. Det var noget laadent, ubestemmeligt Graat-i-Graat, der sad, tavs og stille, dernede, sammenkrøbent i sig selv som en kæmpemæssig, sovende Orangutang i Burets Krog.

Og den gamle Fuldblodshoppe, hvis Øje saa mange halsbrækkende Ting, hun fôr nervøst sammen, og spilede de røde Næsebor vidt op og vilde ikke gaa frem, ned i Troldkedlen.

Men jeg stak den med de hæslige Sporer, rev Pisken op af Støvleskaftet, hviskede hidsige Ord i dens Øren! Skulde jeg *nu* ride af Vejen, uden om! Nu, da jeg endelig, endelig skønnede, at jeg havde Ret: at her var en Troldkedel, at der nede sad om Nætterne Trolden, stille, men lyslevende, med Pandetoet krænget frem over Aasynet, som Ingen maatte se, og som jeg *vilde* se! —

Og endelig gik Dyret der ned, rystende over hele Legemet.

Nu er jeg ved Stedet. Jeg parerer min Hest. Jeg bier i Tavshed: Han, — *Det,* — maa vel tale først — som den ældste!

— Men *Det* taler ikke.

Det sidder foroverbøjet, med sit umaadelig store Hoved støttet mod de frygtelige, korslagte Arme og med de korslagte Arme hvilende paa disse hæslige Knæ, skaldede af Aarhundreders Slid som en Elefants Trædesaal.

Det sidder, ligesom sammenrullet i sig selv, en langtoet, tjavset-laaden Masse, et umaadeligt, tusindaarigt, levende Egestød, bevokset med Taver af sortgraat To . . .

Og, hen i Løvfaldet, disse lange, sorte Fødder, knudrede og knastede som Mose-Egens Rødder . . . .

Omsider, da jeg havde biet længe, bøjede jeg mig ned, og — jeg skønner ikke, hvorledes jeg dristede mig dertil — jeg berørte, varsomt, næsten kærtegnende. den Underliges Hoved med Dusken af min Ridepisk.

I samme Nu fôr han sammen, brat, saa det knagede i de gamle Lemmers Hængsler. Langsomt som en syg Abe, løftede han den lange, tottede, venstre Arm — løftede Ansigtet imod mig — skyggede med Krallen for Øjnene og stirrede paa mig . . .

»Hæh?!» —

Vi saa længe paa hinanden — —

En prægtig Sommeraften randt mig i Hu, mens jeg stirrede paa ham, en Aften for mange Aar siden, da jeg stod og ventede paa at faa Skud paa en ældgammel Grævling, der havde sin Grav i en Høj paa en Bondes Mark. Og, da det kloge

Dyr ikke vilde forlade sin «Kedel», tog Bonden en Spade og gravede «Røret» op. Længere kunde han ikke naa. Thi Kedlen laa mellem store Kampestene. Saa — sent om Aftenen, mens Mørket faldt — saa jeg da endelig to grønrøde, smaa Stjærner skinne dernede i Mørket. Jeg vidste, at det var de to gamle Grævlingeøjne. Uvilkaarligt fôr Bøssen til Kinden. Jeg holdt midt mellem Stjærnene. Og et Øjeblik efter trak jeg, med en Krog, det store, rallende Dyr ud af Graven. Det første, jeg gjorde, var at se efter Øjnene. Men nu var de matte, blege, som en Ugles, naar de dækkes af Blinkhinden — som et Aaleøje.

Saaledes var ogsaa Troldens Øjesyn. Men da han fik skygget helt for sine Øjne med Krallen, skinnede de med knitrende, grønrød Ild som Grævlingens, inden den døde.

Og han vendte hele sin uhyre, flenskallede Bringe op imod mig, sit overgroede Ansigt med dets Gorilla-Mund og dets brede, flade Næse med de fortilrettede Næsebor. Og han stirrede paa mig med et Udtryk af Tungsind, Fortørnelse og Forundring.

«Hæh?!» gentog han med en Røst som en stor Træstammes Knagen i Efteraarsnattens Storm.

«Ærværdige Olding!» svarede jeg. «I mange Aar har jeg tænkt paa at besøge dig. Men dit Hus var stedse tomt. Nu — nu glæder det mig at have fundet dig!»

«Hvis dit Hoved ikke er haardt som en indviet Blidesten, saa pak dig!» brummede han og gjorde Mine til at rejse sig.

«Ak, nej», svarede jeg smilende ved den Alderstegnes Lune. «Mit Hoved er som en Dejgklat: Det nytter ikke, at Du slaar Kløerne i *det*. Thi Mærkerne lukker sig straks igen. Saaledes er de fleste Menneskehoveder — nuomstunder».

«— Ganske som paa Erik Lams Tid. Ogsaa *han* var et Fæ. — Hvad vil Du mig?»

«Spørge».

«I spørger altid. Aartusinde efter Aartusinde. Og aldrig bliver I stort klogere. — Trold spørger aldrig.»

»Trold ser klog ud; men ikke glad. Trold ser tankefuld og grublende ud; vis nok! Men ikke særlig lykkelig. Sig mig, hvad Du grubler over?»

«Det største af alt: Menneskenes Daarskab, dette, fra Fædrene nedarvede, som I aldrig kan ryste af Jer. Aarhundrede efter Aarhundrede forsvinder. Men *I* bliver Jer selv lig! I var en Gang, for nogen Tid siden, klædt i ugarvede Dyrehuder. Flintøksen og Flintpilen var Eders Vaaben. Og I var Daarer. Aartusinder gik. Nu, da I tror, at I har slugt Alverdens Visdom, er Eders Daarskab større end nogensinde. *Det* ærgrer. Thi Trold elsker Visdom. Naar Menneskene endelig en Gang bliver vise, vil Trold sprække. Og han længes efter Døden. Men — han er fordømt til at leve. Evindelig.» —

Han talte langsomt, tungt og uvant. Og, da han havde sagt, hvad han vilde, kløede han sig paa Struben og pustede. Han saa herunder mere godmodig ud end før. Derfor frittede jeg ham igen.

«Var *Du* aldrig ung?»

«Hm — jo—o,» svarede han og skævede til mig under de buskede Bryn: »Da jeg kom til

Verden, var jeg knapt tusinde Aar gammel — 999 Aar og 99 Døgn. Vi var 7 i ét og samme Hekseæg — syv, som ikke kan sprække. — Nu skulde Du holde din Mund og lade mig i Fred.»

«Aah, Tipoldefader», bad jeg, mere og mere dristig, «betro mig blot én eneste Ting: *Hvorledes* bliver man Trold, hvorledes holder man sig saa tappert i Stillingen?»

«Man ta'r Menneskene for ramme Alvor. Man sætter sig til at *gruble* alene over *Jeres* Herligheder og Daarskaber. Og — man vorder Trold! Er man først naaet *saa* vidt, kan man sagtens klare sig. For Konkurrencen er saa forfærdelig ringe. Der skal meget til for at blive en ordentlig *Stor*trold; — *Smaa*troldene taler man ikke om: *Dem* er der nok af. Og — der kommer nye til hver eneste Dag, Jorden over; — Brødtyve, som ikke dur til noget!»

Her sendte han mig et lynsnart, forskende Blik. Og han studsede og tav.

Men pludselig fortrak hans uudgrundelige Ansigt sig i det frygteligste af alle Grin. Først sad han ganske stille og lo ligesom med en blot indvendig Latter, der bragte hans Ribben til at springe frem som store, buede Bjælker under hans Skind, Totterne langs hans Arme at ryste. Men snart blev hans Latter voldsommere og voldsommere. Hele hans Væsen syntes forvandlet. Han løftede sine Kraller og klaskede dem i sin Overstadighed atter og atter mod sine Knæ. Han strakte i sin frygtelige Lystighed de lodne Ben vidt fra sig i Løvet, og hans modbydelige Stortaa stejlede af Fornøjelse krampagtigt op i Vejret! . . . Saa vendte han sit skrækkelige Ansigt imod mig. Det var nu ganske mørkt i Troldkedlen. Og hans Øjne gnistrede mig imøde, skarpt og haanligt . . .

Min Hest veg forfærdet tilbage. Den lystrede hverken Spore eller Tøjle. Jeg skimtede endnu en Gang hans uhyre Krop gennem Mørket. Jeg saa, hvorledes han var overvældet af en Moro, jeg ikke fattede; kastede sig tilbage i Løvfaldet, og lo, lo, lo! — med en Latter, der blev hæsligere og hæsligere, vild, som den Faldesyges Skrig . . . Saa, før jeg vidste af det, var min Hest oppe af Kedlen, ude paa Skovstien.

Men nede fra Troldkedlens Bund slængte sig en fæl Røst, hæs af Latter, op imod mig, den ligesom langede ud efter mig — som en umaadelig lang, bevæbnet Arm langer ud efter sit sikre Bytte . . .

I strakt Galop jog jeg gennem Skoven. Men Røsten var der endda, haanlig og skadefro:

»Aah—h—hæ! Aahæ—hæ—hæ! — Hold paa min Mave! Asre og Nasre og Vakkelsvands og — alle I, mine Brødre! Hold paa mig! Kom og se: Her er igen én, som vil lære os Troldskabet af — én som frygter for at blive — Stortrold kanske! skønt han glæder sig over Livet, æder og drikker og sover og elsker! — én som frygter for at ligne os og dog vil lære vor Kunst og Visdom at kende! . . . Aah, Sol! og Maane! Aah, Helvedes allerhedeste Fænghul! hvor det Menneskekravl er grinagtigt!» — —

Ogsaa i Nat sidder Trolden dernede i sin Kedel. Jeg er vis paa det. Og Regnen pisker ham i Pelsen, mens de lange, magre Træer knager over hans Hoved i Novembernattens Rusk og Mørke. Men — *jeg* skal ikke opsøge ham oftere.

Thi min Stue er varm og lys, og Regnen basker mod mit Vindu. Ved Kakkelovnen sover min spættede Hund efter Dagens Hønsejagt, den sidste for i Aar. Og min gode Aand har lavet mig en fortræffelig Grog til Aftenpiben — én til mig og én til Kaspersen, min gamle Jagtkamerat. Han paastaar, at «det er Løgn, alt det med Trolden.» Han bliver ved at paastaa det, ivrigere og ivrigere.

Thi, som gammel Jæger, tror han selv ikke saa helt lidt paa Historien i Aftes.

Den 24 December.

Det er i Nat Julenat. Den Nat, da «Vorherre, han lod sig føde,» da alle Børn glæder sig, og alle vi — de uhellige Mænd, der ej ved sig sikrede et Fauteuilhynde her eller hisset — da alle vi vemodigen spejde efter alle de Smaabilleder, der ligesom har vendt sig omkring — ak! omkring . . . Den farvede Side indad mod den hvide, mugne, hellige Væg, dén, som intet kan fornøje. Den graa Rygside udad mod den Ugudelige, mod ham, der ikke véd endnu, om han skal smile eller han skal græde, fordi han ikke længere kan elske og beundre «alle de Smaabilleder,» fordi han kun kan «holde af dem,« fordi han saa gærne vilde «staa i et venligt Forhold til dem,» men ikke kan det.

Thi de «smaa Billeder» er glubske i Kærlighed. De «smaa Billeder» synes ham undertiden at være lige saa mange uhyrligt store Varulve, Monstrøsiteter med to Ansigter, ét for, ét bag. Det ene er et Barn. Kun det ene. Og det andet — — det andet — —

Hej! for et Held, naar slig en vantro Hund kan brøle til sin salmesyngende Tjener, der han kvæder det sidste Vers med Munden fuld af Risengrød:

«Sadl op! —»

Aa, for et Held, naar én paa en saadan Nat véd et Sted, hvor et Menneske ligger og bier paa en Smule Lindring i legemlig Jammer, paa et ærligt Venneord af en Mund, der ofte bandede, men aldrig løj for en Ven i Nød. Og én for Øjeblikket kender Midlet og Ordet. . . . Hvem der var Læge samt Storpsykolog! — En saadan kunde «slaa Knæp» for Sct. Peters Næse og vandre forbi ham i Træsko lige ind i Himmeriges Rige — selv om ganske talrige, smaa Billeder havde vendt ham Ryggen her i Underverdenen.

«Sadl op!» — — —

Naar jeg slynger en ung og ædel Hoppes sorte Manelok om min Finger, og Dyret farer sammen i al sin frodige Raahed, idet jeg svinger mig op, og den reiser sig paa Bagbenene, troende, at *nu* gælder det Livet, — og jeg ser den, from og kaad som et Lam, i samme Nu, som jeg sidder i Sadlen med Tøjlen i min Haand, — saa er jeg glad, saa er jeg lige som hjemme.

Og naar dette kække, fodrappe Dyr, der kun fire Gange saa en Kløvermark rødes, i denne Julenat bærer mig bort over Markerne, langt ud under denne dejlige Nathimmel, hvis hellige Stjærner er mine, hvis umaadelige Guddom er min — væk fra den indviede Risengrød — saa er jeg glad, saa er jeg lige som hjemme. Kun Kvinder og «slette Personer» og ufornødent beaandede Præster og Proprietærer, der kan *lugte* Forskellen mellem Aarstiders og Døgns Tider, kun saadanne kan fuldtud forstaa denne Glæde — som ikke skader Nogen.

Saa red jeg ud, af Sted i mit lovlige Ærinde. Og da jeg havde gjort, hvad jeg kunde — og det var i Nat lidt — og da jeg havde faaet en dødssyg

Kamerats feberhede Haandtryk og hans ærlige: «Glædelig Jul! for dig og Kvinden og Børnene», skulde jeg hjem igen.

Men, naar En først er kommen i Sadlen en Julenat, er det lige meget, hvad Vej det tager. Det var lyst. Og saa faldt det mig ind, at nu vilde jeg besøge Vildgæssene.

Jeg vidste omtrent, hvor de laa. — Det gaar med *dem*, som med den store Ørkentrappe: Snart kommer man uforvarende over dem, kommer dem saa nær — i Snefog eller naar man mindst venter det — at man synes, man kunde være falden over dem. Og snart maa man lægge sin Slagplan med den største Snedighed, og naar man har krøbet paa alle fire et tusind Alen eller flere — saa er de væk med et «Kæk», længe før man har Skud.

Jeg red over et Par Marker, lod Hesten kravle over et Par høje, fedtede Gærder. Og endelig skimtede jeg hele den store Gaase-Lejr midt inde i en Rugmark. Jeg holdt stille og saa paa Fuglene gennem min Kikkert. Der maatte være flere Hundrede Gæs. De laa tæt ved hinanden i en stor Oval. Men et Par Stykker af Klanen havde isoleret sig. De laa flere Favne fra den øvrige Flok. Det var Skildvagterne.

Jeg red langs Hegnet, Skridt for Skridt. Skulde det være muligt at komme de store Fugle saa nær, at man kunde slumpe til at skyde én med Revolveren? Sligt er skét før. — Aa, nej! — I en Afstand, der var haabløs, saa jeg først én, saa en anden, tredje, og fjerde af Skildvagterne pludselig «trække blank»: De trak de lange Halse frem under Vingerne, strakte dem i Vejret, rejste sig, udstødte et dæmpet, uroligt «Kægg! Kægg!» — og i næste Øjeblik lettede hele Skaren med dette særegne, blødtknagende Vingesus, der er Vildgaaseflokken egent.

Saa red jeg hastigt hjem. —

Men et Par Dage efter skinnede Solen paa et tyndt Lag nyfalden Sne. Jeg kom kørende. Langt borte fra kunde jeg se Flokken. Da jeg var kommen den paa et Par Tusinde Alen nær, gav jeg Linerne til en Dreng, og sprang selv af Vognen. Skjult under en Bakke omgik jeg Flokken, mens Drengen kørte rundt paa Stedet for at aflede Fuglenes Opmærksomhed.

Aandeløs af Spænding og Anstrængelse efter lang, lang Kryben i Sneen, løfter jeg omsider Hovedet. Og se! Krigslisten er lykkedes: et Bøsseskud borte, nede under Bakken staar hele Flokken. Der er sort af Vildgæs! . . . Hej! — paa Vingerne med Jer!

I næste Nu sad tre store, graa Fugle i Sneen og svingede med de lange Halse i Dødskampen.

Det er den eneste Gang i mit Liv, at jeg har skudt tre paa én Gang.

Men da jeg skulde se efter mit Køretøj, havde Drengen væltet det i den nærmeste Pløjemark, og Hesten stod og gumlede ganske fornuftig i en gammel Gyvelbusk.

Og, da jeg vilde se til min stakkels Kamerat, der Julenat var saa elendig syg, skreg Kvinden langvejs fra:

«Han ka' saa godt spare sig sin Ulejlighed, for nu er Pæer kommen sig igen aa sidder aa ædder gule Ærter. Ja Gu' gø' han ded, ja! — Fa'vel!»

Fremsynt.

(Sydrusland.)

Hed af bevæget Samtale og gul Vin rejste Alexander Klikowitsch sig fra Bordet med følgende, for *ham* ganske naturligt faldende Udbrud:

— «Hil Jer! I, som hverken kender *Glæden* som en liflig, syngende, leende, rislende, befrugtende Strøm igennem Jer, eller *Sorg og Mismod,* saa graat og tungt som Bly — saa umaadeligt, at man maa gøre sig mystisk stærk som en Mammut, om man vil bære det som en Mand. Hil Jer! — I, tempererede!

Thi, det er *Jer*, der forstaar at leve Livet uden Mén, uden Anstød, uden Forundring, uden Kummer. I Slaabrok og bløde Tøfler, vandrer I, forbindtligt smilende, tillidsfulde og tilfredse, Arm i Arm, frem over Grunden, der for os — de Andre — mangen Gang synes Gonge, stinkende Morads. Eders Tale er liflig for Menneskene. Thi I formaar letteligen at tro paa de dertil beskikkede Guder, at ofre til de, til Hekatomber udsete Høvdinge. Naar I aabner Eders Mund og lader Eders Mezzo-Stemme lyde, da er det en Klang, der behager alt godt Folk — som et Orgelværk i en hellig Hytte, foret med Multum. Hil Jer, Venner! — I er Menneskelivets ensartede Støtter.

Men vi — de fremmede Andre — misunder Jer ingenlunde: I kender slet ikke vor Glæde, ikke vor kloge, styrkende Sorg, ikke vor Verden. Og den store Gud elsker os: Han lod vore Øren raade Fuglenes Sang og Insekternes og de mægtige Stæders Summen, og Havets de stærke Raab. Til *vor* liflige Fryd slynger han med legende Haand den gyldene Sol hver evige Morgenstund gennem Verdensrummet — ruller Nattens underlige Øje frem under flyvende Skyers Bryn. Han skænker os Ørnens Skarpblik, naar vi ser paa Menneskenes Børn — og paa os selv. Og han gav os brede Skuldre og stærke Lænder og Hjærter, der elsker Sandhed, og som altid bliver skuffede, paa det de ikke skal blive hovmodige. — Amen!»

— Saadan omtrent lød min Vens Ord, da vi en Aften for en Aarrække siden traadte ud paa Husets Altan.

Efter en lang, frygtelig hed Dags besværlig Jagt i det uvejsomme og uendelige Revier havde vi spist meget sent «Middagsmad». Og vi havde siddet længe og samtalet ved den afkølede Vin, en gul, sød Champagne fra Egnene ved Don, en Gudedrik for en træt Jæger paa en kølig Sommeraften.

Hans Ord lød som en Aftenbøn. Der var en vis, inderlig Mystik over denne Enetale. Og hans markerede, ejendommeligt fine Ansigt lyste af Liv, da han tømte sit Glas og pegede ud over Landskabet: «Se! —»

Støttede mod Brystværnet stod vi længe i Tavshed og saa og lyttede.

Nede under os bredte sig den store, gamle Park i det klare Maanelys. Den var et Vildnis.

Han, Alexander, holdt mest af det saaledes. Og han behøvede ikke at tage Hensyn til Andre end sig selv. Han havde hverken Hustru eller Børn, og hans Liv paa dette Gods, saa fjærnt fra alle Byer, var en dannet Eneboers.

Til højre og venstre fortsattes denne gamle Have af Kratskov, der, med enkelte opdyrkede Mellemrum, strakte sig langt, langt ud i Landet, bort over fjærne Høje og umaadelige Sumpe. Men lige ud for os, hinsides Parken, bredte den flade Steppe sig, afsveden og stum, i det hvidblaa Lys. Derude gled den gule, lerede Biflod langsomt frem under en Sky af hvide Taager. Det var allerede saa sent paa Aaret, at Fuglesangen var forstummet. Man hørte kun nu og da én af disse evigt urolige, brune, langvingede Steppefugle pibe og Flagermusenes sære Diskant, og — nede fra «Borggaarden» — den gamle Kasaks ensformige Nynnen, mens han flaaede Skindet af en Hjort, der var ophængt ved Bagløbene paa et Bræddeskur.

«I Virkeligheden, Du,» udbrød han omsider og tændte sin Cigaret, «i Virkeligheden er vi

Jægere ofte nogle underlige Mennesker. Den store Natur tager Sjælene fangne. Den «kaprer» os, gør os sære, saa at vi til sidst er os selv nok. Man bliver efterhaanden noget af en Mystiker og meget af en Stoiker . . «Om hundrede Aar er vi alle opløste» — ogsaa dén Vished indeslutter en Hvile, et Evangelium. Jeg tror ikke paa Varsler og Spøgelser,» vedblev han og fyldte mit Glas. «Men — jeg begynder at tro paa Fremsynthed.» Han saa spørgende paa mig.

«Man oplever underlige Ting,» svarede jeg. «Ogsaa jeg har ofte studset ved pludselig lige som at stirre ned i en Afgrund af rolig, fordringsfuld Mystik. Men — de «underlige Ting» vil vel efterhaanden finde deres Forklaring lige som det meste andet.»

«Dannet-Menneske-Tale! Dannet-Menneske-Tale!» gjentog han og stirrede paa Cigarettens Glød. «Hvilken «Forklaring» er det, vi hidtil har fravristet den store Natur? Eller: hvad *er* Liv? hvad Død? hvad Elektricitet? «Store Naturmagter». En rar Forklaring for Dvornikker og Isvotschiker. Som om vi ikke kan vide, at et

Menneske kan bruges til Lastdrager, vide, hvorledes han ser ud, hvad han æder og drikker, og dog være aldeles blottede for Kendskab til hans inderste Personlighed! Nej, Du! Vi ved fremdeles *saa* lidt om Naturens store Hemmeligheder, at f. Eks. Opfindelsen af Telefonen bringer hele Verden til at maabe af Forbavselse. Og saa skulde man undse sig ved at tro paa Fremsynthed!»

«*Jeg* skal ikke forstyrre dig i denne Tro,» sagde jeg og drak med Velbehag min Vin.

Der blev nu en Pavse i Samtalen. Alexander sad en Stund og stirrede efter de store Flagermus, som bestandig kresede forbi os i Halvmørket, lokkede af Lampelyset, der skinnede ud fra Spisestuen gennem den aabne Fløjdør. Saa vedblev han:

«Du har hørt Tale om den ulykkelige Jagt i Fjor hos Lermontoff. Jeg skal dog fortælle dig, hvorledes det gik til:

Det var en Tre-Dages-Klapjagt som sædvanlig. Slottet var fuldt af Gæster. En Mængde Bønder og Bønderdrenge var opbudte som

Klappere. Vejret var straalende, og der var almindelig Glæde over den store Forsamling.

Den første Dags Aften havde jeg min Post et Bøsseskud fra General R., den gamle, elskværdige Krigsmand. Vi maatte vente Vildtet fra en Grantykning, ikke tredive Alen fra os. Klapperne gik frem imod os. De avancerede ganske langsomt, uden Støj.

Vi ventede længe, men imod Sædvane brød intet Vildt frem. Det skumrede allerede. Det var halvmørkt i Skoven. Jeg begyndte at blive utaalmodig. Saa ser jeg pludselig Generalen kaste Bøssen til Kinden og fyre ind i Kanten af Tykningen.

«Hvad var det, Ekscellence?» spurgte jeg, da Saaten var afdreven.

«Aah,» svarede den Gamle smilende, «det viste sig at være — ingen Ting! En kan staa og stirre saa længe og anspændt ind i Krattet, at man til sidst ser Syner!» Og han lo.

Sidste Dags Aften, i sidste Saat, var vi Naboer igen. Det var næsten mørkt. En Grantykning ikke tredive Alen fra os: Alt som sidst. Vi ventede længe, længe. Men intet viste sig.

Saa skyder Generalen pludselig. Og — faa Sekunder efter dukker en Kasak frem mellem Granerne: «Hej! her ligger en Buk!» — Og han kom slæbende med Dyret.

Der blev nu blæst i Hornene. Alle samledes. Ingen blev savnet. En Time efter sad vi ved Taflet. Vinen flød i Strømme. Den lyse, pragtfulde Sal og den smagfulde Opdækning, de talrige og smukke Damer, Værten og Værtindens naturlige Elskværdighed, — alt maatte stemme en Ven af Huset, som jeg, til Glæde og Velvære.

Men nej! Mens hele Selskabet jublede, sad jeg, imod Sædvane, tavs og i en uforklarlig uhyggelig Stemning: *Jeg anstrængte mig meget* for at skjule mit mørke Lune. Og jeg tror, at det lykkedes mig: jeg havde tilbords en Udlænding, en Franskmand. Og han mærkede intet.

Saa — ved Champagnen — rejser Generalen sig. Han har altid lidt af en «poetisk Aare», og han elsker at holde rimede Bordtaler; — han er virkelig et godt Menneske. Men en «daarlig

Musikant». Han skildrede, hvorledes «man» som *ung* Jæger, naar man selv bænkede sig ved det gode Maaltid i den lyse, lune Salon, med Fortrydelse tænkte paa, hvorledes nu mangent Stykke ædelt Vildt laa anskudt ude i den mørke Skov, skamskudt og pint, biende i Angst paa Mestermanden: «Graaben». Men — som *gammel* Jæger var man ikke saa sentimental: Saa man Vildtet paa Bordet, vel serveret — i en Kres af yndefulde Damer, var «man» lykkelig. — Damernes Skaal! —

Da jeg var vis paa, at den brave General aldeles ikke talte Sandhed, naar han i sin høje Alder fornægtede sit medfølende Hjærte, stødte denne Rim-Tale min Smag: Kvindeselskab og varm Mad og Vin gør ikke en Mand ufølsom. Men, hvad der var værre: Under hans Tale overvældede Uhyggefølelsen mig i den Grad, at jeg ikke kunde skjule det længer. Jeg sagde da dæmpet til Franskmanden:

«Min Herre! Jeg beder Dem tilgive mig. Men — jeg frygter for, at der i Dag er skét en Ulykke i Skoven: Jeg ser — et Menneske ligge et Sted derude — paa Ryggen, i en Tykning. Og der er et ganske lille Skudsaar i hans Tinding. Det gør mig en Smule tavs. De forstaar» — —

Han saa paa mig med et forundret Smil.

Men, mens Ekscellencen holdt sin versificerede Bordtale, løb Kasakken Iwan og hans Kone og deres Naboer kaldende og raabende gennem Skovene: Iwans Søn, en 12aars Dreng, var ikke vendt hjem med Faderen. Han havde været med at klappe alle tre Jagtdage. Men, man havde ikke savnet ham, før sent den sidste Dags Aften. Nu gled Lygtelysene gennem Tykninger og Krat, og Skoven genlød af ængstelige Raab.

Men først ved Daggry naaede Budskabet os: Da havde de endelig fundet ham.

Han laa paa Ryggen i en Tykning i en af de første Saater, der ved højlys Dag, Tredjedagens Morgen, var afsøgt. Der var et ganske lille Skudsaar i hans højre Tinding. Og «Graaben» havde allerede gnavet hans Ben.

— —

Forbandet! -- Jeg har siden hin Dag ikke kunnet faa de første Strofer af den Gamles Skaaltale ud af min Hjærne. De vender atter og atter tilbage! Der var *alligevel* noget ved dem, tror jeg. Han skulde have fortsat i samme Dur. Men — man er ikke uhyggelig i godt Selskab, og han forvrøvlede sig og blev flov. Du skal høre dem:

«I Skoven piber den kolde Vind,
Ak, nu er der mørkt under Lide! —
Ligger vel dér baade Hjort og Hind,
Slikker sit Saar i Kvide.

Ligger dér Ræv og den vilde So
Med Raadsaar i Flanke og Bringe,
Bier paa Ulven med liden Ro
— Hej! Lad Pokalerne ringe!» — —

Alexander rejste sig, støttede sig mod Brystværnet og spejdede ud over den gamle Park. Maanen var næsten gaaet ned. I den svage Lysning kunde man netop skelne de store, brede Trækroner dernede, ragende op over Plæner og Krat, som underlige Natdyrs sorte, umaadelige Rygge.

— «Og saa skulde man undsé sig ved at tro paa Fremsynthed!» mumlede han omsider hen for sig.

«Hmh. — Ja, jeg skal ikke forstyrre dig i denne Tro», sagde jeg og drak med Velbehag min Vin.

Skildpadden.

Han sad en Aften i Stuen bag sin *Skibsvarehandel* og fortalte:

— — «For Pokker! — Nu har jeg siddet her i Ovnkrogen i flere Aar; gaaet rundt, rundt, rundt for Møllekværnen, — som Samson, da Philisterne og Veninden havde faaet Toet af ham og rettet en Smule ved hans Øjesyn, — og *alligevel* bliver den gode Gud ved at plage mig med Billeder og Erindringer, der idelig og idelig vender tilbage, der hvisker mig i mine Øren — i et Sprog, som en fornuftig og stræbsom Borger er bedst tjent med ikke at forstaa, — der farer til og klynger sig fast i Klokkestrængen til mit Hjærte, — snart som smaa, pluskæbede Amoriner, snart som drilagtige Djævleunger! — og lade Klokken kime, som Fanden var løs!

— Og, naar saa én la'r sig lokke til at slippe Kværnen et Øjeblik og kigge efter, om der da virkelig skulde være noget at stoppe op for, — saa er det Hele bare Narrestreger! Det er akkurat, som naar kaade Drenge kimer paa Apothekets Natklokke. Og Apothekeren springer, vims som en Rotte! til Lugen: — «Har *De* Champagne?» — «Til Tjeneste, ja!» — «Naa. Ja, — vi vilde bare *spø're* — og raade Dem til, at drikke den selv.» — Og saa render de!

Synes kanske *De,* gode Herre, at det er kønt af en kærlig Vorherre, at blive ved at perke en gammel Coffardicaptain og Jæger, der slet ikke kan flytte paa sig, netop med alle de Billeder og Minder, der lokker ud — og trækker afsted — og driver paa Langfart? Hvad skal det føre til! —

Og — det er dog underligt, hvad der saadan kan bide sig fast i ens Hukommelse! For — havde man skudt et Par fjendtlige Mandfolk eller elsket et Par venlige og virkelige Prinsesser, — — der findes s'gu' en Masse af dem i de varmere Lande! — saa var det jo tænkeligt, at man tidt maatte tænke paa den Historie. Men, snurrigt er det, at mange af disse Minde-Fugle synger helt almindelige, ligefremme Sange. Og — nogle siger slet ingen Ting. De bare sidder og hænger med Vingerne og ser paa mig med deres store Øjne; — det er nok!

Naar Somren kommer, saa er der altid ét Billede, der vender tilbage. Et ganske lille Billede, som slet ingen Interesse kan ha' for Dem, som ikke har *sét* det. Men — naar man *har* sét det? — saa kan man ikke slippe af med det.

Det er et Sted paa Asiens Kyst, ligemeget hvor. Vi sejlede ganske langsomt, gennem en Fjord, der skar sig ind i Landet. Og henad Eftermiddagen kastede vi Anker i Bunden af Fjorden.

Et dejligere Land har jeg aldrig sét!

Kysten var bevokset med mægtige Løvtræer. Bag denne Skov løftede sig Bjærge. Og højt over alt, straalede en Himmel saa blaa og glad «som en Engels Øje.»

Men Kysten var beskyllet af det friske Hav. Vinfarvet var det! Og Træerne heldede sig med stærke Stammer og umaadelige Gren-Arme ud over Havet. Ned fra disse Grene hang frodige Ranker. Nogle bar underlige Blomster, og nogle vilde Vindruer; de voksede helt ned i Vandfladen, slyngede sig yppigt over Strandbreddens det hvide Sand, mellem blomstrende, saftige Salturter og sært snoede Konkylier! Oppe i Land hang Lianer og vilde Roser i Festons fra Stamme til Stamme. Ud fra dette brogede, yppige Vildnis klang mange Fugles Sang. Der var Nattergale iblandt! I Smaasumpene langs Kysten legede de smaa, hastige Sumpskildpadder i glad Mængde. Der stod prentet Spor ved Spor af Hjort og Vildsvin og Fasan og af store Rovdyr. Og ude i det vinfarvede Hav sprang lystige Delphiner i Flok og Række. De slyngede deres glatte, smidige Kroppe i sindrig Kappestrid højt op over den stille Vandflade og fôr i krumme Buespring gennem Luften! —

Se, Bjærgene! De *var* ikke, som jeg saa ofte har sét dem: De skinnede i gule og rødbrune og ganske violette Farver. Langt op ad deres Flanker voksede spredte, grønne Skove og yppige Buskadser. Og de løftede deres høje Takker og Tinder uden Sne, uden Is, uden Taageslør, — stolt op mod den glade, lysmættede Himmel.

Vi blev alle lykkelige, da vi saa alt dette. Styrmanden og jeg skyndte os op i Landet. Vi var begge lige ivrige Jægere, og vi havde sét Spor efter Vildsvin ved Kysten, saa vi havde Bøsserne med.

Men, før vi var naaede ret langt, stod Solen allerede dybt i Synskresen. Vi besluttede da at vende tilbage til Skibet, inden Mørket faldt, og langsomt vandrede vi gennem Vidunderlandet, mens Dagen led.

Fasaner og Vagtler skogrede og slog omkring os. Men vi havde kun vore Rifler med os. Og — ingen af os havde rigtig Lyst til at dræbe. Luften var saa frisk og fuld af Duft. Fuglene blev ved at synge. Skinnende Insekter svirrede fra Blomst til Blomst.

Atter og atter traf vi paa vor Vandring store, højryggede Landskildpadder. Tunge og kluntede vraltede de af Sted gennem Græsset. Flere Gange fangede vi et af disse Dyr. Vi lagde det med Ryggen nedad. Og, mens det laa der og vrikkede med de klodsede Lemmer og den lange, rynkede

Hals, stod vi og beundrede dets Grimhed, dets Dumhed, dets dvaske Koldblodighed! — Saa gik vi videre.

Pludselig stod Styrmanden stille: Han havde hørt en underlig Lyd, en mistænkelig Lyd. Tys! —

Og Lyden kom igen: Klap! Klap! Klap! klang det fra Urer og Buskadser, fra Bregnekrat og Mostuer. Klap! Klap! Klap! — alle Vegne fra!

Vi saa spørgende paa hinanden.

«Hvad Pokker!» hvisker han endelig, «hvad er det for et Signal? — Vi skulde da vel aldrig være omringede af de Indfødte?»

Klap! Klap! Klap! lyder det igen, ganske tæt ved os, før jeg faar Tid til at svare. Klap! Klap! — taktfast og prompte, en Lyd, som den, der kunde laves, naar man slog to Stykker grønt Ved mod hinanden; — Klap! Klap! Klap!

Saa sprang jeg efter Musikken. Og se! — Skjulte under en Bregne sidder to store, adstadige Skildpadder i den ømmest mulige tête á tête! —

Vi stod en Stund og iagttog dette Naturfænomen. Baade han, Jens Drackenberg, og jeg har jo sét saa meget løjerligt af den Slags; —

det skal nu sorteres ind under en særlig Videnskab, som de Lærde kalder Biologi. Men — vi har s'gu' aldrig nogensinde sét et mere rørende-komisk Syn i Vorherres store Urtegaard! — — Har *De,* gode Herre, sét saa meget som to *Pindsvin* holde Pintse-Bryllup? — Naa, ikke. — Det er ellers noget af det morsomste, vi har at opvise her i Landet! Og — dog! Skildpadderne er meget, meget bedre.

«Ta' engang og lad os se de «Holz- und Stroh»-Spillere i deres Ansigter,» siger Jens endelig. «For det kan gerne være, at Naturforskerne helt har taget fejl af deres egenlige Natur og Sindelag, som man bedst ser fremtræde i dets sande Lys — saadan ved højtidelige Lejligheder.»

Vi tog saa hver sin Skildpadde, og holdt den op i Aftenlyset, og gloede den ind i Ansigtet.

Men, jeg siger Dem, gode Herre: Baade vi og de andre Kyndige har taget helt fejl af den ægte Landskildpaddes sande Temperament. Dette Dyr er hverken dumt eller dvaskt eller grimt! Den *lader* bare saaledes af Klogskab: Den kærer sig ikke om at vække Opsigt. For *klog* er den!

— Hvad kan det nytte, at vore Naturkyndige sidder hjemme i Danmark og glor paa en halvdød, *helmat* Skildpadde? at de ser den paa Skallerne? — Nej man maa ta' den i Optaget, se den lige ind i dens Øjne! Og de er saa kloge og saa knistrende levende som paa en ung Frø ved Majdagstid. Og saa mærkelig kønne!

Men nu faldt Mørket. Det kom helt pludseligt. Og straks var Himlen fuld af store, funklende Stjærner. Glødende Insekter fôr gennem Luften. Og, da vi naade Kysten, havde Schakalerne allerede begyndt at hyle.

— — — — — — — — — — — — — — —

Se, det er det Hele! Det er dét Landskab, dén Vandring, og disse fornøjelige Øjne i Skildpaddeskallen, jeg ikke kan glemme. Det Billed maa ha' gravet sig dybt ind i min Hjærne! For det vender altid tilbage paa samme Tid af Aaret. Og det plager mig:

Naar jeg sér det for mig, ta'r Længslen mig, og saa kan jeg knebent arbejde her i Værkstedet, — Længslen efter det Land, der var saa rigt og dejligt, og hvor jeg aldrig mødte et eneste Menneske.

VILDSVINJÆGEREN ALIS SAGA

Veninde! — Du, som er saa herlig en Blanding af Tigerinde og hvidt Lam, af ilter Duehøg og Mæfik! lad Lammet og Duen for et Øjeblik være din Sjæls Tegn. Sæt dig dér, ved Kaminen, i den lave, bløde Stol. Støt dine smukke Fødder mod Gitteret. Og, mens Du røger din Cigaret og ser, hvorledes Aftenbaalet gløder og flammer, mens dine Øren nu og da fanger Lyden af Efteraarsnattens Ufærd derude, vil jeg fortælle dig *Vildsvinjægeren Alis Saga*. Jeg lægger intet til, tager intet fra. Dog, naar Sagaen er ude, vil Du have glemt for en Tid — de store Sorger og Bekymringer, som ex officio synes at hjemsøge mere civiliserede Husmødre i dette saa fortræffelige Land, der kan glæde sig ved sin Dyd, sin Retfærdighed, og sine lydeløse Elskere og Ægtemænd: tamme som Koraldyr, bjergsomme som Myrer, taalmodige som Flodheste, og omgjordede med et moralsk Pantser, mere skudfrit end hin berømte Skræders!

*

Han hed «Vildsvinjægeren *Ali*». Ingen kendte hans Afstamning. Men han lignede en Truchmên.

Han var af Middelhøjde, mager og rank. Naar han sad paa sin lille, sletfodrede, men ædle Hest, med den store, sorte Pelshue paa det tætklippede Hoved, med det blaasorte Haar og Skæg og det brungule, markerede Ansigt, saa lignede han en smuk, kawkasisk Røver.

Og denne Lighed blev ikke mindre, naar Steppestormen lod hans sorte, langhaarede Burka*

* En haandgjort Filtkappe, en «Slængkappe» uden Ærmer. Den bindes om Halsen eller hægtes med en Sølvspænde og hænger som et Halvtelt ned over Rytterens og Hestens Bagkrop. — Fornemme Folk bærer hvid Burka.

flagre. Saa aabenbaredes et bredt Bælte med Krumkniv og Kinschâl og to Pistoler.

Hans lange Riffel var sølvbeslaaet. Og hans høje Træsadel manglede heller ikke Prydelser af kawkasisk Ædelmetal. Ikke desto mindre var Ali ligesaa fattig som fredsommelig. Han havde, saa vidt man vidste, aldrig myrdet noget Menneske.

Han var gift. Hans Hustru, Anna, var Datter af en Linie-Kasak. Hun havde været meget smuk. Familien levede i Fred og Ro i den lille Lerhytte dybt inde i Steppen. Boligen var tækket med vissent Ukrudt. Den var lav og lille. De tykke, klinede Mure gjorde den lun om Vinteren, kølig om Sommeren. Næsten hele Huset var optaget af Familiens eneste Værelse. Og en stor Del af dette fyldtes atter af den umaadelige Ovn, der gjorde Tjeneste som Kakkelovn og Bagerovn og Sengested. I denne Ovn bagte Anna sit Brød. I denne Ovn gemte hun om Sommeren de vaseformede Lerkrukker med kogt Mælk. Og paa Lejet déroppe paa den varme Lerovn havde hun ved Vintertid født sine Børn:

to Sønner, som begge var døde som ganske smaa, og én Datter, *Pjatra,* der var Hjemmets Fryd.

Naar man havde sét Ali fuldt udrustet komme ridende ind i den fjærne Stad, paa det store, aarlige Væddeløbs Dag, blev man forundret ved at se hans Hjem. *Saa* fattigt havde man ikke tænkt sig det. Naar man kom ind i hans Stue, saa man, ved dens eneste Vindu, et lille, umalet Bord. Saa var der et Par smaa, lave Stole, «Treben», dækkede med Faareskind, to store Kasser og nogle faa Køkkenkar. Paa Væggen hang to afskrækkende, kolorerede Træsnit. Det ene forestillede Alexander II tilhest. Det andet: Menneskets Vandring ad den brede og den smalle Vej.

Jeg erindrer meget tydeligt dette sidste Billede. Det var meget anskueligt. Og hvor herligt koloreret! Man saa — til højre — «Mennesket» spadsere i fortræffeligt Humør gennem alle Livets Herligheder. Disse var — ligesom Trængslerne — særdeles praktisk og skematisk rubricerede og anskueliggjorte. I næstsidste Rubrik ser man det glade «Menneske» danse «aved om» med to glade og fede Damer i Krinoline. Og man overraskes smærteligt, naar man i sidste Afdeling ser en aldeles sort Djævel med løftet Hale og fældede Horn fare løs paa det sorgløse Menneske, — denne joviale «Iwan», der dansede saa løssluppent, — og styrte ham i en Afgrund fuld af Svovlluer og hændervridende, afmagrede Sjæle! Men — tilvenstre i Billedet gaar Iwan gennem lutter Trængsler. Det er den rene Elendighed med Iwan. Dog — jo galere det gaar ham, desto frommere og helligere bliver han. Til sidst kan han slet ikke trives paa Jorden, og, med et Aasyn som en indviet Bedes, lader han sig bære til «Abrahams Skød» af fire, sømmeligt klædte, ældre Hun-Engle i lange, himmelblaa Kaftaner: *Han* har vandret den »smalle Vej», der anbefales.

Vel maa jeg dvæle ved disse Billeder! De var jo det eneste bevidst-dekorative i dette underlige Interieur. Thi de to præparerede Vildorne-Hoveder, sande Pragtstykker! der hang over Dør og Sengested, betragtedes nærmest kun som Legetøj for den spæde Pjatra.

Oppe i Husets Gavl var et lille Vindu, hvorfra man kunde kigge ud over det flade Land. Man saa den brede Flod muddre sig frem mellem sorte, nøgne Brinker tæt ved Huset. Langt borte mod Øst skimtedes ved klart Vejr «Sivskovene». Langt, langt mod Syd: Kawkasuskædens Udløbere med deres Kratskov og nøgne Tinder.

Fra Stuehuset til det lille Udhus strakte sig en Gaardsplads. Hvor den ikke var barrikaderet af Bygningerne, var den befæstet ved et Brystværn, opbygget af store Flager af tørret Gødning og Græstørv. Midt i Gaarden fandtes en Brønd. I Udhuset, der var klinet, manglede Vindushuller. Der var kun én Dør. Og, hver Gang Ali lod sin gode Hest gaa ind gennem den, bad han sin Gud sé i Naade til just denne lille brune Hest, at Hesterøvere ikke skulde komme om Natten, bore sig ind gennem Lervæggen, skære Grimen over, og forsvinde gennem Brechen med Dyret. Det var saaledes, disse forbandede plejede at røve indelukkede Heste. Og var Røveren først paa Ryggen af et Kreatur som Alis lille Brune, saa kunde man skyde en hvid Pind efter ham i det uhyre Terræn!

Ali var en Jæger for Guds Aasyn! Han jagede «Olênen», den store, asiatiske Kronhjort, det vilde Svin, Fasan og Strepétka og Ørkentrappe. Ogsaa Ulven havde Grund til at frygte ham. Men Vildsvinet var hans kæreste Bytte.

Ofte maatte han rejse langt for at opsøge Vildtet. I Dage og Nætter kunde han da være borte fra Hjemmet. I Begyndelsen af Ægteskabet var *Anna* ikke glad, naar hun i Mørkningen forgæves stod og spejdede og lyttede efter sin Mand og saa stængede Døren og satte Skodde for Vinduet: I mange Versters Omkres var intet menneskeligt Væsen. Hun og den lille Pjatra var overladte til deres Skæbne.

Anna var ikke bange, — ikke om Dagen. Hun var snarraadig og stærk. Men, naar hun sad dér i Lerhytten med Barnet ved Brystet, og den mørke Efteraarsnat fløj hen over Steppen med Storm og Slud, med Hyl og Piben og underligt Suk og Sus, saa syntes hun stundom, at der blev fælt i den lave, halvmørke Stue. Saa mindedes hun uvilkaarligt de hedenske Kalmykkers angstfulde Beretninger om onde Aander og fordømte Sjæle, der aldrig skulde komme til at «vandre i de hvide Knogler» *, og om de «syv mongolske Uhyrer». Hun maatte da ogsaa mindes Beretningerne om Røvere og Stimænd; — og hun lagde sig modfalden paa Lejet, tog Barnet tæt i Favn, slukkede Lampen, at end ikke den spinkle Lysstribe, som den sendte ud gennem Skoddens Sprækker, skulde lokke noget ondt til Huse.

Men da et Par Aar var gaaede, var Anna bleven vant til Ensomheden og Uhyggen. Den lille Pjatra var begyndt at tale, og Moder og Barn forstod at adsprede hinanden.

Naar da omsider den altid med Længsel ventede Ali blev synlig i det fjærne paa sin lille, rappe Hingst, — eller, naar om Natten hurtige, let kendelige Hovslag lød over den haarde Steppejord, da var der slet ingen Ende paa Glæden. Var det end midt paa Natten, Huset blev allige-

---

* Sjælevandring i Knejsers og andre fornemme Folks Skikkelse.

vel i et Nu sat paa den anden Ende! Der blev lagt nye Gødningskager paa Ildstedet, og Gryden kom snart i Kog. Den lille Pjatra klatrede glædestraalende ned fra Lejet for at modtage Faderen og være med til Velkomstmaaltidet. Anna gik med et lykkeligt Smil i sit kønne Ansigt og stellede. Hun havde saa mange snilde og gode Ord, saa mange Spørgsmaal til sin Mand. Hun skulde dog vide, hvormeget Vildt han havde fældet? og hvor i Landet? og hvor han vel havde forvaret dét, han ikke kunde føre med sig hjem paa Hesten? og om han var saaret af den saarede Vildorne? — — ak, det *kunde* jo en Gang gaa ham, som det gik Giorgi, han, der blev helt sprættet op af en gammel So! — — og om Hunden havde været modig og flink? om Hesten stedse var lige utrættelig? — — —

Og, alt imens hun hun spurgte, ilede hun fra Syssel til Syssel med rappe Hænder og lette Trin. Og Ali sad, stille og ordknap som han plejede at være, og kærtegnede Barnet paa hans Skød. Han fulgte Hustruen med sine sorte Øjne, der stedse var saa milde ved Hjemkomsten, og svarede med faa, venlige Ord paa denne Regn af Spørgsmaal.

— — —

En Oktobernat standsede Ali sin Hest udenfor Hytten. Han havde været borte i fire Døgn.

Han kaldte. Men ingen rørte sig i Stuen. Han spejdede efter, om ikke Lysstriben fra en tændt Lampe snart skulde lyse ud til ham gennem den kendte Sprække. Men ingen Lysstribe skinnede.

Ali steg af Hesten og bankede med sin Nogajka paa Skodden. — Da var det, han hørte den lille Pjatras Stemme derindefra:

«Moder! Moder!»

Og, da han havde hørt Barnets Raab, vidste han, at *nu* var hans Livs Lykkedage endte.

«Moder! Moder!» lød det igen derindefra, angstfuldt.

Da stemte Ali Skuldren mod Døren. Men, han behøvede ikke at anstrænge sig. Thi Lukket var sønderrevet, Skodden sprængt, og han tumlede hovedkuls ind i den mørke Stue.

Uden at sige et Ord tændte han den lille Lampe og løftede den over Sengestedet.

Dér laa Anna, hans Hustru, med skamslaaet Ansigt. Hun saa paa ham, tavs, med store, fortvivlede Øjne.

Da blev Ali bleg, og Lampen rystede i hans Haand.

«Anna! — *Hvem* var sidst hér?»

Hun svarede med fast, klangløs Stemme:

«Usur-bêk, Kirgisen, og otte af hans Stamme. Jeg kendte ham ikke. Men de andre kaldte ham ved Navn. *Ni* Mand er for stor en Overmagt for én Kvinde. De tog mig med Vold, Husbond, og nu venter de paa, at Du skal dræbe dem. Alle.»

— — — — — — — — — — — — — — —

Han slukkede Lampen. Udenfor stod hans Hest endnu, bunden ved Powodjaen* til en Stolpe.

Han slængte al Pakningen paa Jorden. Kun sine Vaaben beholdt han. Saa svang han sig i Sadlen og sprængte i vild Flugt bort over Steppen.

*

---

* En smal, meget lang Rem af Bøffelskind, en Fortsættelse af Tøjlen. Naar Hesten skal græsse i Steppen, omslynges dens Forben med Powodjaen.

I otte Døgn var Vildsvinejægeren Ali denne Gang paa Jagt. Som en fredløs Aand flakkede han om i det umaadelige Land. Snart saa man ham i en Kosakstanitza, snart søgte han til Nomadernes Telte. Men denne Gang jog han forgæves: *Usur-bêk* og hans Bande syntes sporløst forsvundne.

Den ottende Dags Aften stod han atter ved sin Hytte. Hustruen læste hans Uheld paa hans Ansigt. I Tavshed nød han sit Maaltid. Saa gik han ud og redte sig et Leje hos Hesten i Skuret.

Faa Dage efter, da det udmattede Dyr var kommen til Kræfter, drog Ali bort igjen. Denne Gang søgte han i Bjærgene.

Den ottende Dags Aften stod han atter ved sin graa Hytte. Hustruen læste hans Uheld paa hans Ansigt. — Saaledes vedblev det at gaa, længe, længe.

Men Anna, Alis Hustru, blev for hver Maaned, der gik, blegere og svagere. Hendes Stemme mistede sin frejdige Klang, hendes Øjne deres Glans. Da et halvt Aar var gaaet, kunde hun ikke længere rejse sig fra Lejet. Og, da et Aar var omme, var hun død.

Vildsvinjægeren Ali sad alene i Hytten med den lille Pjatra, der nu var tre Aar, og som kunde nynne sin Moders Sange, flette sin Faders Skæg.

*

Saaledes gaar Tiden. Den lister sig, med lette Kattefjed, bag paa den, hvem intet skader. Og, — en Vinterdag — slaar den sin Klo i hans Nakke. Og han vender sig og stirrer forfærdet ind i dens Ansigt. Da gyser han sit: «Ak, hvor forandret!» Og han skønner, at nu ældes han.

Men den, som aabner sit Øje ved Daggry, lukker det ved Nat med samme store, nagende Tanke, med den samme stingende Sorg, den samme mægtige Længsel, den, som lider ens og ilde, han ældes sent, han forfærdes ikke, naar hans Haar bliver hvidt. Thi han slipper sent sin unge Tro: «Én Gang skal og maa *din* Dag og Time komme!»

— Alis Haar var graat, og hans Skæg langt og isprængt med hvide Stænk, da han en Sommeraften, et Aars Tid efter Annas Død, saa otte Ryttere komme ridende langt borte i Steppen. Han rejste sig straks, skyggede med Haanden for den nedgaaende Sol, og spejdede med sine Falkeøjne efter Kavalkaden.

Han havde ikke staaet saaledes længe, før han brat vendte sig mod Pjatra, der legede foran Huset med sin unge Frænde, *Alexis*, en syttenaarig Knøs, der for nogle Maaneder siden havde taget Ophold hos Ali for at lære Jægerhaandværket.

«Gaa ind i Huset, Barn,» sagde Ali saa bleg, at Pjatra studsede. «Gaa ind. — Og Du, Alexis, Du skynder dig til Stalden, lægger Trendsen paa Hingsten og sætter dig op. Saa snart jeg raaber, sætter Du af, — Du sætter af i Karriere! Forstaar Du, Dreng: Mens Du bier paa Tegnet, skjult bag Skuret, — mens Du bier i Sadlen, — pisker du Hingsten! — Du holder den fast, at den ikke viger fra Stedet, — og Du pisker den! Du bruger Nogajkaen, Dreng! som gjaldt det Livet! Du hidser den med Tilraab! Men — vogt dig, at Du bier paa mit Tegn! — I samme Nu, som Du hører dét, giver Du løse Tøjler, — pludseligt!

Du sætter over Volden om Gaardspladsen, rider — hurtig! hurtig! — langs Flodlejet mod Syd, til Du naar den første Høj. Du jager videre bag den, og saa ligeud — hurtigt! — ak, hurtigt, min Dreng! — til Du naar den første Kasakpost. Der hilser Du fra mig, Jægeren Ali, en Ven af dette Folk: «Vennen Ali, Jægeren, melder Jer, at vor Fjende, Røveren Usur-bêk og hans Bande, som I saa længe forgæves har søgt, i denne Nat gæster hans Hus.» — — Da vil de alle stige tilhest, tyve Mænd! De vil give dig en frisk Hest. Og tre Timer efter Mørkets Frembrud vil I have omringet Huset. Naar I hører min Stemme fra Gavlvinduet, — *da* er det Tid! — Skynd dig, Dreng! Brug Nogajkaen! — Afsted!»

Skælvende af Sindsbevægelse ilede Ali ind i sit Hus. I Hast gemte han sine Vaaben i Taget tæt ved Gavlvinduet, en gammel, værdiløs Bøsse undtagen. Saa gik han atter ud.

Han havde ikke forregnet sig. Rytterne kom nærmere og nærmere. Han skelnede nu tydeligt Usur-bêks lille, bredskuldrede Skikkelse. Selv havde han aldrig sét denne Mand. Men Anna havde beskrevet ham saa tydeligt, at en Fejltagelse var umulig. Banden vilde overnatte hos *ham*; hans Hytte var den eneste i vid Omkres. Jo, jo! hos *ham*, just hos *ham* vilde denne Mand søge Gæstfrihed. Han maatte have glemt, at han havde været her før! — — Saa var der *dog* en Gud til! — — Nu sparkede Hingsten fnysende i Gaardspladsens bløde Jord! — —

Rytterne red i Skridt. Nu forsvandt de bag en Række lave Høje. Ali gav Tegn. Og i samme Nu fløj Hingsten med sin kække Rytter over Volden. Ali hørte endnu et Par Sekunder Nogajkaens flade Smæld suse mod Dyrets Flanke. Saa blev alt stille. —

*

Der stod et uhyre Fad ungt, dampende Vildsvinekød paa Alis Bord. Der var ristet Faarekød. Og der var en stor Dunk med Wodka. Bevæbnede til Tænderne sad Banditterne og mættede sig efter en meget lang Rejse. To Mand maatte dog holde Vagt, den ene i Skuret, hvor Hestene var stuvede sammen, saa tæt som Sild i en Tønde, den anden udenfor Hytten. Disse Vagter blev dog hyppigt afløste. Og, alt som Wodkaen svandt, syntes Tryghedsfølelsen og Uviljen mod Vagttjenesten at vokse. Til sidst var Banditten i Hestestalden den eneste Vagtmand. Og han var beruset allerede, da han gik paa Post.

Straks ved Ankomsten var Huset blevet omringet og nøje undersøgt. Ali og Barnet kommanderedes ind i Stuen, saa snart Fødemidlerne og Brændevinen var rekvirerede. Døren blev omhyggeligt stænget. Og det blev betydet den nødtvungne Vært, at ethvert Forsøg paa at gaa ud vilde blive belønnet med en halv Snes Pistolkugler.

Nu præsiderede Usur-bêk for Bordenden. Hans Ledsagere sad, som de bedst kunde, paa Gulvet og Kasserne. Fra en Krog i den modsatte Ende af Stuen betragtede Ali og Pjatra Skuespillet. Barnet laa, bleg af Angst, paa Gulvet, halvt gemt bag Faderens Kappe. Ali sad foroverbøjet med Albuerne hvilende mod Knæene. Med smilende Læber og underligt skinnende Øjne fulgte han Maaltidets Gang og Gæsternes Samtale. Nu og da værdigede en eller anden af Røverne at tiltale ham. Da svarede han med den Usandhed, at han ikke forstod Kirgisisk, ikke et Ord! Man udspurgte ham da paa Russisk. Og han svarede med beregnet Værdighed paa alle Spørgsmaal. Imidlertid fortsatte Banditterne indbyrdes deres Samtale paa Kirgisisk, og Ali fik mangt og meget at høre.

Usur-bêk aad og drak som et Dyr. Han lignede et hæsligt Vilddyr, en uhyggelig Blanding af Abe, Ulv og Menneske. Hans Underansigt var prydet med spredte, sorte Skæghaar. Hans kopparrede Ansigt vidnede om en blandet Afstamning. Han havde en Kalmyks Kæber, snevre Øjenspalter og bred Mund, en hæslig, indsunken Næse med næsten fortil-rettede Næsebor og stærkt fremstaaende Øren. Under den uhyre Hue af sort Faareskind skjulte han et aldeles glatraget Hoved. Han manglede det venstre Øje. Det var gaaet tabt ved et Sværdhug, der havde kløvet Øjehulens Loft og en Del af Pandebenet, hvor et bredt, smudsigt Ar nu prydede ham.

Denne Mand, hvis Ansigt var dybt stemplet af mange Aars udmarvende Udsvævelser og af Drik, besad det mest ubetingede Herredømme over sin Bande. Han havde længe været eftersøgt af Kasakposterne baade paa denne og hin Side af det kaspiske Hav. Men hidtil havde Jagten paa ham været frugtesløs. Han var snild og modig. Han udøvede en Art Rædselsregimente: Menneskene frygtede for at angive ham. Dertil kom, at han aldrig forblev længe paa samme Egn. Naar han havde begaaet en Misgerning, forsvandt han sporløst for at dukke op i et nyt, fjærnt Landskab. Og der kunde hengaa mange Aar mellem to af hans Besøg i samme Egn.

De andre Røvere, syv i Tallet, havde kirgisiske eller tartariske Ansigtstræk og kirgisisk Dragt. *Djawakoff* var den ældste. Han saa ud som en gammel Djævel. Men, medens Usur-bêk var højttalende og storpralende, sad *Djawakoff* stadig tavs paa Gulvet og drak. *Beritzé* var den yngste i Banden. Han var kun tyve Aar, høj og smuk. Der var intet afskrækkende ved hans Ydre, og han var den eneste, der havde sagt et venligt Ord til den forfærdede Pjatra. De andre fem Banditter repræsenterede alle Alderstrin mellem det tredivte og tresindstyvende Aar. Kun *Djawakoff* var en Olding, men senestærk og kraftig.

Henad Aften var Selskabet stærkt paavirket af Wodka. Man sang og larmede. Usur-bêk og Djawakoff forglemte dog intet Øjeblik at være opmærksomme. Og, da Heste-Vagten, lokket af Lystigheden, en Gang i Aftenens Løb forlod sin Post og beruset forcerede Indgangen, — da var i samme Nu to Pistolløb rettede imod ham: Usur-bêks og Djawakoffs. Og han trak sig stille tilbage, pludselig ædru.

Saa led Timerne. Og nogle sov, og nogle sang endnu, da Ali pludselig rejste sig:

«Usur-bêk, Herre Velgører! — Nu brøler mine Høveder.»

Høvdingen stirrede mistænkelig paa ham med sit ene, blodskudte Øje. Og han mumlede en Ed.

«Mine Høveder brølede. De er vendt hjem fra Steppen med bristefærdige Yvere: Ingen har kunnet malke dem. De vil snart bryde ind paa

Gaardspladsen og splitte Hegnet, om jeg ikke stiller dem tilfreds.»

«Du bliver her,» svarede Usur-bêk.

«Ja. Jeg bliver her. Men — Du, som er min ærbare Gæst, vil ikke nægte mig, en Fattig, at berolige Kvæget. Lad mig blot skræmme det bort fra Huset, før det har splittet Volden! Saa snart det hører min Stemme, vil det blive roligere.»

Usur-bêk betænkte sig længe.

«Beritzé!» raabte han omsider. «Før denne Mand op paa Loftet til Gavlvinduet og — lad ham huje ad sine Okser!»

Beritzé rejste sig af sit Blund. Han lod Ali gaa forrest. Et Minut efter stod de ved Vinduet.

Ali bøjede sig ud. Hans Hjærte bankede højt. Han havde beregnet, at Usur-bêk just vilde vælge *dette* Vindu til hans Udkig: Det var jo det eneste Sted, hvorfra han kunde «huje ad sine Okser» uden at gaa ud af Huset. Thi Dyrene flokkedes, som de plejede, paa Grønningen under Gavlen. Og desuden var det højt Spring, at springe fra Gavlen ned i Steppen, — et Spring, som Ali, Barnefaderen, næppe vilde vove med den bevæbnede Beritzé bag sig.

Ali bøjede sig ud. Hans Hjærte bankede højt. Thi i Arms Længde fra ham sad hans gode Pistol begraven i Tagtørven. Han stemmede med paatagen Iversyge Haanden mod Tagskægget, strakte sig langt frem, og raabte:

«Hej! Hej! I, Djævleunger! vil I bort! vil I væk! — Øh—h! Brune! — Vil du sjokke af! og ta' de andre med dig, som du plejer! — Se, der staar nu Kvien og gnobber sig op ad Gærdet, — og Gærdet er snart splittet! — Hej! Hej! Væk med Jer, I Skabhalse! I faar vente til imorgen.» . . . .

Han stod endnu et Øjeblik og afsøgte Omgivelserne med sine Ørneøjne. Men, det var mørkt. Han saa og hørte intet.

«Nu, Ali,» sagde Beritzé bag hans Ryg, «nu ved dine Høveder Besked, og de vil blive rolige.»

Ali svarede ikke. Han lyttede. Det var et Øjeblik, som om han kun ejede én Sans: Hørelsen, som om denne ene Sans var bleven femfold skarpere. Han bedrog sig ikke: Ude i Steppen hørte han en Hest pruste, — nu én, der skrabede i Jorden med sin Hov! Kasakkerne var der! De var ganske nær; — langt ude i Steppen stod deres Heste med Powodjaen om Forbenene; men *Rytterne* maatte nu være saa nær ved Huset at de kunde se, hvad der foregik paa Gaardspladsen. — Hans Beslutning var tagen. Han førte Haanden ind i Tagtørven og greb Pistolen.

«Ja. De vil blive rolige,» svarede han og trak sig tilbage fra Vinduet.

I samme Nu knaldede hans Skud. Uden at give en Lyd fra sig, tumlede Røveren bagover med en Kugle gennem Hovedet. Ali greb fat i Vindusrammen, svang sig ud over Muren, vovede Springet, og, under høje Raab til Kasakkerne, naaede han et Øjeblik efter den én og tyve Mand stærke Ring, der allerede omringede Huset.

Usur-bêk var den første, der sprang op og varskoede sine Mænd. Han stødte Døren op og sprang ud for at se, hvad der var paa Færde.

Men han var ikke naaet mange Skridt frem, før han styrtede næsegrus til Jorden, rammet af flere Kugler, end der er Dage i en' Uge.

«Vi er forraadte!» raabte Djawakoff, da han saa sin Herre og Mester falde. «Hævn og Død over Fjenderne!»

— Og, næppe var disse Ord udtalt, før denne Mand smidigt bøjede sig ned, greb det nu sovende Barn, ved Benene, svingede det som en Vaand over sit Hoved, og knuste dets Hjærneskal mod Ovnen — —

Salvet til Høvding i det gispende Barns Blod, bragte han som ved et Trylleslag Ro og Orden blandt Mændene: Alle adlød ham, Usur-bêks Efterfølger, som var han Usur-bêk selv: Og der begyndte nu en Kamp, der længe vil mindes i Stepperne. . . .

I Begyndelsen var det saa mørkt, at man kun i allernærmeste Nærhed kunde se at skyde. Røverne barrikaderede Dør og Vinduer; og udenfor laa Kasakkerne dækkede paa Jorden og biede paa Morgenlysningen. Der var aldeles stille paa Kamppladsen; — en ensom Rytter red en Gang tæt forbi Huset, han nynnede sorgløst. Han anede ikke, at en halv Snes Bøssepiber i Mistanke pegede paa ham gennem Mørket.

Næppe havde det første gulgraa Dagslys vist sig i Øst, saa smældede det første Skud. Det kom ovenfra, fra et Skydehul, dannet i Tagtørven højt oppe ved Husets Bygning. Kuglen strejfede Kasak-Pristawens Vaabenkappe. Et Øjeblik efter peb en Snes Kugler gennem det bløde Tag. Saa lød en Mands Brøl gennem Hytten, — og alt blev atter stille.

De Belejrede borede nu smaa Skydehuller overalt gennem Lervæggene. Og da Solen stod op, aabnedes pludselig en livlig Ild mod Kasakkerne. To af disse faldt; — den ene var hele Sotnijens Yndling, den unge *Iwan fra Kubanlandet*, — han, der var den bedste Danser, den muntreste Kamerat, — han, der «kunde alle Sange,» og som selv havde lavet den berømte, overgivne Vise om «Pigerne fra Romanskajastanitza» — endda han var glad gift og havde fem Børn; — — nu laa han der og keg op mod den gustne Himmel med store, brustne Øjne — —

Der gik en dæmpet, utilfreds Mumlen gennem Kasakkernes Kæde: «Hvorfor stormer vi ikke denne forbandede Hvepserede!» — «Skal vi da ligge her og skyde paa en Lervæg!» — «Lad os sætte Ild paa Hytten! meget er den ikke værd, og Barnet har dissse Slyngler sikkert dræbt.»

I flere Timer veksledes Skud paa Skud. Kasakkernes Anfører ventede paa, at de Belejrede skulde overgive sig: Det vilde koste mange af hans Folk Livet, om de stormede denne Hytte med sin ene tilgængelige Indgang, og desuden ønskede han at fange i hvert Fald en Del af Røverne levende.

Omsider blev dog hans Folk saa utaalmodige, at han besluttede, at gøre en Ende paa denne farlige Leg. Ali raabte til ham fra sin improviserede Barrikade:

«Hvis I vil, som jeg, saa stormer vi nu Huset. *Jeg* skal bane Jer Vejen!»

«Vi vil storme», svarede Kommandanten.

Et Øjeblik efter sprang alle Kasakkerne fra to forskjellige Sider ind mod Hytten. Med Kinschaler og spidse Staver, revne ud af Gærdet, borede de Breche i den tykke Lervæg. Saa længe dette Arbejde varede, var de skudsikre. Men næppe var det første Hul boret, før de Belejrede aabnede den hæftigste Pistolild gennem dette mod Angriberne. To Kasakker blev dødeligt saarede.

Men Kameraterne, der nu var ophidsede til det yderste, brugte de svære Staver med en saadan Kraft, at Muren pludelig med et Brag gav efter. Ind gennem Brechen styrtede Mand ved Mand med fældede Kinschaler og rygende, knaldende Pistoler. I et Nu var alt den vildeste, blodigste Kamptummel. I et lille, snævert Rum, mørkt af Krudtrøg, rasende Mændene imod hinanden. Banditterne kæmpede som Løver. Og Kasakkerne gav dem intet efter i Mod og Dødsforagt.

Men Udfaldet af denne Kamp kunde ikke være usikkert.

Pludselig lød et højt, skingert Skrig gennem Tumlen: Det var Ali, der uforvarende satte Foden paa sit Barns Lig, — Pjatra, som han havde søgt overalt, den lille Pjatra, hvis Skæbne han først nu kendte — —

— — — —

Røverne har bedt om Pardon. De har kastet Vaabnene. Kun én vil ikke kapitulere: Oldingen Djawakoff.

Denne Bandit, der, ligesom hans Kamerater, har opbrugt sin Ammunition, bortskudt sin sidste Patron, vil ikke lade sig fange *levende.* Han knuger endnu Krumkniven i sin magre Haand. Haardt saaret i det ene Laarben, sidder han i en Krog og bier paa sin Skæbne. Han har tabt sin sorte Faareskindshue. Hans skaldede Hoved knejser endnu. Og, som han sidder der, med de udtærede, skarpe Træk fortrukne af undertrykt Smærte, af Harm og Had, ligner han en saaret Høg mere end et Menneske.

«Kast Kniven!» —

Det er Vildsvinjægeren Ali, der skriger til ham gennem Larmen.

«Kast Kniven!»

Den gamle Bandit saa op. Han aabnede vidt sine smaa, runde Øjne. Og de skinnede af Foragt. Saa bøjede han sig langsomt forover, pegede paa Barnets Lig — og spyttede — —

I samme Nu sad Alis Fangstkniv i hans Nakke! Djawakoff strakte Armene vidt ud, hans Haand slap Krumkniven. Og han faldt forover og blev liggende.

*

Solen stod højt over den øde Steppe, da Dagens blodige Regnskab endelig blev opgjort.

Vildsvinjægeren Alis fredelige Hoton frembød saa sært et Skue:

Vinduerne var splintrede, Dør og Tag hullede, og paa to Steder var Lervæggen nedreven. Langs den nordre Mur laa to Rækker af Lig. I Skyggen, nærmest Husets Grund, laa syv Kasakker, unge, smukke Karle, som mange Piger vilde begræde. Længere ude i Steppen laa fem døde Røvere.

Paa Gaardspladsen stod Bandens Heste sammenkoblede. Og ved Gærdet sad Kasakkerne.

Deres Anfører havde befalet dem, at holde Hvil. Men de kunde ikke finde Hvile. Han havde befalet dem at gøre sig tilgode med Mad og Drikke. Thi inden Midnat skulde Fangerne afleveres til Øvrigheden i den fjærne Stad. Men hvem kunde vel æde og drikke, naar den glade Iwan fra Kubanlandet og alle de andre Kamerater laa døde og stive ved Husets Mur?!

Og Pristawen med det store Skæg havde befalet dem at skaane de tre Banditter, der sad bagbundne og afvæbnede langs Muren og samtalede i deres eget Sprog. Denne gode Kristen, Pristawen, havde ovenikøbet ladet dem beværte! — Ganske vist havde disse Djævle nægtet at spise nogetsomhelst. Men — Meningen var god nok! — som om disse tre Karle ikke havde fortjent den forsmædeligste Død, fordi de havde dræbt den ganske lille Pjatra, Alis Datter, og mange Kasakker; — — ak, Iwan, Kubaneren, der kendte alle Sange! — Ak, Iwan, han, der var «*saa* gift», og dog altid glad, og som havde lavet den allerbedste Vise! — Ak! Ak! Ak! — Og, naar de nu vendte hjem, og *Njura*, Iwans unge Hustru, kom løbende ud, som hun plejede, sigende: «Velkommen hjem! Hvad godt nyt bringer *I?*» — hvem skulde saa svare hende? hvad skulde de vel sige til hende? hvem skulde bringe hende dette stirrende Lig, ham, Iwan, der laa derhenne og gabede? — — Ak! Ak! Ak! —

Den ældste, *Povl*, sagde:

«Og snart vil Njura komme til os og spørge: ««Har *I hævnet* Iwan?»»

Klagerne forstummede. Kasakkerne sad tavse. De opgjorde i Stilhed Regnskabet. Og de fandt, at disse Røvere var slupne altfor let! Fem *Banditter* for syv, tapre *Liniekasakker*! og — et uskyldigt Barn! — — Hej! — for Djævlen, *hvorfor* sad disse tre, snavsede Karle endnu *levende* dernede! *Hvorfor* sad de lyslevende der! — med Huerne paa deres forbandede Hoveder! Hvem havde Ret til at knuse *deres* Hjærneskal andre end *de*, Kasakkerne?

Ingen talte. — Saa sagde Povl igen med dæmpet, rolig Stemme:

«*Jeg* sværger: Før disse Hunde naar Stadens Mur, skal de være dræbte; — ikke som vore Kamerater, ikke som Alis Barn: *Jeg vil piske dem ihjæl.* Stribede som Hyæner! skal de høje Herrer i Staden modtage deres Kadavere! — Først *da* er Regnskabet opgjort.»

Og Mand efter Mand svor: «Vi vil have denne Hævn!»

Tidligt paa Eftermiddagen steg Kasakkerne til Hest. Den ældste, Povl, fik Befaling til, at udtage syv Mand og føre Fangerne til Staden. Resten af Mandskabet skulde, under Pristawens Kommando, vende tilbage til sin Station.

— — —

Sent om Natten holdt en Afdeling Kasakker udenfor Politimesterens Hus i Staden. De medbragte tre Lig, — stribede som Hyæner.

Og der blev indgivet til Gouvernementet en ærlig og redelig Rapport. Dér stod:

— — — «Under Kampen faldt fem Røvere og seks Kasakker. Resten af Røverne, tre i Tallet, toges tilfange. — De *døde under Transporten.*»

*

Men, min hvide Due! hvorfor røger Du dog ikke mere?! — Tænker Du maaske paa Husmoderen Anna, Vildsvinjægeren Alis Hustru? — Aa, ja. En vanskelig og udsat Stilling her i Livet, min kære. Dog, hun var glad sin længste Tid.

Eller beder Du i Stilhed Gud beskytte Pjatras Jævnaldrende, vor egen den lille «Hassan med de skæve Ben»? — Trøst dig: *Vore* Banditter optræder mere civiliseret. Og *vor* Hassan vil blive stor og trivelig! Og han vil, sikker paa Benene og med hel Pandebrask, veltilfreds med Tingenes Tilstand, vandre i sin berømte Klans Fodspor!

Eller er det Njuras Skæbne, der slukker din Ild? Njura, der var saa lykkelig med denne Iwan, Kubaneren, — skønt han blev ved med at bekvidre disse letsindige Piger i Romanskaja-stanitza! — Trøst dig, min lille, hvide Due! — Ja, *Njura* sørgede dybt og længe!

Njura var en god og ærlig Kvinde. Hun sørgede *meget* længe.

— Først da der var henrundet *næsten* et halvt Aar, først da viste den gode Gud hende, i en from Drøm, den rette Vej til at hædre sin Mands Minde.

Og hun giftede sig igen — med Vildsvinjægeren Ali, «den store Hævner.»

HR. JOAKIM

I.

«Raavildt».

Et Sted — langt ude i Landet — var der en Skov, saa smuk som ingen anden Skov i Verden. Ingen Landevej støvede igennem den. Ingen nyfigen Turist havde endnu «opdaget» den. Ingen vindesyg Jorddrot talte de mægtige Bøges Tal i denne Skov, ingen maalte Stammernes umaadelige Omfang.

Alt i denne Skov gror med æventyrlig Kraft. Alt faar Lov at skøtte sig selv. Naar Vinterstormen fælder Træer der, faar de Lov at ligge, dér de falder med Bulder og Brag, oprivende Jorden viden om med Løftestænger af Aarhundreder gamle Rødder. Og Underskoven vokser op om de gamle Kæmper, tæt og yppig. Bregneskoven naar til Mands Skulder. Og ved Kilder og Sumpe og smaa, mørke Søer vokser saftige Urter og Buske, underlige ved deres Størrelse og ved deres Blomsters blide Pragt.

Der findes høje Bakker og dybe Dale i min Skov, frodige Enge og vide, aabne «Skaller», hvor ældgamle Tjørnebuske hvisker til hinanden deres Livs stille, harmoniske Saga. Langt borte i Syd ender Skoven, og en stor, milevid Indsø begynder. Ingen Hjort formaar at svømme over denne Sø; saa bred er den. Men, naar Vinterkulden binder den, vandrer de fjærne Skoves Daahjort med sine Hinder, Bukken med sine Raaer, over det syngende Isdække til min Skov. Og de længes ikke tilbage. Thi der er Fred dér, Ly for alle Vinde i de dybe Kløfter og Dale, milevidt Udsyn for Hjort og Menneske fra Bakkernes høje Vidder, Kilder, som aldrig tilfryser, og hvis Bredder altid bærer grønne, saftige Urter.

Saaledes var denne Skov i min tidligste Ungdom. Det er længe, længe siden jeg i Sandhed saa den. Men jeg mindes den bestandig. Thi jeg elskede den: Alt, hvad jeg som Dreng og Yngling saa af Sælsomt og Underligt og Skønt i den store Natur, det saa jeg dér: Vinternattens den sorte, ledagtige Skovtrold — Løvspringstidens uskyldige Aander — Efterhøstens knistrende Pragt, — Efterhøsten, da den stakkede, stille Dag, mæt af Solskin og Farver, ligger kælent, og dog saa frejdigt smilende, henslængt paa de brune Højes Puder, i Engens umaadelige Græs, i brede, gyldenløvede Bøgegrenes Skygge, biende og lokkende som en elskovssyg Kvinde, der ved, at hendes Tid er kort . . . . .

Den Gang var Menneskene gode og fornøjelige; alle. Man undte hinanden Maden. Og naar En havde noget rart paa sit Bord, sendte han straks Bud efter sin Nabo, at han kunde dele hans Gammen med ham. Hændte det, at en eller anden «Krakiler» dukkede sit vrantne Ansigt op over denne godlidende Velviljes stille, rolige Havflade, saa mente man, at *han* maatte være syg! Og man bad ham kærligt, at han dog skulde gaa hen og lægge sig, indtil man kunde faa hentet en klog Mand, en Præst eller en Læge. Om Søndagene, naar den fromme Klokkker, livsglad efter Morgenkaffen, halede i Landsbykirkens Klokkereb, fløj den hellige Dags lyse Stemning som en væver Taarnfalk ud af Taarnlugen og bredte sig over Landskabet. Og de Gamle smykkede sig sindigt med hvide Huelin og lange Vadmelskofter med meget smukke Knapper, de Unge med det Bedste, de vel kunde have. Og saa vandrede de sammen i talrig Skare ad de lange, sandede Veje, ad smalle, bugtede Stier, afsted til den lille, hvide Kirke, hvor Præsten hver Søndag sagde de samme gode Ord som sidst.

I alle min Skovs fire Verdenshjørner laa et lille, hvidkalket Bindingsværks Hus. Udenfor Huset gik Høns og Duer fredsommelige omkring, og en venlig, lille, rød Hund, der aldrig gøede ad Mennesker, svansede rundt i Gaard og Have, for broderligt at advare Ræven, at han dog skulde holde Fred. I hvert af disse afsides Huse levede en ærværdig og tilfreds Ledvogter, der skulde værne det uhyre Vildnis mod frække Krybskytter. Men dette Arbejde var i hine lykkelige Tider saare let paa Grund af Menneskenes

Godhed. Og de fire fromme Ledvogtere kunde anvende al deres Tid til Syslen med deres lille Jordlod og Have, med deres Kvæg og med deres Hustruer, — der til Gengæld skænkede dem en talrig og glad Børneflok.

Saaledes saa min Skov ud. Og saaledes blev den fredet og bevogtet. Ofte, ofte gik jeg derude, Sommer og Vinter. Og det hændte, at jeg som Dreng stjal mig fra Hjemmet om Natten og løb derud for at se og høre alt det Underlige, som den rummede. Men — jeg dræbte aldrig noget levende Væsen dér.

Mærkeligst af Alt derude var Karine, den yngste Ledvogters yngste Datter. Vi har leget sammen Aar efter Aar, gennem alle Barndommens vekslende Tider; — men jeg *saa* hende først, saa hendes Billed ligesom ætsedes fast ind i min Sjæl, en Dag, da jeg var sytten Aar, den Dag, da man for første Gang i mit unge Liv havde paalagt mig at skyde Raavildt i denne fredede Skov; to Stykker. — —

Jeg kan ikke «beskrive» denne Pige. Hun vedkommer Ingen mere. — Hvad der da skete mellem os? Ak, intet, intet, gode Herre! — Om noget Baand bandt mig til hende? — Ja. Et Baand, slynget af Kattetrins Lyd, Kvindehaar og Hjortesener — — — Eller kan Manden «skildre» den Fryd, han som Spædbarn nød ved sin Moders hvide Bryst? — — Jeg fortæller Alt dette i Nat til Ingen, ud i den blaa Luft, det tomme Rum, som jeg holder af, fordi det er kemisk rent for plumpe, menneskelige Taabenakker . . . .

— — Jeg mindes den Dag, den Aften, saa levende! Vi havde siddet sammen hele Eftermiddagen. Saa gik Solen ned, og jeg rev mig løs og sprang over Ledet og ilede ind i Skoven: — Jeg skulde jo skaffe dette Raavildt; to Stykker.

Dér, hvor den store Kilde buldrer ned mellem Skovbakkerne, ud i Søen, stillede jeg mig paa Vagt. Det var i Høstens Tid. Og Solen sank i et Hav af glødende Farver, der spejlede sig i det stille, umaadelige Vandspejl. Jeg saa, at de blanke, graa Stammer og det gule Løv blev som Atlask og Guld at skue. Og mens jeg stod og biede og lyttede, naaede tusinde kendte Lyd mit Øre: Det var Kryb, som kom frem, Fugl, som kom hjem, Rævs og Rottes puslende Fjed, Løvfalds bløde Raslen — og Lyd, som kun Gud raader.

Men, da jeg havde biet længe, længe, brød den første Rudel Vildt frem af Tykningen. Det var Daavildt: Gamle, brøsige Hjorte med deres Harem. De travede tæt forbi mig, ned til Kilden, drak — og forsvandt igen.

Det begyndte at skumre, og endnu havde intet Raavildt vist sig. Saa endelig hørte jeg Lyden af bløde Fjed over Engen dernede ved Søen. Og en ensom, ung Raa kom vandrende over det høje Græs. Jeg vidste, hvilken Vej den vilde tage. Uvilkaarlig fôr min Haand til Riflen. Med Hanen spændt og bankende Hjærte biede jeg paa Skud.

Ganske langsomt kom det smukke Dyr nærmere og nærmere. Det var, som om det *gled* hen over Engen. Snart løftede det lyttende sit Hoved. Snart græssede det frygtløst et Øjeblik for straks efter at gaa nogle Skridt fremad.

Nu! — Endelig staar min Raa ved Kilden. Jeg løfter Riflen og tager Sigte . . . .

— Der falder intet Skud, flyder ikke Blod: Dyret løfter sin slanke Hals, vender sig imod mig, ser paa mig med store, spørgende, tillidsfulde Øjne. Det staar som naglet fast til Stedet. Disse store, mørke, uudforskelige Øjne vedbliver at hvile paa mig. — Langsomt sænker jeg Riflen.

Og en underlig Rædsel griber mig, mens Tusmørket smøger sig koglende frem gennem Kløften. Rædsel tager mig fangen! Thi jeg ser det, grant og tydeligt, at det skønne, tillidsfulde Dyr, som jeg nær havde dræbt, det er intet *Dyr*: Nej! nej! Det er *Pigebarnet*, Karine, som staar dér nede ved Vandet, Karine med den høje, slanke Hals og de store, natlige Øjne — Pigebarnet, som drak af mit Bæger og aad af min Haand og lo med sin buttede Kind støttet mod min Skulder . . . .

Og jeg opløftede, uvilkaarligt, som den, der drømmer ilde, min Røst og raabte højt og angstfuldt hendes Navn.

Da skjalv Raaen og for sammen med et Gys og forsvandt i Tykningen. — —

Næste Dag gik det ikke bedre, ikke værre. Tredje Dag skete mig det samme. — Da jeg fjerde Dags Aften kom tomhændet hjem, sagde min Fader: «Stort bevendt er det ikke med din Jagtkunst. Skoven er som en Madkasse. Men *Du* gider ikke gribe Føden, den rækker dig.» — «Jeg *kan* ikke,» svarede jeg. — «I Morgen skal Du rejse,» endte han. «Du gaar herude og bliver sær, synes jeg.» —

Saa rejste jeg. Og et Aar efter kom jeg igen.

Jeg spurgte ikke efter Nogen eller Noget. Men den første Eftermiddag rev jeg Riflen fra Knagen og gik til Skoven.

Først var min Gang hastig. Men, da jeg skimtede den yngste Ledvogters Hus borte i Skovbrynet, gik jeg ganske langsomt. Men mit Hjærte slog højt.

Nu staar jeg ved Huset. Den lille, røde Hund svanser mig logrende imøde. Jeg kender igen den kobberfarvede Gaardhane og de blaa Duer med hvid Ring om Halsen.

En halvgammel, fregnet Karl, med store Læber og en tyk Rekrutnæse kommer ud af Huset og ser spørgende paa mig.

«Er Ledvogteren hjemme?» spørger jeg.

«Han — æ' jeg,» svarer han.

«Men — den forrige?»

«Han æ' død — aa ded æ' *mej*, der har tavet Stedet — aa saa Datteren —»

«Karine!?»

«Ja, vel; Karine!»

«— Karine, — hun er jo bare et Barn, — som Du har taget til dig — et Barn, som Du har værnet om — adopteret, som man siger . .»

«. . . Naada, gaa væk!» udbryder han med et triumferende Grin i sit modbydelige Ansigt. «Naada! — barestens et Barn! Da har hun sku' dov eli'el «sæt Lam» for seks Uger siden — —»

— — Jeg sprang over Ledet og ilede ind i Skoven: Jeg skulde jo skaffe dette Raavildt; — to Stykker —!

Dér, hvor den store Kilde buldrer ned mellem Skovbakkerne, ud i Søen, stillede jeg mig paa Vagt. Og Solen sank under graa Skyer.

Den gemte sig, kobberrød og barsk, som et ondt Øje bag gamle, buskede Bryn. Der flammer intet Lys, høres ingen Lyd, som kan fængsle en Sjæl: Kold og tavs og stille ligger den store Sø og den store Skov og bier paa Natten.

Og ud af dette gudforladte Øde skridter Vilddyrenes tavse Skare for at æde og drikke i den kolde Nat. Der kommer Buk og Raa og Lam. Og mit Øje maaler Afstanden, min Haand er rolig og sikker: Da Krudtrøgen er dreven bort, ligger en Buk og et Lam blødende i Græsset.

Men Bukken er stærk og gammel, og den vil ikke dø. Jeg springer til! griber den om Takkerne! — jager den Kniven i Nakken! . . .

Hej! — hvor den klager, den gamle Buk! — saa det giver Genlyd i den mørke Skov som i en Sangbund! — — Kragen flagrer op af Halvsøvnen! — — Kun et Sekund klager den. Saa er den død.

Og, mens Natten stunder til, sidder jeg længe, længe og ser paa dens blodige Hoved, der hviler i Engens det lange Græs, ser paa disse matte, forfærdede Øjne, paa denne Tunge, der hænger paa Sned ud mellem dens sammenbidte Tænder — — —

— Én Gang skal være den første, gode Herre! Man har ikke altid været lige dreven. Men — er vi først kommen over *det værste,* saa dræber vi meget, meget Vildt. — — —

*

Dette Minde randt mig i Hu, da jeg i denne Høst — efter mange, mange Aars Forløb — roede min Baad i Land ved Skovengen paa det sædvanlige Sted.

Men, da jeg vandrede ind i mit gamle Terræn, kunde jeg ikke kende det igen.

Thi alt Stort var fældet og slæbt bort, og solgt. De stærke Vindfælder var forsvundne. Og alt Vildt syntes uddøet. — Paa en vissen Gren i Skovbrynet sad en graa Krage og skreg og gylpede: Ak! Ak! . . .

Min Skov lignede nu *alle de Andres.*

II.

Den første Daahjort.

Nu er Nødderne modne, og Daahjorten er «fejst». Graaællingerne fra i Aar har faaet gammel-Ands Lader og Gammel-Ands Erfaring: Ved det første Skud letter hele Sværmen i en halv Fjerdingvejs Omkres. De letter uden Skræp. Og de stiger højt, højt!

Skalleslugeren og Labbedykkeren ligger og fisker paa den store, graa Sø. I mange Dage har dette Vand, uklart af graa Alger, spejlet en lav, graa Himmel, Skyer, der dvælende hænger over Landmandens Sædhobe, nu og da sendende deres Væde nedover en Rigdom og et Haab, der spirende raadner.

Skalleslugeren og Labbedykkeren er skabte af en spøgefuld Gud. De er gjort «paa Dril»:

Vé den Jæger, der skal leve af *deres* Kød! Thi han kan atter og atter se sine Hagl vande — akkurat paa det Sted, hvor den kloge Fugl dykkede ned og forsvandt.

Saa hellere spendere Krudt og Kugler paa en «Helskuffel!»

Oskar kom rejsende igaar. Han er paa Vejen til — — han er ung og glad: *han* er altid paa Vejen til noget! — nu er han paa Vejen til Finland for at skyde Bjørne.

«Den sidste, jeg mødte paa Hjemtur fra Bjørnejagt i Finland», siger jeg og rører vemodig om i Groggen med min Glaskølle, «den sidste var en russisk Prins. Ikke daarligt! — Han laa i «de tusind Søers Land» i tre Uger. Og han sagde: «Bjørn saa jeg da! Men — den havde Ring i Næsen.» Derfor: Vil Du ha'e «stort Vildt», saa gaa med imorgen og skyd en Helskuffel — paa Vejen til Finland og Bjørnene.»

Han er en «underlig Snegl», Oskar. Han har skudt Strepétka og vilde Faar i Centralasien, Klapmydser i Grønland, Ryper paa Island. Men en ordentlig, dansk Hjort har han aldrig bedet.

Imorges laa Baaden klar. Det var blikstille og saa lummervarmt, at vi maatte kaste Frakkerne. Under en lav, graa Himmel skød vi gennem det stille, lunkne Vand med to raske Rorgængere. Sorte, forsigtige Dykkere kom frem, snart her, snart der, for i næste Nu at forsvinde. Flokke af Graaænder flaksede op paa store Afstande. Og menneskesky Hejrer lettede paa de fjærne Rørholme og trak med dybe Strubetoner langsomt over det dovne Vand.

Efter en halv Mils Roning, skurede Baaden mod Skov-Engens Sten, og vi sprang i Land.

Det glædede mig saare, at føre Oskar ind i dette gamle Terræn, som jeg kender saa nøje, som Faunen kender den Kilde, hvoraf hans hule Haand hver Morgen lædsker ham.

«Dér», sagde jeg, og løftede de brede, sortgrønne Bøgegrene tilside, «dér gaar den Bæk, hvor de Laksørreder steg op, — den ædle Yngel, som vi for tyve Aar siden satte ud, at den skulde beherske Vandene, og som blev dræbt og forgivet, da den paa Vejen til Havet skulde passere Fabrikkernes og Købstadens Kloakvand, langt borte i Landet. De betalte deres Udlængsel dyrt. — Og der nede er «Troldkedlen». Naar én er heldig, kan én træffe Trold dér. En Efteraarsaften i Slud og knagende Storm saa jeg ham. Jeg red herud, fordi jeg længtes efter et Sted, hvor jeg absolut intet havde at gøre. Stormen brasede gennem den gamle Skov, — en olm, sort Bøffel gennem en Maismark! Der faldt Eg, og der faldt Bøg. Den sorte, olme Tyr drev sit korte Horn ind under Kæmpernes Rødder. Og Kæmperne straktes til Jorden — med Brag og med Skrat! og med underligt Vræl og Grynt og Suk gennem Tykning og Slugt . . . Saa kom jeg, sent i Skumringen, til «Kedlen». Og jeg saa Trolden. Dybt dernede, hvor ingen har noget at gøre, sad han med sit uhyre Hoved hvilende i sine Kraller. Jeg stirrede paa ham. Han paa mig. Snart syntes han stor og umaadelig som et mosbevokset, sortgraat Klippestykke. Da saa hans Øje i barsk, tungsindig Ro frem under det buskede Bryn, mens Stormen sled i hans tottede, tavede To. Snart syntes han lille og ful som en Abe, latterlig ved sin graa, arrige Ælde, ja! —

ved den idéforladte Maade, hvorpaa han lod sin korte Hale hænge. — — — Og dérude ved Ellerne var det, jeg en Gang — for længe siden — en lys Sommernat saa en ung Raa forvandle sig til Karine, Skyttens Datter. Jeg vidste ikke, at jeg elskede *hende*. Thi jeg var kun sytten Aar og meget uvittig . . . Snart efter giftede hun sig med en Trænkonstabel med en tyk, rød Næse. Han pryglede hende. Hun var lykkelig. Og fik syv Børn. Siden saa jeg aldrig nogen Raa «forvandle sig». — — Og her er den Veksel, der altid fører til Skud.»

Lydløst sneg vi os gennem Tykningen. Paa den første store Skalle laa Storvildtet i Græsset. Der var otte Hjorte, en Daa og en Kalv. Vi saa Hovederne med de store Skufler.

Oskar havde første Skud. Vi holdt hviskende Raad om, hvilken Hjort vi maatte fælde: en stor, hvid Helskuffel. Og vi ventede i Spænding, at Dyrene skulde rejse sig.

Vi biede en Tid lang. Saa rejste Anføreren, en gammel, sort Helskuffel, sig langsomt op, strakte sig, viftede med Halen, blev pludselig opmærksom og vejrede. I næste Øjeblik var hele Rudlen paa Benene. Stærkest af alle var den hvide Hjort. Han knejste højt, rystede sine Takker, der endnu var lodne.

«Nu!»

Oskar løftede Riflen. Jeg saa paa ham. Hans Pande svedte af Spænding. Men han tog rolig Sigte og skød.

Hele Rudlen fôr sammen, satte af Sted i Spring. Den hvide Hjort styrtede, bevægede langsomt sin stolte Hals fra Side til Side, slog Takkerne mod Grønsværet, og blev liggende. —

«Godt Skud», sagde Oskar og saa paa den blodige Plet i det hvide Skind bag Bladet.

«Meget godt Skud», indrømmede jeg.

«Kongeligt Vildt!» sagde Oskar og saa paa dens store Skufler, der endnu var fint laadne, paa dens smukke Hoved, dens stærke Krop.

»Særdeles kongeligt», indrømmede jeg.

— «Det er lige som en Skiveskydning, dette,» siger han og tørrer Sveden af Panden. «Liste sig paa Dyret, skyde i et Par hundrede Alens Afstand mod denne store, hvide «Plet» . . . .»

«Lige som en Skiveskydning», gentager jeg.

— — «Jeg tror, jeg alligevel kom i Sved.»

«Ja. — Det er lummert i Vejret.»

Saa faldt Regnen over min Ven og mig og det døde Dyr.

Ogsaa jeg skulde have havt en Hjort. Men, da jeg omsider fik Skud, sendte jeg min Kugle over Dyrets Ryg ind i Skovhegnet.

Jeg hader, at ophobe meget ædelt Sul paa en Regndag.

III.

Pan.

Jo, jo! Jeg kender ham nok; — det vil sige: jeg kendte ham, da han var en Dreng, — en smuk, blødhjærtet, underlig Dreng, med store, spørgende Øjne og en Krop saa stærk og smidig som en Spids-Hjorts! Den Gang kendte jeg ham, Palle. — Senere blev han en stor Ødeland. Og nu, — nu er han færdig, gode Herre.»

Den Gamle skød Hatten tilbage og tørrede sin Pande. Thi det var meget varmt. Saa undersøgte han «Büchsflinten», tændte den korte Træpibe for tiende Gang, og indtog atter i Tavshed sin Plads i det høje Græs.

Foran os bredte den store Skov-Eng sig i den sildige Juliaftens klare Lys, en stor blomsterspættet, duftende Slette, hvor Myggesværmene dansede i den synkende Sols Straaler med klare Vinger over blanktoppet Græs. Sletten var paa alle Sider omringet af Skov. Store Bøge strakte lange, mørke, løvtunge Grenarme ud over Engen. Men længst ude lukkedes Synskresen af et Krat af lysegrønne, kun mandshøje Lærketræer.

Vi laa og biede og lyttede. Nu og da fløj en hjemvendende Ringdue med klapprende Vinger gennem Luften og forsvandt over Trækronerne. Eller en Raa skreg i Tykningen. Eller en Fasankok baskede skogrende op af det høje Græs derude. Ellers hørte vi kun Myggenes Summen og vore egne Aandedrag.

«Ja, — nu er han færdig,» gentog den gamle Jæger sørgmodig efter en lang Pavse. «De tog alt fra ham. Alt, siger jeg! Den sidste tog hans Haab og hans Sundhed. Jeg talte med den gamle Greve igaar. Han sagde: «De har taget min brave Dreng fra mig: Han tror ikke paa noget Menneske mere. Han var saa god og lykkelig.» Og saa græd han.»

Den gamle Jæger talte ganske dæmpet. Og, mens han talte, spejdede hans skarpe, graa Øjne bort over Sletten, om der dog ikke blandt Raavildtet, der forsigtigt sneg sig ud for at græsse i Aftenkølingen, skulde vise sig en Buk.

«*Hvem* er det, der har taget alt fra ham?» spurgte jeg omsider.

«Hvem?!» Han saa forundret paa mig. «*Kvinderne* selvfølgelig! De var som rasende efter ham! Han var jo smuk og stærk og gavmild. Der var ikke en ond Blodsdraabe i ham. Han var glad ved dem alle; tillidsfuld. Og de plyndrede ham. Han var en Dreng trods sine nitten Aar, en modig Dreng, — der dog ikke kunde taale at sé Blod, ikke kunde bringe det over sit Hjærte, at stikke en anskudt Hjort i Nakken. *Saadanne* Knøse er saa let et Bytte for dem, de andre! — — — Den sidste, der fangede ham, var — — det var «Erlkönigs Tochter», for Djævlen!» —

Solen var nær ved at gaa ned. Den sendte sit røde, funklende Afskedslys ind mellem de svære, blanke Bøgestammer. Den forgyldte Højskovens fjorgamle Løvfald.

Og der kom et Øjeblik, da Skoven bag os syntes forvandlet: Den var ikke Skov længere. Nej! en mægtig Hal! Det mørke Loft kuplende sig højt over slanke, skinnende Søjler, Gulvet skjult af et gyldent, blomsterindvirket Tæppe. Fjærnt, fjærnt staar dette uhyre Tempels Altar Det gløder i Ildslue! Det flammer i pragtfuldt, koglende Lys.

Nu tier Mennesker og Dyr. Den vilde Durik holder op at kurre: Nu gik Somrens Sol ned.

Og Skumringen kommer, med sagte Sus, med underlige Lyd: Den sære Torbist kravler frem under sit Blad, klattrer langsomt til Tops i det dugvaade Græsstraa, svinger Følehorn, spænder Vinger, farer hen! Bøghjorten iler ud af det trøskede Stød. Skovmusen piber. Ræv og Grævling er ude. Ugle og Flagermus. Og, mens Snaredroslen synger sin sidste Sang, løfter lette, hvide Taager sig over den store Skoveng.

«*Nu* skal Bukken komme!» mumlede den Gamle.

Der kom Raa og der kom Lam. De *sneg* sig ud af Storskoven, frem under Bøgenes ludende, sortgrønne Grene, paa den lyse Eng. Saa løftede de, lyttende og spejdende, de slanke Halse.

Og, trygge ved Aftenens Stilhed, kommer de gangende ud i det hvidviolette, gøglende Lys, yndefulde. — Eller de hører Rævs Fjed i raslende Løv og frønnende Kvistfald! — langt inde i Storskoven, — en Hornugles angstfulde Skrig fra Grantykningen! Og de farer i lange Buespring bort gennem Taagerne. Og Moderdyrene halser, mens de flyr gennem Sump og Stangskov.

Der kom Raa og der kom Lam. En lille, mager Spidsbuk kom der. Men ingen stærk Buk, ingen Seksender.

Der kom Raa og der sprang Lam. En Gold-Raa stod der, langt ude, og stirrede ubevægelig hen for sig. En Skovhare vekslede over Grønningen. — Men Bukkene rejste sig sent den Aften. —

— «Han taalte ikke, at sé andre Væsner bløde eller lide,» mumlede den Gamle pludselig i en Tone, som om vi havde fortsat vor Samtale uden den sidste Halvtimes Pavse. «Selv var han haardfør. Men han var ræd for at misbruge sin Haand mod andre. — Her, just her paa denne store Skalle skød han sin første Buk. Og den blev hans sidste.»

«Hvorfor? Han der, havde saa rig Lejlighed til at jage!»

«Ja. — Man siger: «Lejlighed skaber Tyve.» Men ikke Jægere, naar Sindelaget ikke er til det i Forvejen. — — Jeg husker det saa tydeligt! En Sommeraften som i Aften. Ganske som denne! Han staar dér ude, under Rødellerne i Bregnekrattet! Vi venter længe.

Endelig kommer to Bukke paa én Gang ud paa Engen. Den stærkeste forfulgte den svageste, hugg til ham, sparkede overmodig Mos og Muldjord op omkring sig, teede sig, som saadan en Ka'l plejer.

«*Han* er ond!» siger jeg. «Endda han er den stærkeste. — Skyd nu!» —

I samme Øjeblik falder Palles Skud. Bukken springer højt i Vejret, styrter, rejser sig igen, og søger anskudt til Skovs.

«Den er saaret!» raaber han; — det lød

som et Klageskrig. Og, før jeg kan hindre det, slænger han Riflen fra sig og løber efter Dyret. Jeg stod længe og ventede. Men til sidst gik jeg, for at lede efter ham.

Jeg gik næsten en Time, og det begyndte, at blive mørkt. Sporene havde jeg tabt. Jeg kaldte. Jeg stødte i Hornet. Men Ingen svarede. Saa søgte jeg tilbage til Skallen, gik atter paa Sporet. Og denne Gang fandt jeg ham: Han sad ganske stille, under den store Eg oppe ved «Troldkulen». Han var saa bleg som et Lagen. Bukken laa foran ham i Mosset. Han havde lagt dens Hoved i sit Skød. Og den højre Haand holdt han fast knuget mod dens Saar, at den ikke skulde forbløde. Det store, smukke Dyr aandede endnu. Men, jeg kunde se af dens Blik, at den snart maatte være død.

«Tag Kniven og gør en Ende paa det!» siger jeg og lægger min Haand paa hans Skulder.

Men han hørte mig ikke. Han vender sit blege, forfærdede Ansigt imod mig og siger:

«Tror Du, at den dør?»

«Ja, vist dør den!» svarer jeg. «Tag nu Kniven! Stik den i Nakken og gør den Pinen kort!»

Han rørte sig ikke. Han sad, som om han var forstenet, — sad og stirrede Bukken ind i dens Øjne. Underligt!

Saa rev jeg hans egen Jagtkniv op af hans Bælte, — en ganske ny, smuk Kniv, der aldrig havde været brugt før! en Gave fra den gamle Greve: Han ønskede meget, at Drengen skulde blive Jæger. Og med en pludselig Indskydelse trykkede jeg ham Skæftet i Haanden.

«Nu *skal* Du dræbe Dyret, Dreng!» siger jeg. Og en sær Angst greb mig: Jeg vidste, det var et ilde Varsel for hans Fremtid, om han ikke greb fast om Kniven. Jeg holdt af ham. Meget. — «Du *skal!*»

Men han rørte sig ikke, løftede ikke sine Øjne.

— — Jeg er ikke overtroisk, gode Herre. Jeg er en gammel Jæger, som har sét meget *dø,* Mennesker og Dyr, og som ikke selv frygter Døden. Den Tanke fôr igennem mig: Om Du tvang denne Dreng til at dræbe Dyret, — maaske kunde det gavne ham i Fremtiden. Og jo længere jeg saa paa ham, desto klarere stod det for mig: Han *skal* selv dræbe denne Buk!

Og da han fortsat sad som en livløs, saa kogte det omsider op i mig. Det var ikke blot Vrede, jeg følte. Det var en uforklarlig Higen efter, at faa denne Dreng til at handle selv. Jeg var baade vred og angst: En underlig Uhygge tog mig . . . .

. . . . Jeg griber med Magt hans Haand, tvinger hans Fingre om Knivsskaftet, slipper ikke Taget! I næste Sekund svinger jeg hans Haand med Kniven i en Bue gennem Luften. Hans Arm er slap. Han gør ingen Modstand; han er viljeløs. *Saa* knugede jeg saa fast om hans Fingre, som gjaldt det Livet! — I et Nu sad Kniven i Bukkens Nakke! Den strakte sig brat og døde.

Jeg slap hans Haand. Langsomt gled hans Fingre bort fra Knivsskaftet. Han skjalv. Men mit Hjærte bankede højt.

«Palle! Palle! — Du er for stor en Dreng til at skrive med paaholdt Pen!»

Han sagde intet. Han sad endnu og stirrede paa Bukken.

Saa, pludselig, løfter han sine Hænder op for Ansigtet og rejser sig.

— «Aa—aah!» sukkede han blot og vendte sig fra mig. — «Aa—aah!»

Jeg glemmer aldrig dette fortvivlede, angstfulde Suk.

Han gik ind i Skoven. Men, da han var kommen nogle Favne fra Stedet, gav han sig pludselig til et løbe. Han løb, saa længe jeg kunde øjne ham, ret fremad, gennem Storskov og Sump og Tykning —

Han var den Gang femten Aar. Han gik aldrig paa Jagt siden. Og nu, — nu er det ude med ham.»

Det var halvmørkt. Men vi ventede endnu. — Endelig kommer to Bukke paa én Gang ud paa Engen. Den stærkeste forfulgte den svageste, hugg til ham, sparkede overmodig Mos og Muldjord op omkring sig, teede sig, som saadan en Ka'l plejer.

«*Han* er ond!» hvisker den Gamle med et underligt Smil. «Endda han er den stærkeste. — Skyd nu!»

Hans Ord stemte mig ilde. De lød i mine Øren som Omkvædet i en gammel, skummel Tryllevise.

Jeg løftede langsomt Riflen. Tog med tilkæmpet Ro Sigte. Skød og fejlede.

Saa gik vi hastigt hjemad.

IV.

Krybskytten.

1.

Det nytter ikke, hvad De siger, gode Herre: Der *er* Forskel paa Skidt og Kanel! Ogsaa, naar vi skal tale om Krybskytterne. Jeg siger Dem: Der *er* Jægere iblandt dem, Jægere af Gud Herrens frygtelige Naade! For den virkelige, den «fødte» og af Gud beaandede Jæger, se! — han er i Reglen at beklage under *vore* Kulturvilkaar. Ja, ja! Der *er* Jægere iblandt dem, ulykkelige, uborgerlige Mennesker, der sælger deres Førstefødselsret — ligesom den laadne Esau — for en Ret Lindser, — naar de en Aftenstund, trætte, men glade, kommer hjem med Seksenderen hængende over Ryggen.»

Den Gamle tav. Hans Arm laa udstrakt paa Fyrretræsbordet. Hans lange, magre, men endnu smidige Fingre trommede blødt paa Bordpladen. Hans Øjenlaag var halvt sænkede. Og han dampede stærkt paa sin korte Pibe: Han skjulte et Øjeblik sit markerede, skæggede Ansigt i denne Røgsky.

«Naa», siger jeg saa omsider. «Naar Fanden bliver gammel, bliver han Munk; — naar Revierjægeren bliver gammel, bliver han liberal-sentimental med Vildttyve! — Jeg tænker: Har der *nogentid* været hidsigt Blod i *Dem*, Hr. Joakim, saa maa det værke i Arret der, paa Deres Hals, naar De taler saadan . . . Hej! for et Liv, naar en skal til at hædre sine Fjender, — smykke deres Udaad, — pynte deres Grav!»

Der gled en flygtig Rødme over hans høje Pande. Saa sagde han stille hen for sig:

«Det er ingen Ære for en Mand, ikke at kunne dømme klart over en Fjendes Færd. Jeg er Revierjæger. Jeg var stedse mit Herskab tro. Og gjorde min Pligt. Men, gode Herre, — Arret her er *mit*. Det er en Privatsag. Det kommer ingen ved. Den Mand, som sendte mig den Kugle, fik sin Straf *som Vildttyv*. Alt det andet tilgav *jeg* ham. For — han *var* en Jæger, en Jæger for Guds hellige Aasyn! — Og, jeg siger Dem, unge Herre: Mange har «Læderstrømper», men faa er de kaldede. Mange har de rige, kostbare Vaaben, alt det ydre Paahæng, der skaber «Jægersmanden», — det vil da sige paa Olietryksbillederne! Men faa, forbandet faa — Gud ske Lov! — er de udvalgte. Og *dem* maa man nærmest betragte med Deltagelse, — naar de da ikke er fødte med en Guldske i Munden.»

«Samme Dag, Jagten paa Raavildt gik ind, hang der i Aar elleve gamle Raaer i «Ole Daahjorts» Kælder ude paa Mosen. Elleve gamle Raaer! Og alle *raadne:* De var skudt otte Dage, før Fredningstiden var udløben. — — Gud ved, om De, Hr. Joakim vilde kunne udpege en eneste «Jæger af Guds frygtelige Naade» blandt de Madskytter, der med deres Haglbøsser, om Natten, tog Livet af alle disse gamle Moderdyr, blot for Vindings Skyld?»

Han drak en stor Slurk af sin Grog.

«De Folk, der «jager» paa den Maade, er ikke Omtale værd,» svarede han stilfærdigt. «Det er i Reglen Almuens Bærme, der dræber hensynsløst og interesseløst. Men — en Vildttyv og Krybskytte som «Pistol-Jens», han, der gav mig dette ubetydelige Streifskud paa Halsen, han var af en ganske anden Surdeig. — Jeg kendte ham meget nøje. Han boede i femten Aar ude paa «Sandet.» Han havde en køn og proper Kone, der holdt den fattige Hytte og fem Unger rene og pene Aaret rundt. Han var en flittig og intelligent Arbejder. Det vil da sige — *til Jagten «gik ind»*: Saa snart Klokken slog tolv den sidste Nat i Fredningstiden, hejsede «Pistoljens» Dannebroge paa sin lange, tynde Flagstang. Han gjorde det ikke for at irritere, ikke paa Trods. Han gjorde det af Glæde. Han førte ovenikøbet Splitflag — ligesom Hs. Majestæt Kongen. Og der var ingen, der gjorde sig den Ulejlighed, at bede ham sy Splitten sammen. — Jo, ved Gud! *han* hev Flaget tilvejrs, midt om Natten, af Glæde og Forventning om, hvilke Æventyr Saisonen skulde bringe. Jeg ved — af ham selv — at Kvinden gav Punch den Nat, og at han, alle 15 Aar itræk, kom hjem med et Stykke stort Vildt Morgenen efter . . . Han var *saa* heldig som Jæger, *saa* snild som Krybskytte, *saa* lidenskabelig, naar han druknede sin fattige Krop i Skoven, *saa* mesterlig en Krybskytte, at — endogsaa *De*, gode Herre, vilde tilgive ham i hans Grav.»

«Og en kolossal Gavtyv!»

«Nej, ingenlunde. Han brugte alle Kneb for at *redde* sin fattige Pels. Og det lykkedes ham i mange Aar, at undgaa Rettens Klo. Men, *var* han først nappet, saa sagde han Sandhed. — — Ak, ja! han har hentet mangen «fejst» Hjort her i Skoven. Tidt og ofte var vi paa Siden af ham, lige ved at nappe ham. Og — væk var han. Naar *det* var sket om Natten, kunde jeg mangen Gang møde ham Dagen efter, arbejdende som en Hest i Mark eller Mødding. Saa rettede han sig, — køn Karl, som han var, — og hilste mig med en Holdning som en Kavallér og en Mine, saa «chevaleresque», som den, hvormed to Rivaler mødte hinanden ved Ridderspillene.»

«*Han* maa have været en snedig Hund, Hr. Joakim.»

«Ja. *Han* var saa opfindsom, at — jeg savner ham i Revieret alene af den Grund. — Han havde en Fantasi, som de fleste af vore saakaldte moderne Digtere kunde misunde ham . . . Han ejede i sin Tid en Nordbag, en lille, langhaaret, tykbenet Tingest. Men en Djævel til at løbe! Og saa havde denne ledagtige Nordbag en Forstand paa Tingene, en Evne til at være medvirkende, der var ligefrem mærkværdig. Der kommer han, Pistoljens, en maaneklar Nat, farende paa sit Dyr hen over de frosne Marker, lige hen til Skovfogedhuset. Saa fyrer han Pistolen af, — et, to, tre Skud, allarmerer Skovfoged og Skovløbere — og undertiden mig med. Naar han saa skønner, at Mandskabet er paa Benene, gør han omkring. Og — væk er han! af Sted! en halv Mil borte i Markerne, hvor han ved, at Dyrene skal og maa ud paa Rug eller Raps. *Der* falder det næste Skud. Men nu er det med Riflen, han skyder. Hans Kugle fejler aldrig. I næste Øjeblik har han bjærget Dyret, bundet det fast til Hestens lange Hale, — og af Sted gaar det over Stok og Sten og Hegn, den korteste Vej ad Hjemmet til. Men — han skød aldrig i Utide.»

«Nu, — nogen stor Rabat paa sit Synderegister faar han dog næppe i det Hinsides paa Grund af denne «Fantasia»», sagde jeg drillende paa Skrømt og fyldte den Gamles Glas.

«Aah«, vedblev han, «han slap altid fra os. Og det var jo Hovedsagen. For Resten varierede han ofte Temaet. En Gang kørte han med Lig.»

«— Kørte med Lig!?»

«Jo. Han agerede Ligvognskusk. — Det var i Vinteren 87, en af de strængeste Vintre, jeg kan mindes. Vildtet døjede meget: Undertiden var der Skorpe paa Sneen, undertiden var Snelaget saa dybt, at selv en Skuffelhjort kunde have ondt ved, at skaffe sig Føden. I saadan en Vinter sætter vi Hø og Havreneg for Vildtet ude paa Skallerne og i et Par af Tykningerne. Landevejen gaar tværs gennem Skoven, og tæt ved Vejen ligger to af de største Skaller og to Fodersteder i Tykningerne. I maanelyse Nætter færdes meget Vildt der. Det veksler ofte over Landevejen. Kort: For en Jæger som Pistoljens er en Køretur

i Maaneskin dér næsten ensbetydende med et godt Jagtbytte.

Der var nu flere Gange faldet Skud derude ved Skallerne om Natten. Men, naar Skogfogden eller Skovløberen kom til, var alt tyst og stille. De fandt «Schweis» paa Sneen, friske Fodspor og et friskt Slædespor paa Vejen. Men Krybskytter var der ingen af.

«J skal skjule Jer derude og holde Vagt om Natten,» siger jeg saa. «Hvorfor Fa'en holder I ikke Vagt? Hvad mener I, at vi lønner og fodrer Jer og Jere' Familier for, naar det ikke skulde være for, at I skal fange os de forbandede Tyveknægte!»

De stod begge to tavse og saa ned i Gulvet og klemte om Huen.

Saa siger han, Per Ledvogter, omsider ganske betænkelig og skuler til mig fra Siden:

«Det er vist *Pistoljens*, der er ude, Husbond — —»

«— Ja, hvad saa?»

«Saa mener vi, at det er Livet om at gøre, om vi kommer ham i Vejen. Saa længe han faar

Lov at være saadan gedøld, er han meget skikkelig. Men — kommer han i Knibe, er han Mand for, li'som at ta'e fejl af et Stykke Vildt og en af os; det siger alle. Og — vi er gifte Mænd, Husbond.»

«Naa, da!» buldrer jeg op, «naa, da! Gifte Mænd! Gifte Mænd! — Saa ender det vel med, at vi maa holde Gildinger til at passe Vildtet her, ligesom Tyrken holder dem til at vogte Kvindfolk! Gifte Mænd har vel en Grund mere til at gøre deres Pligt og til ikke at være Kujoner. Det giver nemlig kalveknæede og daarlige Børn, det. — Den første lyse Nat stiller I og Hans Kvistgaard Kl. 9 i Dyrehuset. Der vil I finde mig. Og — vi *bliver* fire Mand!»

Den næste maaneklare Nat til den bestemte Tid stod jeg i Dyrehuset. Og — én for én — kom alle tre Kamerater. Skovfogden og Per saa mutte og sluskenørede ud. Og de sagde ikke meget. Hans derimod var umaadelig tapper og snaksom og fuld af snedige Raad: Saadan og saadan skulde vi bære os ad. Han var sikker paa, at «Pistolen» var Vildttyven. Han havde sét ham flere Gange om Natten komme agende i Langslæde med sin Dreng. Han havde tydeligt kendt Nordbaggen. Og, bag i Slæden, laa der noget — ligesom en Kasse — under et stort Dække. Vilde «Pistolen» bare komme i Nat! Han, H. Kvistgaard, vidste nok, hvordan den Slags Ka'le skulde ta'es! Han skulde gaa paa ham *forfra*, — der skulde jo én ta'e Stødet a', — saa kunde vi andre ringe Slæden *bagfra* og fra Siderne — — —

Per og Skovfogden skelede tavse til hinanden og vendte Skraaen.

Vi stod, hver paa sin Post, og ventede. Det var bandsat koldt. Men Natten var saa klar og herlig, at man glemte Kulden. Skoven var rimfrossen. Grene og Kviste bøjede sig dybt under de lange, tunge Isnaale. Og naar saa Skyerne drev bort, og Maanen sendte sit Lys ned over os, saa funklede og skinnede al denne kolde Herlighed i roligt, hvidblaat Lys, — saa forunderligt! — Tidt og ofte vekslede et Stykke Vildt, en Ræv, en Hare over Vejen. Dyrene gik ganske langsomt. Og, naar de kom op paa Vejen, standsede de og saa sig om i det stærke, sære Lys. «Det vilde være en let Sag, at stjæle til Husbehov her i Nat», tænkte jeg,

I samme Nu falder et Skud langt borte i Skoven!

Per forlod sin Post og kom langsomt hen til mig.

«Nu, Husbond, kan vi skyde en hvid Pind efter «Pistolen». Han skød justement nu i den anden Ende af Storskoven. Jeg kender ham paa Knaldet.»

Jeg var ærgerlig. Skulde han virkelig have faaet Nys om vor Ekspedition? Jeg har før oplevet, at en Skovbetjent, der ikke ønskede Konflikt, har underrettet en Vildttyv. Mon dette her gik rigtig til? Mon — Hans Kvistgaard, den tapre Hans, mon han —?

Jeg tog hastig min Beslutning.

«Vi bliver *hér* til Dag. Gaa paa Post igen og giv de andre Tegn, at de bier. Ske kunde det, at «Pistoljens» tager Vejen hjemad over Skallen. Der er altfor god Chance her i en Nat som denne, til at *han* skulde kunne holde sig herfra.

Desuden — nu regner han kanske ud, at alle Mand er paa Benene og render med Tungen ud af Halsen efter Knaldet. Vi venter *her.*»

Der var igen dødsstille i Skoven. En Time gik, men ikke en Lyd hørtes. Jeg begyndte at tvivle om et heldigt Udfald af dette Natarbejde. — Saa var der igen pludselig noget, der støjede! — Det var bare Hans, der nøs paa sin sædvanlige, fjollede Maade . . . . .

Jeg begyndte at blive ked af det og saa ofte paa mit Ur. Jeg tændte min Pibe og satte mig taalmodig paa et Stød.

Saa, lige med et, hører jeg Hovslag i den bløde Sne. De kommer nærmere. Jeg bøjer mig fremad og ser — langt inde paa Skovvejen — en Enspænderslæde styre ned imod os. Paa Forsædet skimtede jeg tydeligt to Mennesker. Hesten var lille. — Det maatte være «Pistoljens»!

Jeg forsikrer Dem: Jeg, som har fanget saa mange gemene Vildttyve i mit Liv, jeg var i dette Øjeblik saa fuld af Spænding, saa lidenskabelig, at jeg havde Besvær med at holde mig stille. Forstaa det vel, gode Herre! Nu havde vi i Aarenes Løb mange, mange Gange været paa Jagt efter «Pistolen». Vi havde flere Gange været lige ved at nappe ham. Men stadig kun lige ved! Bestandig var han undsluppen; — sidste Gang — et Aar forud, ved Juletid, — sprang han i Aaen — med Hest og det Hele! — og denne forbandede Nordbag svømmede over, med «Pistoljens» paa Ryggen og en Spidshjort bunden til Halen, saa vims som en Kat! Der var kun én Mand, der kunde vidne, og han kunde ikke se Vildttyvens Ansigt. For han havde maskeret sig. — — Nu var jeg «lige ved» igen. Han kom glidende i raskt Trav ned imod os. Kunde han slippe i Nat, maatte da Fanden selv beskytte ham!

Slæden var nu ganske nær ved den første Post, Hans Kvistgaard. Jeg ventede i aandeløs Spænding, hvad der skulde komme: Hans, der pludselig skulde springe frem paa Vejen, standse Hesten og fordre Forklaring over, hvad «Pistoljens» havde at bestille paa privat Skovvej saa sent paa Døgnet o. s. v. Men den tapre Hans lod ikke høre fra sig. Det var Per, der først sprang op og greb Nordbaggen i Tøjlerne . . . .

«Pistoljens» standsede godvillig Farten. I næste Øjeblik var vi alle samlede om Køretøjet. Hans Kvistgaard kom sidst. Der var naturligvis ikke Bøsse at sé noget Sted i Slæden. Men bag i stod ganske rigtig en stor, langagtig Kasse under et Dækken.

«Hvorhen gælder Rejsen?» spørger jeg og træder tæt hen til Agestolen. Jeg genkendte nu «Pistolen» og hans ældste Søn, en lang, køn, sekstenaarig Knøs.

«Aah, det er Hr. Joakim!» svarer han med den største Koldblodighed og letter høflig paa Huen. «Det ta'er sig ganske vist noget underligt ud, at vi kommer agende saa sent ad Herskabets gode Genvej. Men — hvis den Mand dér vilde slippe Hesten, saa skal jeg saa gærne svare for mig. Bare slippe Hesten: Han taaler ikke dette her Tag i Kæften, og jeg kan nok holde min Hest selv.»

Per slap Hesten.

«Hvad vil Du her?» spørger jeg igen.

«Skyde Genvej«, svarer han kort.

Her opløftede Hans sin skingre Stemme: «Skyde Genvej?! Skyde Genvej?! Ho—ho! Det var nok ikke den Slags Vildt, han plejede at skyde efter! Han, H. Kvistgaard, kendte nok den Slags Historier! Det var da ikke første Gang, Jens «skød Genvej» her i Skoven!»

«Nej. Det er fjerde Gang i ti Dage,» sagde Pistoljens roligt. «Og jeg beder Hr. Joakim meget undskylde. Jeg er en fattig Mand, som arbejder om Dagen, — som De ved. Skal én saa age om Natten, frister én Skæbnen og kører den snareste Vej, — — det slider da ikke stort paa den nu, da Sneen ligger saa højt.»

«Hvad i Djævlens Skind og Ben! ager Du her efter?» raabte jeg saa, irriteret over hans rolige Væsen; «fire Gange i ti Dage?!»

»Jo, ser De, Hr. Joakim,» svarede han uforstyrret, «første Gang var jeg ovre i Strandby, for at hente Kisten hos Snedkeren. Anden Gang var jeg i Stavreby for at hente Svigermo'er. Tredje Gang var jeg i Strandby igen; for Kisten var en lille Tomme for kort. Og fjerde Gang, se, det er *nu* i Nat.»

Pavse.

Saa siger jeg, en Smule tvivlraadig:

«Kisten? — er det den, der i Slæden?»

Han nikkede.

«Det vilde muligvis passe dig at fortælle, hvad Du gemmer i det store Skrin?»

«Svigermor,» svarer han med den mest alvorlige Gravrøst. «Svi'rmo'er.»

Per rømmede sig gryntende og spyttede Skraaen ud. Skovfogden kløede sig i Hovedet. Jeg var en Smule afkølet.

Men Hans, der stadig stod og holdt i Bagsmækken, begyndte at bruge Mund: Saadan en Ka'l skulde ikke bilde sig ind, at han kunde sidde der og gøre Grin med baade Skovrider og Betjente: Saadan en Bondetamp! Han kunde ligesaa godt be'e om Tørvejr straks, i Stedet for at komme med alle de Løgne! Hans *Narre* skulde vi dog ikke være, — det kunde han be'e Fanden ta'e sig paa! Han, H. Kvistgaard, havde ta'et sin lovmæssige Eksamen, og ingen skulde bilde *ham* noget ind. Op med Regnskabet! Op med Kortene!

Jeg bad Hans holde Kæft.

«Hvad er der i Kisten?» spørger jeg igen. Jeg følte nu Vreden stige op i mig. «Sig, hvad Du har i Kisten! — eller» — Og Fingrene krummede sig om Hundepisken.

«Svi'rmo'r,» siger han atter i ganske uforstyrret Ro.

«Let Laaget!» piber den tapre Hans bag Vognsmækken.

«Hvis den Mand der bagomme vil forstyrre den Dødes Fred, saa faar han lette Laaget selv. — Hvad mig eller min Søn angaar, saa kan de fire Herrer gøre mod os, hvad de trøster dem til. Men *den Døde* forstyrrer *vi* ikke.»

Jeg var endnu næsten vis paa, at Pistoljens spillede Komedie med os. Og, da Hans begyndte at lirke ved Kistelaaget, hindrede jeg ham ikke.

«Der er kun to Skruer», sagde Jens. «Naar han skruer dem op, kan han selv kigge. Men — jeg vil bede Hr. Skovrideren om, at Laaget skrues godt til igen. For Liget er slemt i Forraadnelse, og vi har Vinden i Nakken.»

Hans skruede. Han arbejdede langsommere og langsommere. Han sprang op paa Slædemejen og løftede Laaget nogle Tommer . . . . Men pludselig slap han Taget. Laaget smækkede i. Og han sprang baglænds langt ud paa Vejen: I samme Nu bredte den frygteligste Liglugt sig om Slæden. Hans var graableg i sit Ansigt. Ingen tænkte paa at skrue Naglerne fast igen. Jeg havde en Følelse af, at have tabt et Slag. — Men i Agestolen sad «Pistolen» og hans Dreng i rolig Tavshed.

Jeg ransagede endnu en Gang Slæden overalt. Men der var intet Spor af Kontrabande.

«Giv Plads og lad ham køre!» befalede jeg. «Tag dig i Agt, at vi ikke mødes oftere paa mine Enemærker,» sagde jeg til Jens, da Hesten gik frem.

«Jeg byder Dem god, rolig Nat, Hr. Joakim!» raabte han tilbage.

Et Øjeblik efter var han ude af Sigte.

Hans Kvistgaard stod og kastede op i Sneen. Han svor paa, at den Pris skulde han aldrig glemme!»

Den Gamle saa spørgende paa mig.

«Det var naturligvis Løgn, det med Liget?» sagde jeg.

«Ja, forbandet! — Jeg fik senere Klarhed i Sagen, — senere, det vil sige, da Pistoljens var død. Ganske vist havde han gjort sig Ærinde to Gange til Snedkeren, og ganske vist var hans Svigermoder død. Han flyttede ogsaa Liget. Men, hver Gang han — flere Uger i Træk — agede gennem Skoven, havde han — forberedt paa alt — en aldeles raaden Spædkalv i Kisten! Ved Siden af den gemte han baade Bøssen og det fældede Vildt; — man paastaar, at Kisten havde rummet en Spidshjort og seks Stykker Raavildt i de lange Uger, hans Svigermoder maatte bie paa at komme i Graven.»

«Hvad sagde Præsten der i Sognet, da «Pistolen» biede *saa* længe med at faa Liget i kristen Jord?»

«De siger, at han bare sagde: «Hm, hm! — Hm, hm!» sluttede den Gamle med et lunt Smil: «Jens kom hver 8de Dag slæbende med en Buk til Præstegaarden, indtil Begravelsen omsider var overstaaet. — — «Hvor skyder Du dog alt det Vildt?» spurgte Præsten dog til sidst. Han vilde — som al Gejstlighed — ha' sin Ryg fri. «Du har da ikke — —?»

«Bukken er skudt paa kristen Jord, Hr. Pastor», oplyste Jens.

«Kristen Jord? — det er Kirkegaarden,» siger Præsten.

«Naa, ja — ja», svarer saa Pistoljens. «Jeg mente ellers, at *min* Jord var ligesaa god: Baade Kvinden og jeg, vi bekender os til den rigtige, gammeldags, danske Kristendom, Hr. Pastor. Og se, Bukken, han er skudt paa *vor* Jord.»

«Ja — men, Du *har* jo næsten ingen Jord.»

«Det er hørt, Hr. Pastor. Men — den, jeg *har*, den er morderlig frugtbar!»

* * *

2.

— Han sad længe, stiv og formel, indesluttet og ordknap, i min Lænestol. Han plejede at være saaledes til en Begyndelse, naar han var Gæst. Senere paa Aftenen kunde han være meget meddelsom.

Og i Aften var han min Gæst.

Vi havde jaget sammen hele Dagen, en herlig, lang Sommerdag. Vi skød den første Buk om Morgenen Kl. 5. Den sidste «pürchede» vi om Aftenen Kl. 9. Resten af de syv «Seksendere», der var Dagens Udbytte, havde vi maattet skyde ved Tykningerne for Klappere.

Vi var trætte. Det havde været meget varmt, og vi havde vandret mange Mile. Nu sad vi efter Aftensmaaltidet paa min Altan og saa den stille, lyse Nat sænke sig over det store Landskab.

Inde fra mit Værelse faldt Lampelyset gennem den aabne Fløjdør paa dette yppige Vildnis af Slyngplanter, der stiger tilgavls, — dækkende

Altanens Balustre, klamrende sig fast til Væg og Tagrende og Straatag, — og først standse helt oppe paa Rygningen! — Højt, paa en Himmel uden en eneste Sky, stod Maanen, en skarp Segel, der sendte sit underlige Halvlys ned over Haven og den mørke Skov, og — langt ude — over en Sø, hvor Rørsangeren utrættelig fêl paa sin Vise og Ællingemoderen nu og da fôr op af sin lette Søvn med ængsteligt Skræp og larmende Vingekast.

Han var en sjælden Gæst. Altid fik han Forfald: Saa var han kommen for sent hjem. Saa maatte han absolut ud om Natten, fordi Natten var lys, og han vilde skyde en Helskuffel. Og undertiden gav han slet ingen Grund. Han blev blot borte. Og — man skulde tage sig i Agt for, at spørge ham om Grunden. Thi han holdt ikke af at blive «kontrolleret», som han kaldte det; og hans Svar kunde da — trods al deres kavallermæssige Høflighed — være yderst kølige.

Vi sad længe tavse. Han røg sin Cigar med halvt lukkede Øjne. Jeg troede flere Gange, at nu sov han — den Gamle, efter den lange, besværlige Dag. Og jeg vilde ikke forstyrre ham. Tjeneren bragte stilfærdig en Flaske af min bedste Vin. Jeg vidste, at han satte særlig Pris paa denne gamle Madeira. Stille fyldte jeg hans Glas, tændte min Cigar, lagde mig mageligt til Rette i Havestolen og nød Hvilen og Stilheden. —

«Jo—o. Man bliver egentlig ikke haardere med Aarene.»

Det var Hr. Joakims dybe Bas, der pludseligt brummede denne Sentens. Den kom som et Resumé af en Række stille Betragtninger, og Lyden af hans Stemme var mig saa uventet, at jeg uvilkaarligt fôr op af min Døs.

«Ikke?» sagde jeg. Og han syntes at blive overrasket ved, at nogen havde hørt, hvad han sagde. — Vi tømte vore Glas.

«Hvis man kunde forestille sig, Højstærede, at alle nulevende Mennesker *med usvækket Intelligens og Kraft* fortsatte Livet i blot hundrede Aar, uden at en ny Ungdom fødtes, saa vilde Jorden rulle ind i en «Guldalder».

«Tror De det, Hr. Joakim?»

«Ja. — Den solideste Lærdom, vi faar, den bedste Vej til Livslykke, er den Erfaring, Livet bringer os, — om vi da ere oplagte til at iagttage os selv og andre. Men — inden vi er færdige med at gøre nye Erfaringer, inden vi har faaet Tid og Lejlighed til at udnytte de gamle, — er vi ofte selv saa gamle, at ikke *vi*, men den Ungdom, der kommer efter os, kan have nogen videre Interesse af vore «Resultater». Men — det er Ungdommens Særkende, maaske tildels dens Fortrin, at den vil gøre sine Erfaringer *selv*. Altsaa: *Vi* har ikke stort Udbytte af vore dyrekøbte Erfaringer. Og *Ungdommen* har det heller ikke: Den vil vedblive at være Ungdom. Hvis vi nu — som kraftige, usvækkede Mennesker — kunde leve saa længe, at vi blev virkelig vise, saa vilde «Guldalderen» komme!»

«Den har været varslet saa ofte før», bemærkede jeg.

«Ja, meget. — De forstaar, min Herre: Hvad jeg siger, er jo blot et fantastisk Tankeeksperiment. De har Ret til at spørge: Hvorledes finder hans

Hjærne pludselig paa sligt? Jeg skal sige Dem det. Jeg tror, at alle Menneskene, Verden over, kunde styres alene med det Gode, med forstandig Mildhed. Jo ældre man bliver, desto besindigere og humanere *maa* man se paa Menneskene og vore Daarskaber. Og Erfaringen lærer, at den Besindige kommer længst. Han giver sit Hjærte Tid til at tale. Hans Fjende bliver mangen Gang hans Ven. Men — hvormange af os oplever i en endnu kraftig Alder, paa et Tidspunkt, da man endnu er en Faktor i Livet, en virksom Brik paa Vorherres store Schakbræt, at naa til den sande Besindighed? *Mit* Liv var en Række af ret umiddelbare og derfor oftest ukloge og daarlige Handlinger. Vor korte Levetid er vort Livs store Forbandelse. Den er den enkeltes, den er Samfundets og Staternes! Menneskene *har ikke Tid*, at handle efter Besindighedens og den taalmodige Kærligheds Bud. — — Jeg kom til at tænke paa alt dette, fordi jeg i Aften for seks Aar siden ved en Smule Besindighed undgik at blive Drabsmand i Fredstid og samtidig «besejrede» en Fjende, der i mange

Aar var uovervindelig. Det er «Pistoljens», jeg tænker paa.»

Jeg lyttede nu opmærksommere.

«Glem ikke denne smukke, gule Vin!» sagde jeg og fyldte atter hans Glas.

«Jeg maatte være en uforbederlig Hykler, om jeg lod denne gamle Vin staa! Jeg elsker god Vin, — som De véd; og — paa en Aften som denne!»

«Har De fanget Pistoljens i Skoven i en saa lidet maanelys Nat som i Nat?»

«Ja. I Skoven . . . . Og meget ofte foretrak han at jage i *Bælgmørke.*» — Han rejste sig livlig overende i Stolen og vedblev: «Vi har mange, mange Gange været ude efter ham i den mørkeste Efteraarsnat paa Store-Mose. Men det lykkedes os aldrig, at fange ham. Han kendte hvert Hul, hver Tue, hver eneste Busk i dette uhyre Terræn. Og han vidste paa en Prik, *hvor* der ved de skiftende Vinde og Vejr kunde træffes Vildt. Han havde en lille Blændlygte fastgjort paa Hovedet. I et Nu kunde han skjule Lyset og atter lade det skinne. Da han var død, saa jeg en

Gang denne Lygte, en fiks, lille Tingest med Reflektor og Linse. Naar han pludselig kastede Lyset fremad, blev Vildtet, forfærdet og blændet, staaende, hvor det stod. Jens skød. Og et Sekund efter var alt mørkt igen. Hans skarpe Sanser bedrog ham aldrig; og hans Hurtighed var fænomenal! Han var i det Hele en køn, kraftig Karl med et ualmindelig ædelt bygget og hærdet Legeme.»

«Den kønne Karl havde dog Lyst til at tage Livet af Dem, Hr. Joakim.»

Han tav en Tidlang. Saa sagde han:

«*Nej*, min Herre, bestemt Nej. Han havde absolut ingen Lyst. Han handlede i hint Øjeblik aldeles instinktmæssigt. De vil forstaa dette, naar De hører, hvorledes det gik:

Vi havde været paa Jagt efter ham, Nætter og Dage, i flere Uger. Folkene var til sidst udasede og kede af det. Jeg ogsaa. Vi besluttede saa, at indstille Jagten et Par Døgn.

Just som jeg skal i Seng den første Hviledags Aften, falder der et Riffelskud tæt ved Huset, i Dyrehaven, paa den store Skalle. Vis paa, at «Pistolen» er ude, river jeg min Riffel fra Væggen og springer ud. Min Hund bagefter, en meget stor og stærk Pointer.

Det var en Nat, ganske som denne. Lyset var meget usikkert. Jeg løb fremad i Retning af Skallen. Nu og da maatte jeg staa stille. Mit Hjærte bankede i den stærkeste Spænding. Jeg havde en Anelse om, at jeg i denne Nat endelig, endelig skulde faa Tag i denne fordærvelige Hjortedræber! Naar De forestiller Dem, hvor megen Umag og Fortrædelighed denne Mand i en Aarrække havde voldt os, vil De kunne forstaa den Sindsbevægelse, der et Øjeblik beherskede mig.

Snart stod jeg i Skovbrynet ved den store Skalle. Jeg lytter. Jeg spejder. Jeg bruger Natkikkerten. Alt forgæves! Ingen Lyd, ingen Bevægelse. Alt stille, stille.

«Han er allerede borte igen,» tænkte jeg. «Men — Sporene efter ham og Aastedet maa jeg kunne finde».

Forsigtig begyndte jeg at omgaa hele Skallen. Hverken jeg eller Hunden opdagede det mindste.

Det var mig dog umuligt, at gaa hjem med uforrettet Sag. Jeg er ikke overtroisk, Højstærede;

men jeg havde en Forudanelse om, at i Nat skulde jeg fange Pistoljens. I samme Nu, som hans Skud faldt, greb mig en underlig Vishedsfølelse: I Nat *skal* du fange ham! Du alene. Og, da jeg med min Hund havde gennemsøgt hele Skovbrynet ud mod Skallen uden at finde Spor, gik jeg ikke hjem. Nej, jeg stod blot stille et Øjeblik. Og i næste Moment var jeg vis paa, hvor han var at finde. Jeg siger Dem: jeg var *vis* . . . De ved, at nogle Mennesker paastaar, at de kan *føle*, naar nogen usét fæster Blikket paa dem. Jeg hører til disse Mennesker: Pistoljens fulgte mig med Øjnene. Som jeg stod der i Halvlyset, alene, i en Nat saa stille, at et Insekts Summen syntes en stor Larm, — som jeg stod der, anspændt lyttende, fornam jeg med absolut Sikkerhed, at et Par lurende Menneskeøjne var fæstede paa mig. Og — da jeg havde besindet mig et Minut, blev det mig pludselig klart, hvor jeg kunde finde min Fjende. Jeg var saa sikker i min Sag, at jeg turde have væddet mit Liv paa, at *der*, i det lille Buskads midt ude paa Skallen, *der var* Pistoljens!

Situationen var, syntes det mig nu, soleklar: For at skjule sit Spor og komme Vildtet paa Skud, har Vildttyven fulgt den dybe, laadne Skovgrøft, der gennemskærer Marken, Dyrehaven og den store Skalle. Naar en voksen Mand staar oprejst dernede, er hans Hoved det eneste, man kan se af ham. Lydlyst kan han snige sig fremad i Bundens bløde, lave Mudder. Grøften fører tværs gennem Buskadset, der kun var nogle faa Favne bredt og langt. *Der* maatte han være! Derfra var der frit Skud til alle Sider.

Et Øjeblik efter forsvandt baade jeg og min Hund i Grøften. Ivrigt søgende gik den fremad. Og just da vi havde naaet Buskadset, sprang den op af Grøften og fôr halsende ind mellem Buskene.

Et Sekund, — og jeg stod Ansigt til Ansigt med Vildttyven. Han var overrumplet. Han stod ret op og ned ved en Stangask. Ved hans Fødder laa et Stykke Vildt, som han just havde lettet for Indvoldene. Jeg kunde netop skimte hans Ansigt i dette forbandede Halvmaane-Lys. Jeg saa, at han havde kastet Hue og Frakke, at han var saa bleg som et Lagen, at han holdt Riflen frem for sig mod Hunden — —

«Staa stille!» sagde jeg! «Staa! — eller Hunden ta'r dig! Og læg Bøssen fra dig!»

Han rørte ikke et Lem, svarede ikke et Ord.

«Kast Riflen!» raabte jeg nu, og jeg mærkede, at Lidenskaben tog mig.

Jeg hørte, at han spændte Hanen.

Ogsaa jeg spændte mine Haner.

Med Büchsflinten i Beredskab gik jeg tæt ind paa ham. Der var ikke ti Alen imellem os. Jeg skønnede, at det var ham umuligt, at undfly: Paa mit Vink, vilde Hunden hænge i hans Strube, om han flyttede sig af Pletten.

«Kast Riflen!»

Han traadte pludselig et Skridt tilbage. Og, uden at mæle et Ord, løftede han langsomt Bøssen til Kinden.

Det, der nu skete, foregik saare hastigt. I et langt Spring farer Hunden ind paa Pistoljens og griber ham i Brystet. I samme Nu skød han. Jeg føler som et Piskeslag paa min Hals, vakler, — Büchsflinten farer uvilkaarligt i Anlæg, — —

saa ser jeg ham tumle bagover med den rasende Hund hængende ved Tænderne i hans Hals, — et Spring, og jeg kaster mig over ham med Knæet paa hans Bryst! — — —

Først nu mærkede jeg, at jeg var saaret: Blodet strømmede ned over mine Klæder og mine Hænder. — —

«Skurk! Nu er det *min* Tur at skyde!» —

Jeg holdt Büchsflinten med endnu spændte Haner i den højre Haand. *Hans* Riffel laa i Græsset nogle Alen fra os: Han havde tabt den i Faldet. Hunden havde ikke sluppet Taget. Han kunde ikke røre sig, uden at faa Struben sønderflænget, og han syntes at have opgivet al Modstand.

Jeg saa et Sekund paa ham. Han var ganske graa i Ansigtet, og han blødte under Hundens Tænder. Men han rørte ikke et Lem, klagede sig ikke. Han laa tavs og stirrede afventende paa mig med store, fortvivlede Øjne.

Og, da vore Øjne mødtes, lagde min Haand Bøssen fra sig, — saa rolig som den lægger Spiseskeen, naar Suppetallerkenen er tom. Saa strakte jeg mig og fik Tag i hans Bøsse. Det ene Løb var ladet endnu. Jeg trykkede til, og et mægtigt Skud Hagl raslede gennem Buskadset.

«Se, — nu er det igen din Tur!» sagde jeg, — saa rolig, forsikrer jeg Dem, som om al min Spænding og Vrede havde fulgt Pistoljens' Hagl ud i den vide Verden. Og — glad var jeg tillige: Jeg havde jo fanget Vildttyven, og jeg havde undgaaet, at skyde ham ned! — Nu kom det kun an paa, hvorledes han havde holdt for Hundens Tænder!

«Lig stille, Jens,» siger jeg, «saa skal jeg ta' den Blodigle a' dig.»

Et Øjeblik efter laa Hunden rolig i Græsset med det store Hoved hvilende paa Forpoterne. Den var parat til at springe frem ved mindste Vink. — Pistoljens laa ogsaa rolig, saa underlig rolig, syntes det mig. Endnu havde han ikke mælet en Stavelse. —

«Staa nu op, og gaa med!»

Intet Svar.

Han skulde da vel ikke have forblødt sig, tænker jeg, og bøjer mig over ham for at undersøge hans Saar. — Huden paa hans

Hals var stærkt flænget, og han havde blødt meget. Men dødelig kunde denne Læsion næppe være.

«Nu *skal* Du flytte paa dig!» siger jeg saa.

Det varede længe, før han svarede. Saa sagde han endelig ganske lavmælt:

«Vær naadig, Hr. Joakim, og skyd mig en Kugle gennem Skallen! — Skyd mig, her i Skoven: Det er en Sag mellem os to. Jeg skønner, at jeg skylder Dem «frit Skud» én Gang. Vær saa god, at gøre en Ende paa det . . . Eller laan mig den Riffel der et Øjeblik!»

Han rejste sig overende og strakte Haanden ud efter min Büchsflint . . .

«Tag Fingrene til dig, Jens!»

Han stemte Albuerne mod sine Knæ og skjulte Ansigtet i Hænderne.

«Aa, Herre Gud!» klagede han, «vær dog barmhjærtig mod mig, fattige Djævel! Laan mig Bøssen, Hr. Joakim! Jeg svæ'r Dem til: Aldrig har jeg tragtet Dem efter Livet, og kun Fanden véd, hvorledes dette er gaaet til . . . . Jeg har jo jaget her i saa mange Aar; — jeg ligesom havde Lod og Del i Terrænet her. Og jeg *kan* ikke leve som de andre: — jeg bliver aldrig anderledes! — — — Aa, laan mig den Bøsse, Hr. Joakim! — for Anes og Børnenes Skyld: Heller maa de finde mig her imorgen, end vide mig i Tugthus og Slaveri, Aar efter Aar, som en anden Morder. Nej! nej! alt er forbi nu: — og, slipper jeg end ud igen, saa — saa er det alligevel forbi: *Nu* har Lykken forladt mig — og Glæden ved at jage her! Men jeg kan ikke leve Livet desforuden . . . Aa, Herre Gud! — Aa, Herre Gud! Hr. Joakim, forlad mig min Synd imod Dem og ræk mig den Bøsse!»

«Nu skal Du holde Kæft, Jens!» sagde jeg saa bestemt, jeg kunde . . . I Grunden kunde jeg godt forstaa ham. Og jeg havde ondt af ham. «Hvad angaar Skuddet, Du gav mig, saa bliver den Sag mellem *os*. Vildtet derimod faar Du bøde for. — Kom saa.»

Han rejste sig i Tavshed og gik foran mig til mit Hus. Han saa ud som en fortvivlet.

Da vi kom hjem, forbandt jeg vore Saar. Han var ilde tilredt. Jeg havde et lille Strejfskud, der hurtigt lægtes. Med et pænt, hvidt Halsbind over mit Saar, kørte jeg ham samme Nat til Herredsfogden. Han «beholdt» Jens, som det hedder; — det var Skade, at han havde skudt Dyret i den indhegnede Dyrehave. *

— «Se, nu er Regnskabet opgjort, Jens», siger jeg, da vi stod, ene to, og jeg vilde sige ham Farvel. «Nu faar Du bøde en Kende for Dyret. Men — din Kone og Ungerne skal ikke lide Mangel, mens dette staar paa. Og, naar Du har bødet, kunde Du kanske faa Stunder, at se indenfor hos mig en Dag?»

Vi gav hinanden Haanden. Han svarede mig ikke et Ord. Men, da jeg havde vendt mig og gik ned ad Korridoren i Arresthuset, kunde jeg høre, at han gav sig ganske som en Hund, der dæmpet tuder.» —

«Nu hvad blev der saa af ham, Hr. Joakim?» spurgte jeg efter en Pavse. «Omvendte han sig? Fik De Glæde af Synderen? — som Præsterne siger.»

---

* Straffes efter dansk Jagtlovgivning meget strængere end Krybskytteri i fri Mark og Skov.

Den Gamle tav længe, mens han drak flittigt af den gode Madeira. Saa sagde han endelig med et stort, lunefuldt Smil:

«Tror De, den Slags Jægere kan skabes om? — Eller: Kan De, gode Herre, lave en ædel Gordonsetter om til en almindelig Bindekøter? — — Den Mand, som den gode Gud i sin frygtelige Naade en Gang har skænket en Jægers Sjæl og Legeme, den Mand bliver aldrig som de andre gode Borgere. Han er — han er som en velsignet Forbandet. — — Ja, vist fik jeg Glæde af ham, «Pistoljens»:

En sildig Aften kom han og besøgte mig. Jeg skænkede ham et Glas Vin og bad ham sætte sig.

«Du er en Jæger — for Gud og Djævelen», siger jeg. «Du trænger til et stort Terræn, hvor Du kan røre dig i Fred. Nu har jeg faaet Greven paa Strandbygaard til at lade Skovfoged- og Skyttepladsen staa aaben for dig. Tag Du den! Du tjener mere der, end her.»

Han svarede ikke. Han bøjede Hovedet og saa paa sine Hænder.

«Naa?» —

«Hr. Joakim,» svarer han omsider, «De maa ikke være vred, men — men Grevens Revier er for lille, og — *som Jæger* vil jeg ikke tjene nogen; — jeg ved ikke selv, hvordan jeg skal forklare det, men — jeg kan ikke. — Én Ting vil jeg love Dem, — og jeg er kommen for det samme: Saa længe jeg lever, skal hverken jeg eller nogen af mine løsne et Skud paa *Deres* Enemærker — saa sandt jeg er en ærlig Mand — saadan indvendig. Jeg har nu solgt Hus og Hjem. Og om otte Dage rejser jeg til Nakkebjerg Hede. — Jeg siger Dem saa mange Tak.»

Jeg forstod ham, og vi talte ikke et Ord mere om den Sag.

Otte Dage efter, da jeg en Morgenstund kom ridende over Skyttevænget, saa jeg Pistoljens komme agende med Kvinden og Smaabørnene og hele sit fattige Bohave stablet sammen paa Fjællevognen. Nordbaggen trak som en Helt det tunge Læs over den opblødte Markvej.

Og Jens svingede med Huen og lo, da han saa mig langt borte.

«Farvel! Farvel! Hr. Joakim», raabte han. «Farvel! — og Tak for alt godt. Idag flytter vi!»

«Ja — vel, Jens!» svarede jeg tilbage. «Men — Nissen flytter vist med!»

«Jeg saa ham aldrig mere», sluttede den Gamle i en helt vemodig Tone. «Næppe et Aar efter var han ude af Spillet, død og gemt der, hvor Sol og Maane og frisk Luft ikke kommer for at forlyste og kvæge Sjælene.»

«Hvad døde han af, Hr. Joakim? en «naturlig Død» fik han vel ikke?»

«Aa — jo. Han døde som Jæger. Han døde af sin Lidenskab og midt i sin blinde Jagtvildskab: Han havde en Morgenstund anskudt en stor Daahjort. Han forfulgte den hele Dagen, skød flere Gange; men Hjorten fortsatte Løbet. I Skumringen brugte Jens sin sidste Patron. Dyret styrtede, sprang atter op og løb videre. Men Jens vilde ikke opgive dette store, ædle Stykke Vildt. Han forfulgte sin Hjort gennem Tykninger og Storskov, over Moser og Marker, til langt ud paa Natten. — Næste Morgen fandt de ham liggende død ved et Skovgærde milevidt fra hans

Hjem. Blodet var flydt ham ud af Halsen: Der var sprunget noget i ham.

Hans Søn, der ligner ham i ét og alt, har nu «overtaget Forretningen», som Folk siger, og han jager saa langt, Himlen er blaa, — i Guds Navn og Fandens!»

V.

Den sidste Nat.

Døden har vist sig for mig.»

Han rettede sin statelige Oldingeskikkelse i Lænestolen, strøg sig med Haanden over det lange Skæg og fæstede sine klare, uudforskelige Øjne paa mit Ansigt.

Og, da han skønnede, at jeg ikke vilde modsige ham, den forhen saa stærke og utrættelige, gamle Eneboer og Jæger, der nu i et halvt Aar havde været lænket af Sygdommen til Stol og Seng, saa slog han, som han plejede, ud med Haanden som Tegn paa, at jeg skulde sætte mig paa Træstolen ved det aabne Gavlvindu.

Uvilkaarligt søgte mit Øje ud over Skovens løvtætte Trætoppe, bort over Fjorden, der bredte sig langt dér ude i Sommeraftenens disede Lys.

Saa fornam jeg, at hans Blik hvilede paa mig. Jeg vendte mig imod ham. Og han vedblev med sin dybe, rolige Basstemme:

«Det vedkommer ikke os,» vil Du sige, gunstige Herre. Og jeg vil give dig Ret. Det kommer ikke Jer ved. Det har ingen særdeles Interesse, om én af os to — Du eller jeg — er levende eller død. Hvad gør det til Sagen! En Brik gaar ud af Spillet og giver Plads for en anden. En Rotte forlader Osten; og en ny ta'r fat, hvor dén slap . . . vi er *alle* gode Gnavere for Vorherre! Naa; — en Enke mere i Verden, nogle flere af dem, der i Øjeblikket begræder Forsørgeren og den gode Ven, der listede af, og gik hen og lagde sig — i Sommerferie-Stilling — under den obligate Hængeask, — for i næste Sæson at vorde trøstede, som det i Reglen sker, — Gudskelov! — Sligt har ingen almindelig Interesse; slet ingen.»

«Ingen stor,» indrømmede jeg. «Men — *Du* tror dog vel ikke paa Varsler?»

«Jeg tror ikke. Men — Døden har vist sig for mig. — Jeg er ikke nervøs. En ensom, gammel Jæger er jeg. En, der elsker meget, hader lidet — endnu. Jeg synes, at det er vemodigt at skulle forlade sine Jagtmarker saa forholdsvis tidligt; — det er altid «forholdsvis tidligt». Men — jeg frygter ikke Døden. Jeg har sét saa mange Mennesker dø, var selv saa ofte i Livsfare, at jeg har sat denne Frygt overstyr — den er ligesom opslidt. Tværtimod! jeg tænkte ofte med Forkærlighed paa denne absolute Afslutning, denne fuldkomne Hvile, denne saa «lovlige Forhindring» i at fortsætte Dagens Slid ved Kværnen, denne Forsvinden i det Ubekendte. Og dog — dog . . .

Din Mund smiler, gode Herre — høfligt-overlegent. Men dog spørger dine Øjne: Hvordan gik det til? Hvordan saa han ud, «Døden»?»

Jeg nikkede. Og han vedblev:

«Jeg har sét mange underlige Ting, hørt mange taabelige Spørgsmaal. Og besvaret dem alle. Thi jeg er høflig, skønt fattig. Jeg har givet en Mængde Taabenakker saa megen vidtløftig Løgn at løbe med, at Sct. Hubertus med særlig Varme vil trykke min Haand, naar vi nu snart mødes i det Hinsides. *Dig* vil jeg svare ærligt. Du er den sidste Spørger. Og jeg faar ikke Tid at spinde dig en Løgn — —

I disse Dage har denne gamle, faldefærdige Hytte huset mig i ti Aar. Mig alene: Min Familie bor jo i den fjærne Stad, hvor intet er at tjene for en Jæger. Her i dette Gavlkammer har jeg havt mit Soverum i al den Tid — jeg og min Hund. Vinduet dér stod næsten altid aabent. Jeg holder af frisk Luft, véd Du. Og naar den vilde Vin hænger fra Straataget ned over Vinduets Træværk i Sommerdagens klare Lys, eller — naar jeg i de lyse Nætter ligger i min Seng og ser ud gennem Løvhanget, bort over Skovens mørke Trætoppe, ud over Stranden med dens glitrende Maanestribe og dens fjærne Lyd — saa fornemmer jeg, at jeg holder af dette Brædderum, at jeg har Fred her. Og — intet Ondt er nogensinde hændet mig her. Ogsaa Døden vil være mild her.

Det var meget lyst og lunt i Nat. Jeg blev pludselig vækket: En blød og varm Haand berørte varsomt min Pande.

Foran mig paa Sengefjælen sad en ung og herlig Kvinde. Hun lagde min Haand mellem sine. Hun bøjede sin høje, hvide, kyskt-utilhyllede Skikkelse ned over mig og hviskede smilende i mit Øre:

«Min Ven! kender Du *mig?*»

«Ak, hvor kan Du spørge!» maatte jeg udbryde. «Du er jo mit Livs lyse, glade Engel! Du er jo Karine — eller Maja — eller Anna — eller — — — Den lyse Sommernat er Du! Den stille, hvide, solklare Frostdag er Du — Du er Jutta med det store, sorte Haar — og Emma, og hvad de Alle hed! alle de, som kom og gik, og som sagde, at *de* rugede over Livets og Kærlighedens Guldæg . . . . .»

Saaledes svarede jeg. En stærk Lykkefølelse greb mig. Thi, skønt Menneskene stedse har sagt mig: «Du er et sort Faar i vor hvide Flok, et fremmed og unyttigt Dyr i Husholdningen», — saa forekom det mig nu, som om jeg dog havde levet rigt og menneskeværdigt og aldrig sveget Nogen.

. . . «Jeg er din Dødsengel,» sagde hun med mild og glad Stemme, «*din* «*Død*», gamle Bjørn! Snart skal Du gaa i Hi for stedse. — Se kun paa mig: Jeg er din Sjæls Veninde, dine Dages og Nætters Muse, det *Du* troede paa, haabede, længtes efter» —

— «og som *nu* endelig kommer — for at tage Livet af mig,» indskød jeg spøgende og strøg hendes runde Nakke. Da hviskede hun alvorlig:

«— Vi bliver stedse barmhjærtige, naar det lakker ad Enden . . . . Bered dig til at sove den lange, lange Søvn, trofaste Kamerat!»

Jeg følte hendes Læber paa min Pande. Og hun forsvandt.

Saa rejste jeg mig forundret overende. Jeg stirrede ud over Løvhanget, dér, bort over Skovens de mørke Kroner, ud over Stranden med dens glitrende Maanestribe og dens fjærne Lyd: Alt var, som det plejer at være. — Jeg stod op og gik til Vinduet. Himlen var saa høj og saa lys. Gennem det stille, svale Rum lød den sørgmodige Akkord af store, fremmede Fugles vildsomme Vingeslag. —

Da fornam jeg en sær Andagt fylde min Sjæl. Og jeg mindedes pludselig, at min Moder græd over mig, da jeg var Barn, og at hun var død, før jeg havde naaet at glæde hendes Sjæl. Jeg mindedes alle de andre, som havde klaget over mig, og bandet mig, da jeg blev voksen, og som jeg ikke forstod. Brødefuld stemmede jeg Panden mod Vindusposten og tog fat paa en lang og from Bøn, som jeg én Gang har lært, men som jeg i mange, mange Aar ikke har bedet.

Men Ordelaget havde jeg glemt, og min Tunge snublede over Fraserne. Saa endte det med, at jeg blev ved at gentage disse Ord:

«Kom igen, kære Veninde! Kom og tag mig herfra endnu i Nat — endnu i Nat —»

Se, saaledes skete det. Saaledes saa «Døden» ud — skønnere end Livet, som det er nu.

Naturligvis! En tror ikke paa «Varsler» og «Varulve» og «Kirkegrimer» og alt sligt: naturligvis ikke! — Men *jeg* bedrager mig ikke.»

— — — — — — — — — — — — — — —